

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2011**

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2011

Telif Hakkı Sahibi:

© Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2012

Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: “editör/yazar adları, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, basım yeri, basım yılı” belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

HAZIRLAYANLAR

Berrak BORA BAŞARA
Cemil GÜLER
Zehra ERYILMAZ
Gökâl Kadri YENTÜR
Erman PULGAT

ISBN : 978-975-590-425-2

Sağlık Bakanlığı Yayın No : 885

Sağlık Araştırmaları
Genel Müdürlüğü Yayın No : SB-SAG-2012/01

Baskı : Semih Ofset Matbaacılık
Büyük San. 1. Cad. No:74 İskitler / Ankara
Tel : (0.312) 341 40 75

Ankara 2012

İçindekiler

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ.....	IV
KISALTMALAR	V
Bölüm 1	
Genel Demografik Göstergeler	1
Bölüm 2	
Mortalite.....	11
Bölüm 3	
Morbidite.....	25
Bölüm 4	
Risk Faktörleri	37
Bölüm 5	
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması.....	47
Bölüm 6	
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları.....	61
Bölüm 7	
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı	83
Bölüm 8	
Sağlıkta İnsan Kaynakları.....	119
Bölüm 9	
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı.....	143

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ

Akdeniz	Antalya	Ege	İzmir
	Burdur		Aydın
	Isparta		Denizli
	Adana		Muğla
	İçel		Afyonkarahisar
	Hatay		Kütahya
	Kahramanmaraş		Manisa
	Osmaniye		Uşak
Batı Anadolu	Ankara	Güneydoğu Anadolu	Adıyaman
	Karaman		Gaziantep
	Konya		Kilis
Batı Karadeniz	Bartın	İstanbul	Diyarbakır
	Karabük		Şanlıurfa
	Zonguldak		Batman
	Çankırı		Mardin
	Kastamonu		Siirt
	Sinop		Şırnak
	Amasya		İstanbul
	Çorum		Bayburt
Batı Marmara	Samsun	Kuzeydoğu Anadolu	Erzincan
	Tokat		Erzurum
	Edirne		Ağrı
	Kırklareli		Ardahan
	Tekirdağ		Iğdır
	Balıkesir		Kars
	Çanakkale		Bingöl
	Artvin		Elazığ
Doğu Karadeniz	Giresun	Ortadoğu Anadolu	Malatya
	Gümüşhane		Tunceli
	Ordu		Bitlis
	Rize		Hakkâri
	Trabzon		Muş
	Bilecik		Van
	Bursa		Aksaray
	Eskişehir		Kırıkkale
Doğu Marmara	Bolu	Orta Anadolu	Kırşehir
	Düzce		Nevşehir
	Kocaeli		Niğde
	Sakarya		Kayseri
	Yalova		Sivas
			Yozgat

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AÇSAP	: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BCG	: Verem Aşısı
BT	: Bilgisayarlı Tomografi
Cm	: Santimetre
DaBT	: Difteri aselüler Boęmaca Tetanoz Aşısı
DSÖ/ WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
EKO	: Ekokardiyografi
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Ofisi
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HBV	: Hepatit B Aşısı
HFA	: Health for All Database/ Herkes İçin Sağlık
Hib	: Hemofilus Influenza Tip B Aşısı
ICD-10	: Uluslararası Hastalık Sınıflandırması
İBBS	: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması
İPA	: İnaktif Polio Aşısı
KETEM	: Kanseri Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
Kg	: Kilogram
KKK	: Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı
KPA	: Konjuge Pnömonokok Aşısı
MR	: Manyetik Rezonans
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ÖSYM	: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SB	: Sağlık Bakanlığı
SGP	: Satınalma Gücü Paritesi
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
TL	: Türk Lirası
TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TSİM	: Temel Sağlık İstatistikleri Modülü
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi

Tablo Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Tablo 1.1.	Genel Demografik Göstergeler, Türkiye	4
------------	---	---

Bölüm 2. Mortalite

Tablo 2.1.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2009	22
------------	---	----

Bölüm 3. Morbidite

Tablo 3.1.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye	27
Tablo 3.2.	Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye	27
Tablo 3.3.	ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Hastane Taburcularının Dağılımı, (%), Türkiye, 2011	30
Tablo 3.4.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010	31
Tablo 3.5.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010	31
Tablo 3.6.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010	32
Tablo 3.7.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010.....	33
Tablo 3.8.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/ Sağlık Sorunlarının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010	34
Tablo 3.9.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/ Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010.....	35

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Tablo 4.1.	Bireylerin Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2010	39
Tablo 4.2.	Halen Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010.....	40
Tablo 4.3.	Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010	41
Tablo 4.4.	Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010.....	41
Tablo 4.5.	Ondokuz Yaş ve Üzeri Bireylerde Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	42

Tablo 4.6.	Ondokuz Yaş ve Üzeri Bireylerde Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına, Cinsiyete ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2010	43
Tablo 4.7.	Yirmi Yaş ve Üzeri Bireylerin Meyve ve Sebze Tüketim Sıklığının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılım, %, 2010	43
Tablo 4.8.	Oniki Yaş ve Üzeri Bireylerde Fiziksel Aktivite Yapma Durumunun Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı , (%), 2010	44

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1.	Yıllara Göre Aşılama Oranları, (%), Türkiye	49
Tablo 5.2.	Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye.....	52
Tablo 5.3.	Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye	56

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar ve Altyapıları

Tablo 6.1.	Yıllara ve Dallara Göre Hastane Sayıları, Türkiye.....	63
Tablo 6.2.	Yıllara ve Dallara Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye	64
Tablo 6.3.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2011	71
Tablo 6.4.	Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye	71
Tablo 6.5.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2011.....	72
Tablo 6.6.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2011	73
Tablo 6.7.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2011	74
Tablo 6.8.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2011	74
Tablo 6.9.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Eko Cihazı Sayısı, 2011	75
Tablo 6.10.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Sağlık Bakanlığı Kurum ve Kuruluşları, Türkiye	75
Tablo 6.11.	Yıllara ve Ambulans Türlerine Göre Araç, Taşınan Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye	80

Bölüm 7. Sağlık Hizmetleri Kullanımı

Tablo 7.1.	Yıllara Göre Kurum ve Kuruluşlarda Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	85
Tablo 7.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye	89
Tablo 7.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye.....	90
Tablo 7.4.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye	92

Tablo 7.5.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2011	93
Tablo 7.6.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye	93
Tablo 7.7.	Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı	94
Tablo 7.8.	Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı	94
Tablo 7.9.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2011	95
Tablo 7.10.	İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2011	95
Tablo 7.11.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2011	96
Tablo 7.12.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye	105
Tablo 7.13.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2011	105
Tablo 7.14.	Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	106
Tablo 7.15.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Görüntüleme Sayısı, Türkiye	106
Tablo 7.16.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011	107
Tablo 7.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Görüntüleme Sayısı, Türkiye	107
Tablo 7.18.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011	108
Tablo 7.19.	Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Diğer Cihaz Görüntüleme Sayıları, 2011	108
Tablo 7.20.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011	109
Tablo 7.21.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011	109
Tablo 7.22.	İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011	110
Tablo 7.23.	Yıllara Göre Bazı İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye	112

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1.	Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye	121
Tablo 8.2.	Sağlık Personelinin Sektörlere ve Unvanlara Göre Dağılımı, 2011	121
Tablo 8.3.	Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı, Türkiye	122
Tablo 8.4.	Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı	134
Tablo 8.5.	Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	135

Tablo 8.6.	Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	136
Tablo 8.7.	Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	137
Tablo 8.8.	Öğretim Yıllarına Göre Hemşirelik Yüksek Okulları ile Hemşire Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye....	138
Tablo 8.9.	Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye.....	139
Tablo 8.10.	Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye	140
Tablo 8.11.	Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye	140

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 9.1.	Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye	145
Tablo 9.2.	Sağlık Bakanlığı Personelinin Nominal ve 2011 Yılı Reel Rakamlar ile Düzeltilmiş Gelirleri (Maaş+ Ek Ödeme), TL.....	156

Şekil Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1.	Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2011	3
Şekil 1.2.	Nüfus Piramidi, Türkiye, 2011	3
Şekil 1.3.	Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye.....	4
Şekil 1.4.	İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2011	5
Şekil 1.5.	Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010	5
Şekil 1.6.	Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye	6
Şekil 1.7.	İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2011	6
Şekil 1.8.	0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010	7
Şekil 1.9.	İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2011.....	7
Şekil 1.10.	60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010	8

Bölüm 2. Mortalite

Şekil 2.1.	Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yıl), 1990, 2000, 2009, Türkiye	13
Şekil 2.2.	Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması	13
Şekil 2.3.	Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye	14
Şekil 2.4.	İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011.....	14
Şekil 2.5.	Dokuz Yıllık Periyotlarda Bebek Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye	15
Şekil 2.6.	Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması	15
Şekil 2.7.	Yıllara Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye.....	16
Şekil 2.8.	İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011	16
Şekil 2.9.	Dokuz Yıllık Periyotlarda Neonatal Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye	17
Şekil 2.10.	Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2010	17
Şekil 2.11.	Yıllara Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye.....	18
Şekil 2.12.	İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011	18
Şekil 2.13.	Dokuz Yıllık Periyotlarda Beş Yaş Altı Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye	19
Şekil 2.14.	Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2010	19
Şekil 2.15.	Yıllara Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), Türkiye.....	20
Şekil 2.16.	Dokuz Yıllık Periyotlarda Anne Ölüm Oranının Değişim Oranı, Türkiye.....	20
Şekil 2.17.	İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2011	21
Şekil 2.18.	Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması.....	21

Bölüm 3. Morbidite

Şekil 3.1.	Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması	28
Şekil 3.2.	Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması	28
Şekil 3.3.	Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması	29
Şekil 3.4.	Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması	29

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Şekil 4.1.	Her Gün Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%) , 2003, 2008, 2010	39
Şekil 4.2.	Ülkelere Göre Her Gün Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2010	40
Şekil 4.3.	Obez (Vücut Kitle İndeksi $\geq$ 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2010	42

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Şekil 5.1.	İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011	49
Şekil 5.2.	(DaBT+IPA+Hib) Aşılama Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2002, 2010	50
Şekil 5.3.	İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011	50
Şekil 5.4.	İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011	51
Şekil 5.5.	Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı	51
Şekil 5.6.	İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011	52
Şekil 5.7.	İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), 2002, 2011	53
Şekil 5.8.	Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2010	53
Şekil 5.9.	İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011	54
Şekil 5.10.	Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010	54
Şekil 5.11.	İBBS-1'e Göre 15-49 Yaş Grubu Halen Evli Kadınlarda Kontraseptif Yöntem (Herhangi Bir Yöntem) Kullanım Oranı, (%), 2002, 2011	55
Şekil 5.12.	15-49 Yaş Grubu Halen Evli Kadınlarda Kontraseptif Yöntem (Herhangi Bir Yöntem) Kullanım Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010	55
Şekil 5.13.	İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008	56
Şekil 5.14.	İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011	57
Şekil 5.15.	İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011	57
Şekil 5.16.	İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011	58
Şekil 5.17.	İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011	58

Bölüm 6. Sağlık Hizmeti Veren Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 6.1.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye.....	63
Şekil 6.2.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye	64
Şekil 6.3.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye	65
Şekil 6.4.	Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye	65
Şekil 6.5.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	66
Şekil 6.6.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011	66
Şekil 6.7.	10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010	67
Şekil 6.8.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye	67
Şekil 6.9.	Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye.....	68
Şekil 6.10.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2011.....	68
Şekil 6.11.	İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Tüm Sektörler, 2011	69
Şekil 6.12.	İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2011	69
Şekil 6.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye.....	70
Şekil 6.14.	Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye	70
Şekil 6.15.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010.....	72
Şekil 6.16.	Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010.....	73
Şekil 6.17.	Yıllara Göre Diş Ünitisi Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye.....	76
Şekil 6.18.	Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye.....	76
Şekil 6.19.	İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2011	77
Şekil 6.20.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye.....	77
Şekil 6.21.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2011.....	78
Şekil 6.22.	Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye.....	78
Şekil 6.23.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye.....	79
Şekil 6.24.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2011.....	79

Bölüm 7. Sağlık Hizmetleri Kullanımı

Şekil 7.1.	Yıllara Göre Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	85
Şekil 7.2.	İBBS-1'e Göre Kurum ve Kuruluşlarda Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	86
Şekil 7.3.	Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010	86
Şekil 7.4.	Yıllara ve Basamaklara Göre Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye	87
Şekil 7.5.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	87
Şekil 7.6.	İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011.....	88
Şekil 7.7.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Oranı, (%), Sağlık Bakanlığı, Türkiye	88
Şekil 7.8.	İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	89
Şekil 7.9.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	90
Şekil 7.10.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011	91
Şekil 7.11.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Sağlık Bakanlığı, Türkiye.....	91
Şekil 7.12.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Sağlık Bakanlığı	92
Şekil 7.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye	96
Şekil 7.14.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye	97
Şekil 7.15.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2011	97
Şekil 7.16.	Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması	98
Şekil 7.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye	98
Şekil 7.18.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye	99
Şekil 7.19.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011	99
Şekil 7.20.	Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü'nün Uluslararası Karşılaştırması, 2010	100
Şekil 7.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye... ..	100
Şekil 7.22.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye... ..	101

Şekil 7.23.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), 2002, 2011	101
Şekil 7.24.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye	102
Şekil 7.25.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye	102
Şekil 7.26.	İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011	103
Şekil 7.27.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%), Türkiye	103
Şekil 7.28.	Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye	104
Şekil 7.29.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2011	104
Şekil 7.30.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye	110
Şekil 7.31.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2011	111
Şekil 7.32.	Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye.....	111
Şekil 7.33.	İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2011.....	112
Şekil 7.34.	Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%).....	113
Şekil 7.35.	AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%), 2003, 2011	113
Şekil 7.36.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2003	114
Şekil 7.37.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2010	114
Şekil 7.38.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2003	115
Şekil 7.39.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2010	115
Şekil 7.40.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2003	116
Şekil 7.41.	Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP \$), 2010	116

Bölüm 8. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Şekil 8.1.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	122
Şekil 8.2.	100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010	123
Şekil 8.3.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	123

Şekil 8.4.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	124
Şekil 8.5.	100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısının Branşlara Göre Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması 2009.....	124
Şekil 8.6.	İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2011	125
Şekil 8.7.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	125
Şekil 8.8.	100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010	126
Şekil 8.9.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler.....	126
Şekil 8.10.	100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010.....	127
Şekil 8.11.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011	127
Şekil 8.12.	100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010	128
Şekil 8.13.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011.....	128
Şekil 8.14.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011.....	129
Şekil 8.15.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011.....	129
Şekil 8.16.	İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2011.....	130
Şekil 8.17.	İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011.....	130
Şekil 8.18.	Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye	131
Şekil 8.19.	Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	131
Şekil 8.20.	Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye.....	132
Şekil 8.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye	132
Şekil 8.22.	Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye	133
Şekil 8.23.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye	133
Şekil 8.24.	Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2011.....	134
Şekil 8.25.	Yıllara Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye.....	135
Şekil 8.26.	Yıllara Göre Diş Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye.....	136

Şekil 8.27.	Yıllara Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye.....	137
Şekil 8.28.	Yıllara Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	138
Şekil 8.29.	Yıllara Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye	139

Bölüm 9. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Şekil 9.1.	Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye	146
Şekil 9.2.	OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2010	146
Şekil 9.3.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, TL	147
Şekil 9.4.	2008 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, TL, Türkiye	147
Şekil 9.5.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	148
Şekil 9.6.	Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$	148
Şekil 9.7.	OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD \$, 2010.....	149
Şekil 9.8.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, TL.....	149
Şekil 9.9.	2008 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, TL	150
Şekil 9.10.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$	150
Şekil 9.11.	Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$	151
Şekil 9.12.	Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye.....	151
Şekil 9.13.	OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2010.....	152
Şekil 9.14.	OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2010	152
Şekil 9.15.	Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon TL, Türkiye.....	153
Şekil 9.16.	Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2010.....	153
Şekil 9.17.	OECD Ülkelerinde Pratisyen Hekim Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010	154
Şekil 9.18.	OECD Ülkelerinde Uzman Hekim Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010	154
Şekil 9.19.	OECD Ülkelerinde Hemşire Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010	155
Şekil 9.20.	Sağlık Bakanlığı Personelinin Geçinme Endeksine Göre 2011 Yılı Reel Rakamlar İle Düzeltilmiş Gelirleri (Maaş + Ek Ödeme), TL.....	155
Şekil 9.21.	Müracaat Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003	157
Şekil 9.22.	Müracaat Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2010	157

Genel Açıklamalar

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2011’de yer alan indikatörlere ait değerlerler hesaplanırken uluslararası tanımlar ve standartlar kullanılmış olup geçmişe yönelik veriler bu tanımlar ve standartlar doğrultusunda revize edildi.

Bölümler ilgili detaylı açıklamaları bölüm sonlarında bulunan bilgi notlarında edinebilirsiniz.

Tüm bölümlerde yer alan uluslararası veriler (Türkiye hariç) aşağıdaki 4 kaynaktan alındı;

1. Dünya Sağlık Örgütü Cenevre Ofisi’nin online veri tabanı “Global Health Observatory” (<http://www.who.int/gho/en/>), 194 ülkenin verisini içermektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisinin veri tabanından (Health for All-HFA, <http://data.euro.who.int/hfad/>) farklı olarak bu veri tabanında, ülkelerin beyan ettikleri veriler değil DSÖ tarafından yapılan projeksiyonlar yer almaktadır. DSÖ, ülkeler arası karşılaştırma yapabilmek için ülkelerin verilerini projekte etmektedir.
2. Dünya Sağlık Örgütü’nün “World Health Statistics” raporu (http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/en/index.html), her sene Mayıs ayında Dünya Sağlık Asamblesi’nde dağıtılmaktadır. Raporda yer alan veriler Global Health Observatory veri tabanında yer alan verilerdir. Raporda yer alan en son veriler, raporun yayınlandığı yıldan 2 sene öncesine aittir. 2012 yılı içerisinde yayınlanan “World Health Statistics 2012” raporunda yer alan ülkelerin verileri 2010 veya en son mevcut olan yıla aittir.
3. OECD online veri tabanı “OECD Health Data”da yer alan veriler, ülkelerin beyanına göredir. Bu nedenle DSÖ veri tabanında yer alan verilerle uyumsuzluklar olabilmektedir. Sağlık harcamalarına ilişkin veriler özellikle OECD Health Data’dan elde edilmektedir. Veri tabanındaki en son veriler, 2 sene öncesine aittir. “OECD Health Data 2012” veri tabanında ülkelerin en yeni verisi 2010 yılı veya ulaşılabilen en son yıla aittir.
4. “OECD Health at a Glance”, OECD Health Data veri tabanında yer alan veriler analiz edilerek hazırlanan bir rapordur.

Uluslararası karşılaştırma yapılan bölgeler ve içerdği ülkelerin isimleri aşağıda yer almaktadır;

- 1. DSÖ Avrupa Bölgesi:** Almanya, Andora, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belarus, Belçika, Birleşik Krallık, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Karadağ, Kazakistan, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makedonya, Malta, Moldova, Monako, Norveç, Özbekistan, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Yunanistan
- 2. Orta-Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 4.036\$ ile 12.475\$ arasında olan ülkeler):** Antigua ve Barbuda, Arjantin, Arnavutluk, Azerbaycan, Belarus, Bosna-Hersek, Botswana, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Cook Adaları, Çin, Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvador, Gabon, Grenada, Güney Afrika Cumhuriyeti, İran, Jamaika, Karadağ, Kazakistan, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Letonya, Libya, Litvanya, Lübnan, Makedonya, Maldivler, Malezya, Mauritius, Meksika, Namibiya, Nauru, Palau, Panama, Peru, Romanya, Rusya, Saint Kitts ve Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Sırbistan, Surinam, Şeyseller, Şili, Tayland, Tunus, Türkiye, Uruguay, Ürdün
- 3. Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 12.476\$ ve üzeri olan ülkeler):** Andora, Avustralya, Avusturya, Bahama, Bahreyn, Barbados, Belçika, Brueni, Kanada, Hırvatistan, Güney Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ekvatoryal Gine, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsrail, Japonya, Kuveyt, Lüksemburg, Malta, Monaco, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Oman, Polonya, Portekiz, Katar, Kore, San Marino, Suudi Arabistan, Singapur, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Trinidad&Tobago, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, ABD
- 4. Avrupa Birliği:** Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

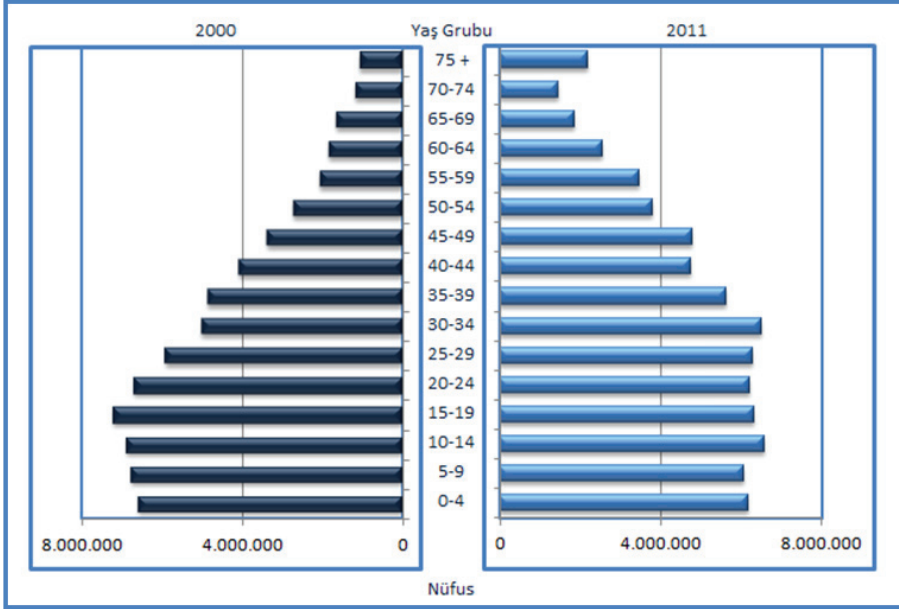

Bölüm 1

Genel Demografik Göstergeler

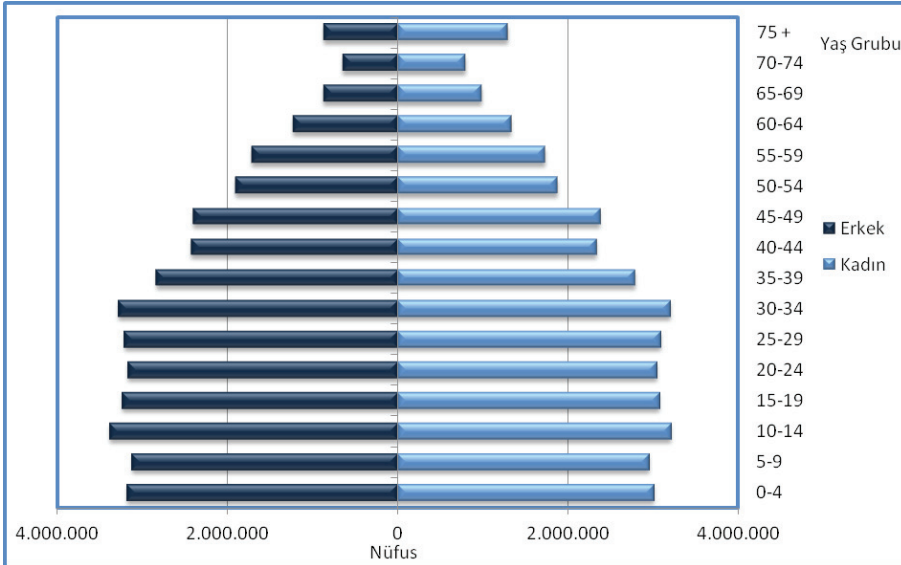

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, Toplam, Türkiye, 2000, 2011

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.2. Nüfus Piramidi, Türkiye, 2011

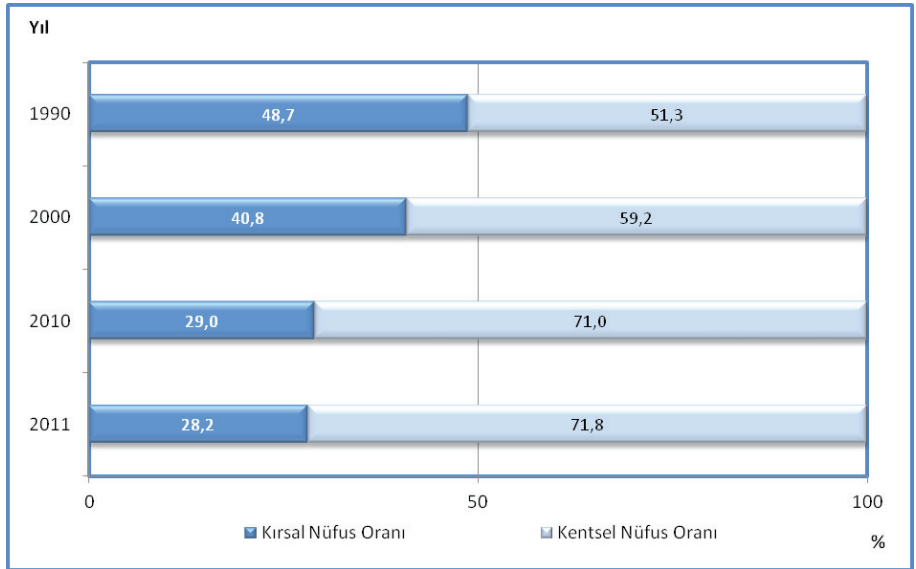
Kaynak: TÜİK

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	1990	2000	2010	2011
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	73.722.988	74.724.269
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	29,0	28,2
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	71,0	71,8
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	25,6	25,3
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,2	7,3
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş)	57,6	46,3	38,1	37,5
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 + Yaş)	7,0	8,8	10,8	10,9
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı	64,7	55,1	48,9	48,4
Yıllık Nüfus Artış Hızı (‰)	17,0	13,8	13,0	12,8
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	20,3	17,5	17,3
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	6,6	6,3	6,3
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,4	2,1	2,1

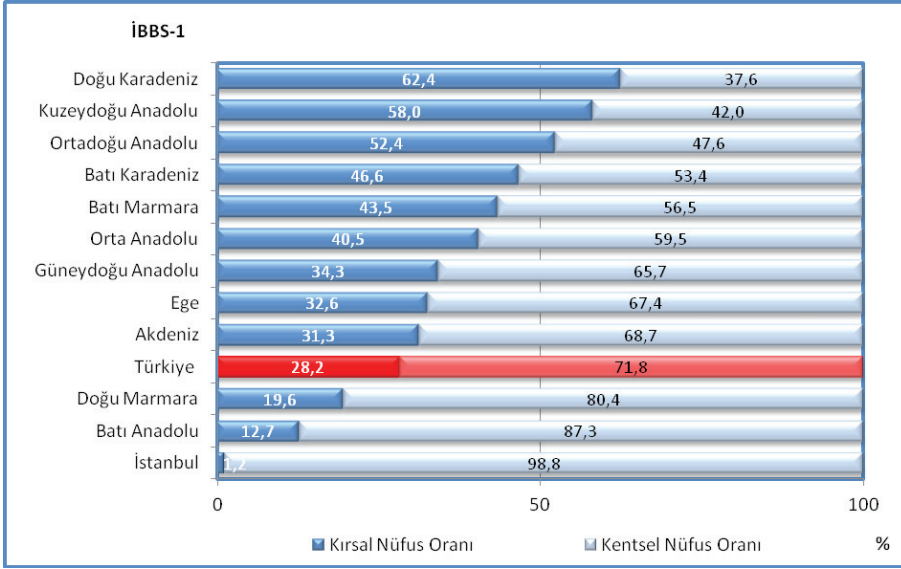
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranı, (%), Türkiye

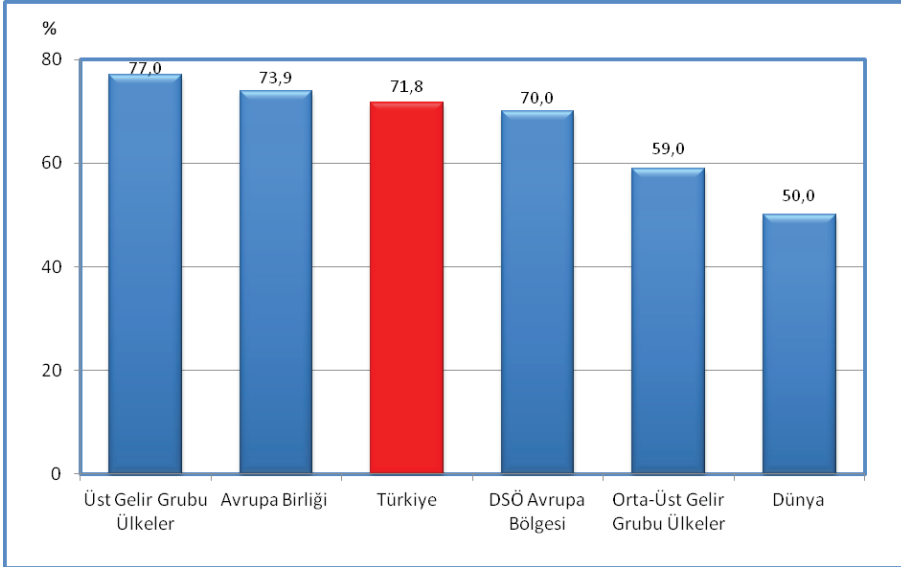
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2011

Kaynak: TÜİK

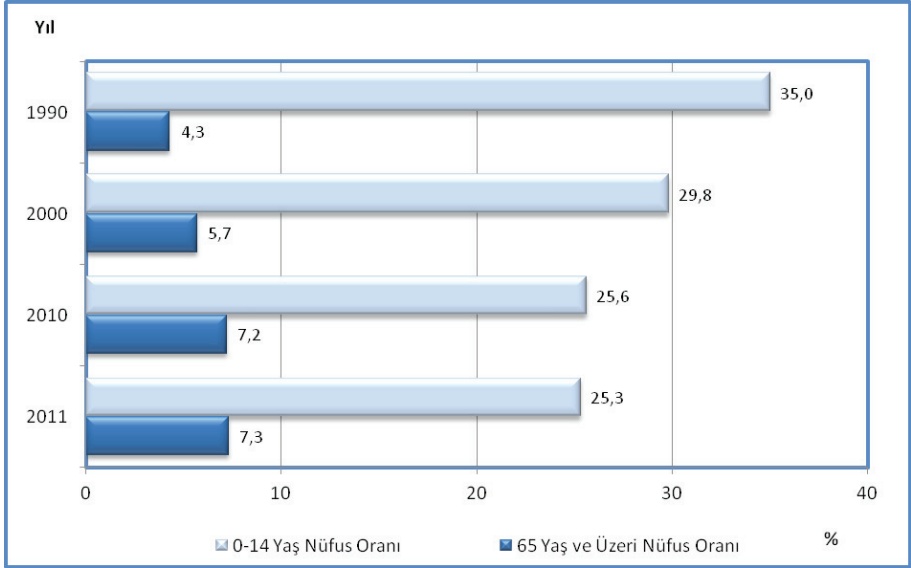
Şekil 1.5. Kentsel Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2012

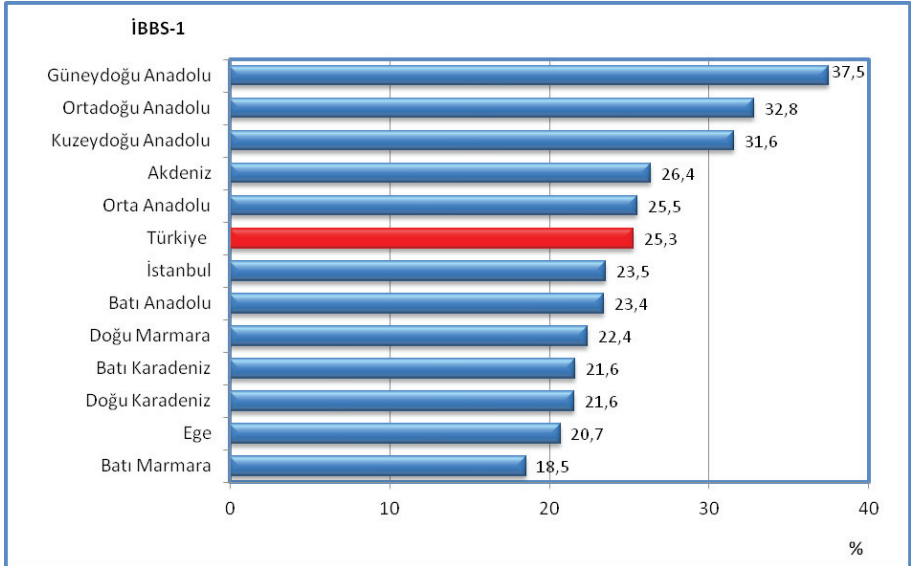
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 1.6. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye

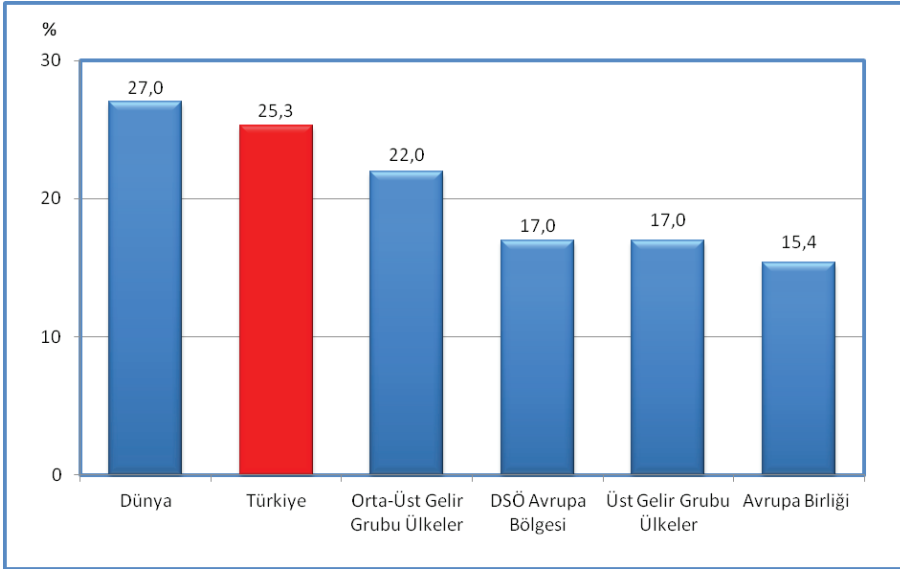
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.7. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2011

Kaynak: TÜİK

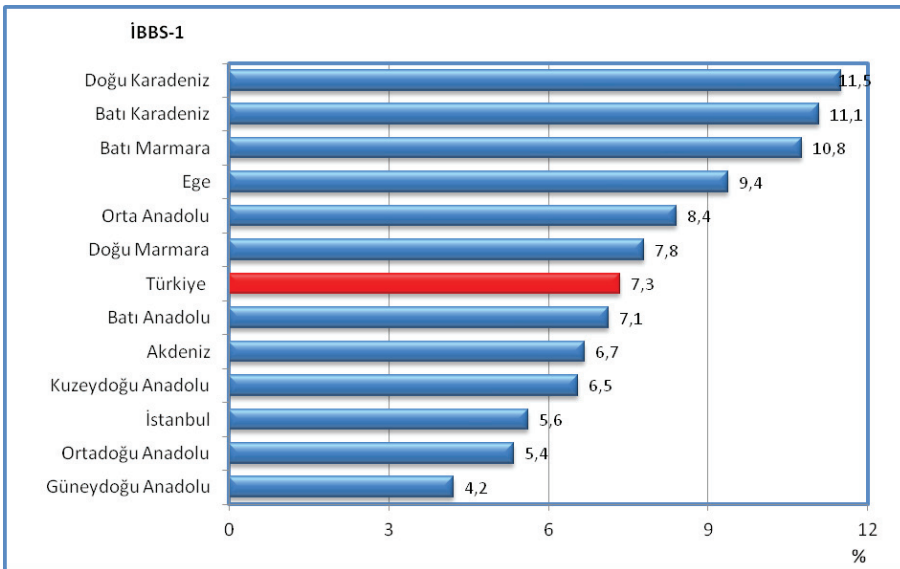
Şekil 1.8. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2012

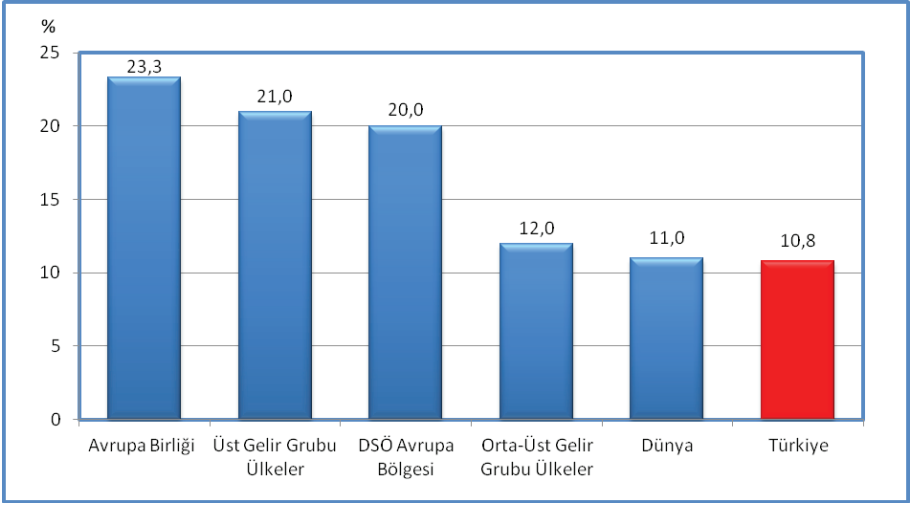
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 1.9. İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2011

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.10. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010

Kaynak: TÜİK, DSÖ World Health Statistics 2012

Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Bölüm 1 ile İlgili Açıklamalar

1990 ve 2000 yılı nüfus verileri, “Genel Nüfus Sayımı” sonuçlarından, 2011 yılı nüfus verileri ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alındı.

Tablo 1.1.'de yer alan indikatörlerin tanımları aşağıda yer almaktadır:

Kırsal Nüfus Oranı	: 20.000 ve altı nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır. Geçmiş yıllara ait veriler tanıma göre yeniden düzenlendi.
Kentsel Nüfus Oranı	: 20.000 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır. Geçmiş yıllara ait veriler tanıma göre yeniden düzenlendi.
Genç Bağımlılık Oranı	: 0-14 yaş arası nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır
Yaşlı Bağımlılık Oranı	: 65 yaşın üzerindeki nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Toplam Bağımlılık Oranı	: 0-14 yaş ile 65 yaş ve üzeri nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Kaba Doğum Hızı	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen doğum sayısıdır.
Kaba Ölüm Hızı	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen ölüm sayısıdır.
Toplam Doğurganlık Hızı	: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) yaşayacağı ve belirli yaşa özel doğurganlık hızını takip edeceği varsayımı altında doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

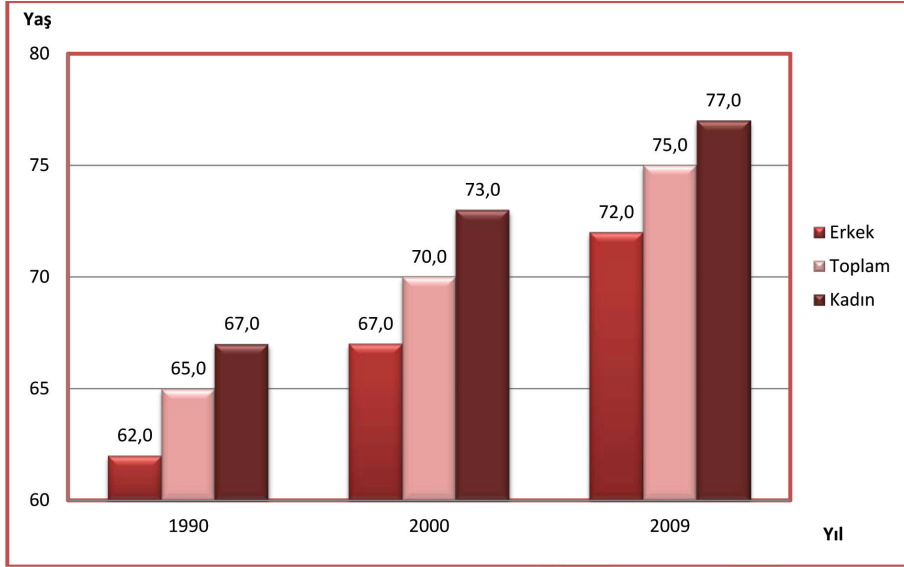

Bölüm 2

Mortalite

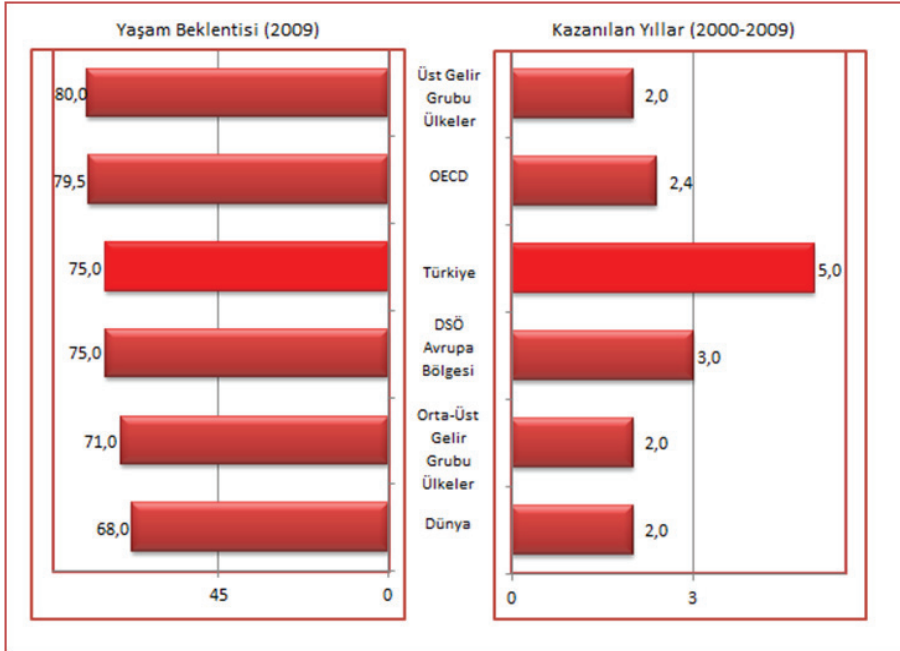

Şekil 2.1. Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yıl), 1990, 2000, 2009, Türkiye

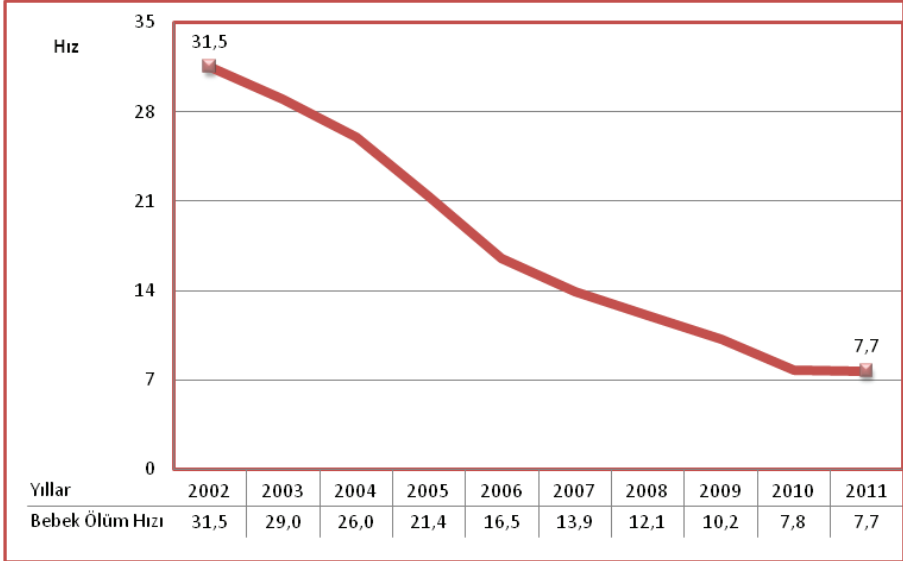
Kaynak: DSÖ World Health Statistics 2011

Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması

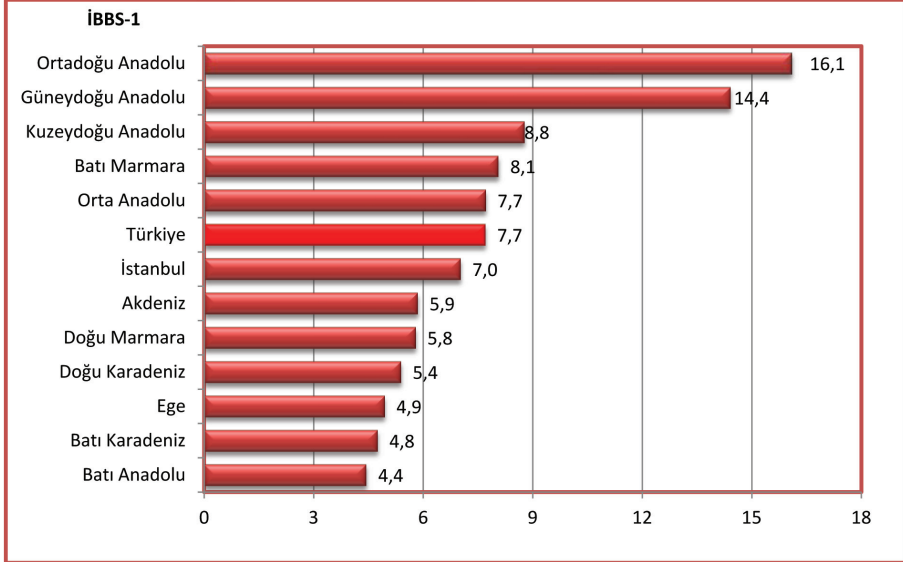
Kaynak: OECD Health Data, DSÖ World Health Statistics 2011

Şekil 2.3. Yıllara Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

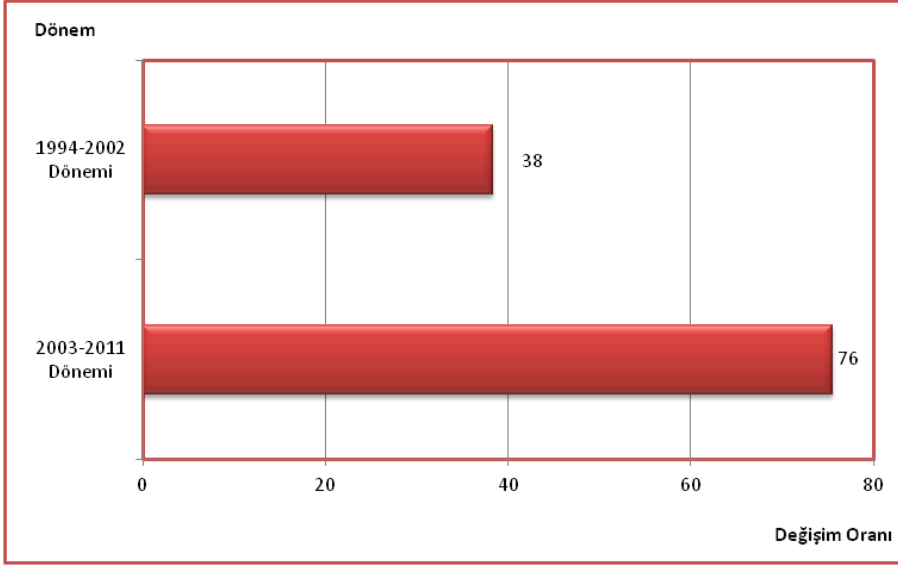
Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.4. İBBS-1’e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011

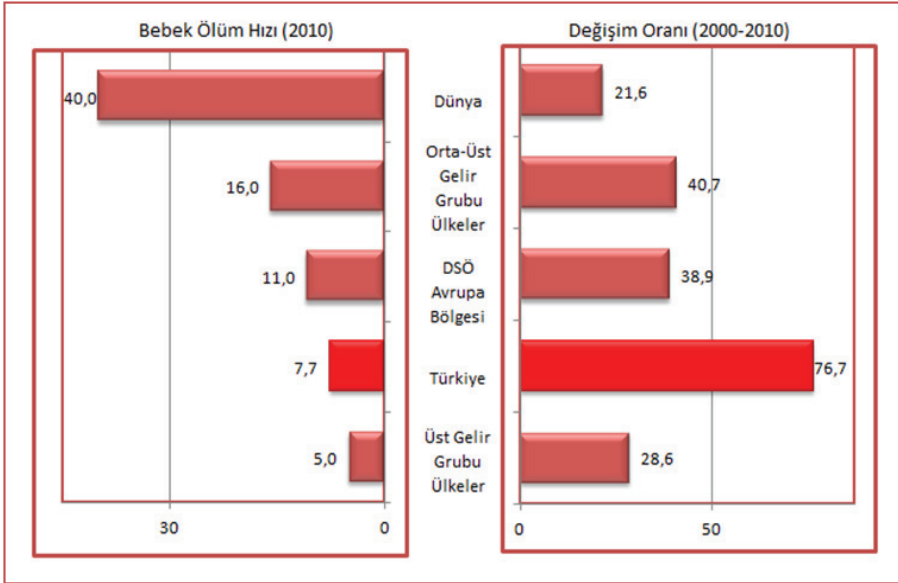
Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”

Şekil 2.5. Dokuz Yıllık Periyotlarda Bebek Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

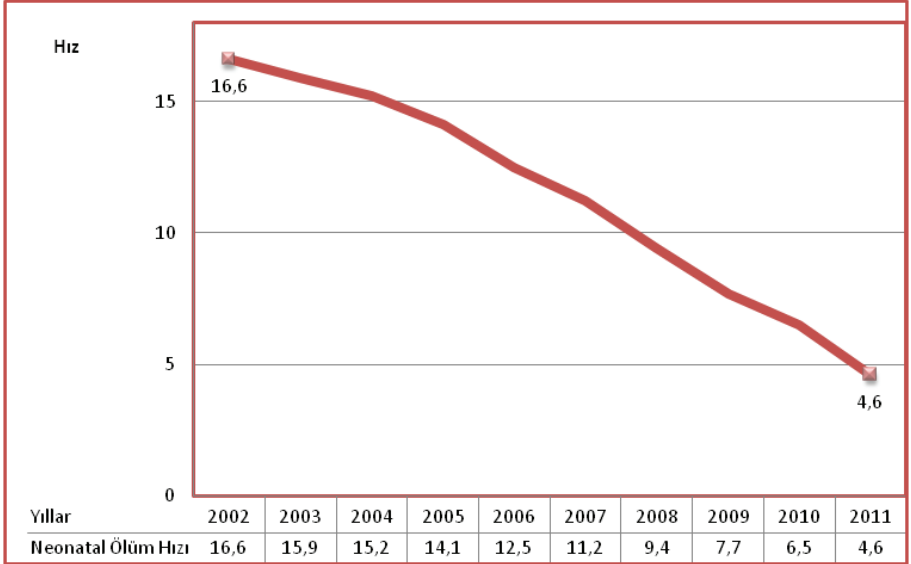
Şekil 2.6. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması

Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, DSÖ World Health Statistics 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

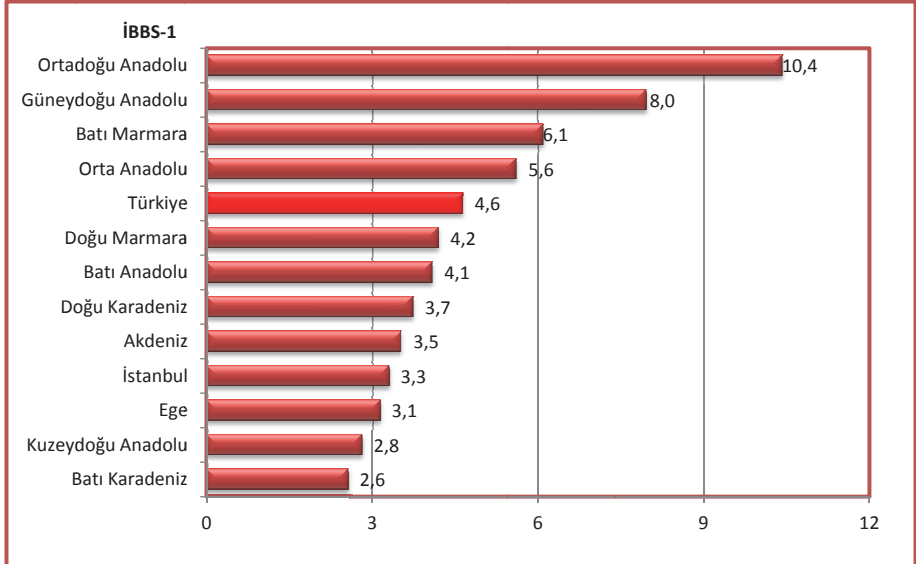
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 2.7. Yıllara Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

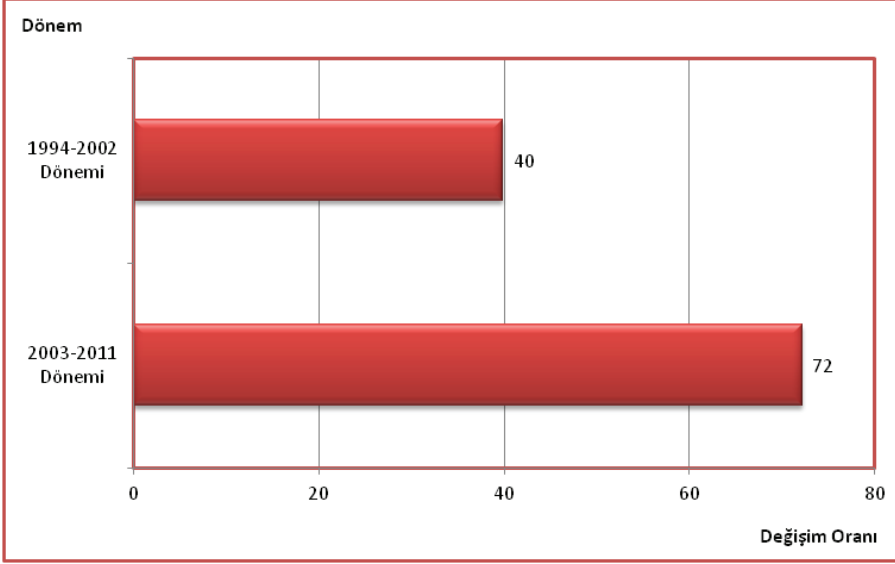
Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.8. İBBS-1’e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011

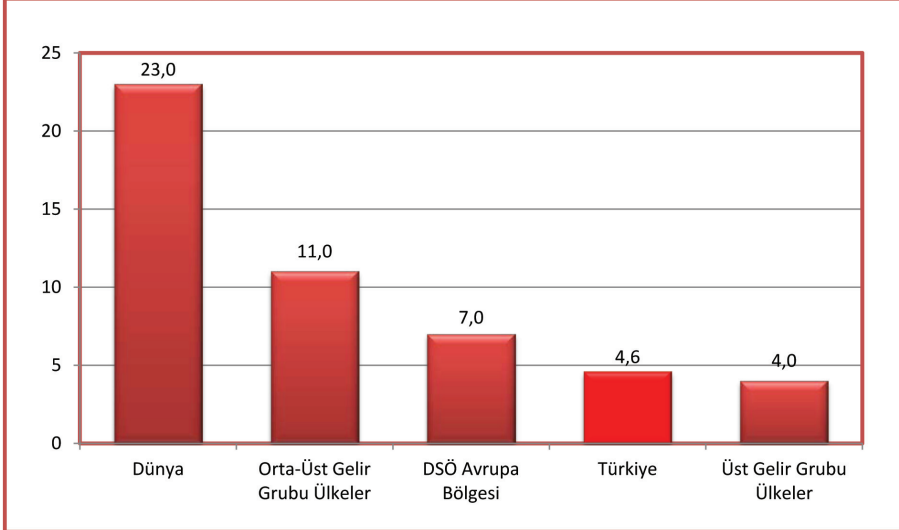
Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”

Şekil 2.9. Dokuz Yıllık Periyotlarda Neonatal Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

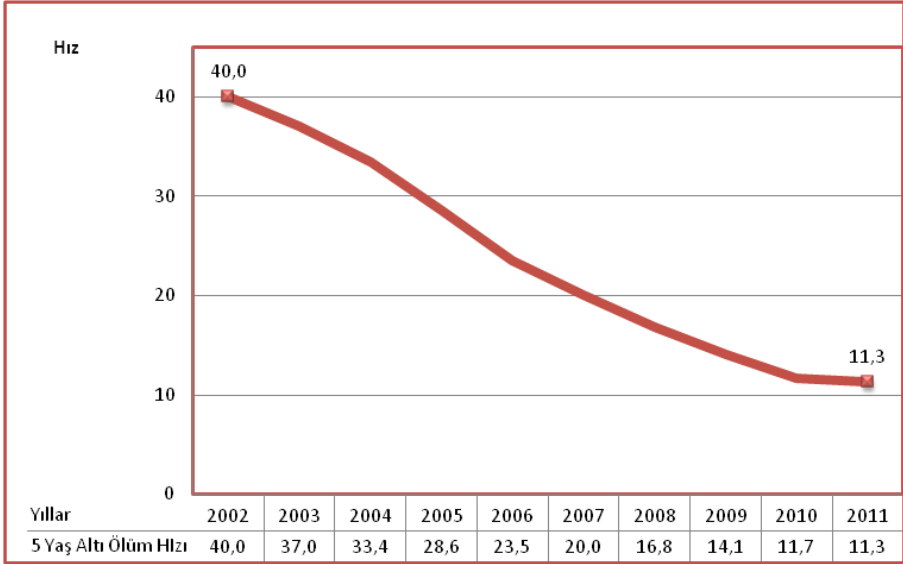
Şekil 2.10. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2010

Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, DSÖ World Health Statistics 2012

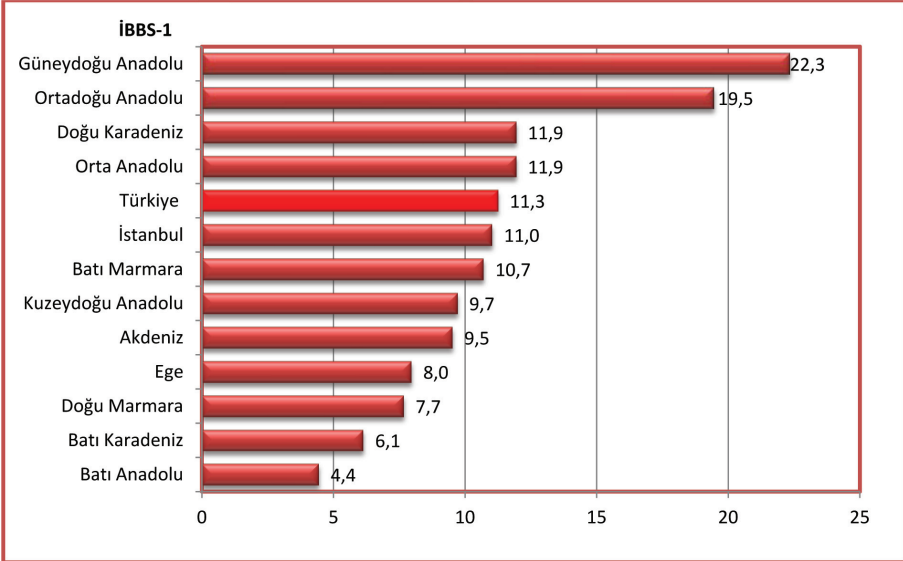
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 2.11. Yıllara Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

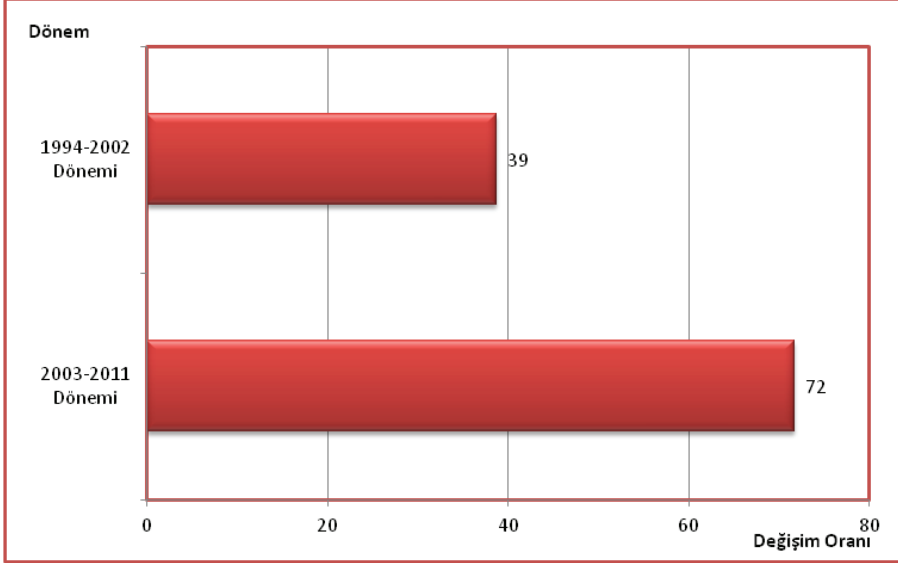
Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.12. İBBS-1’e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2011

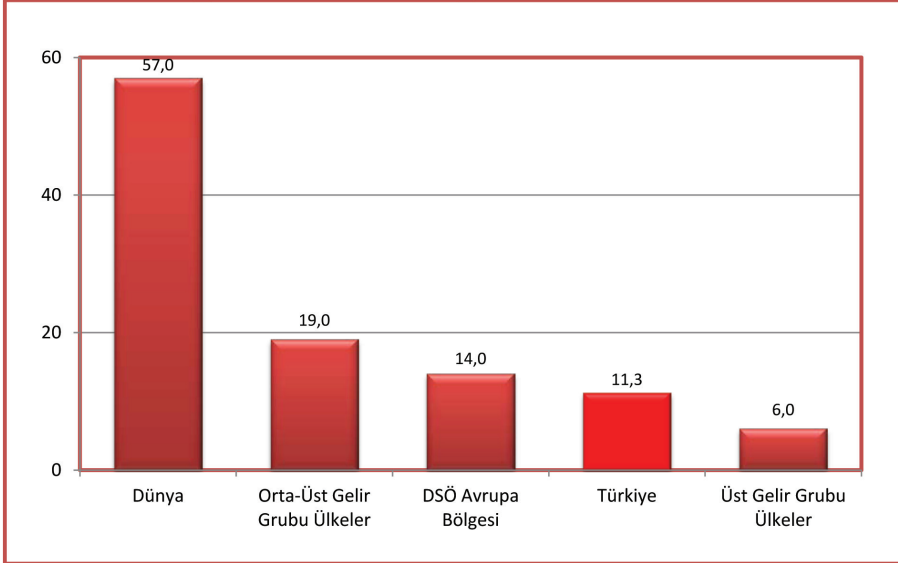
Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”

Şekil 2.13. Dokuz Yıllık Periyotlarda Beş Yaş Altı Ölüm Hızı Değişim Oranı, (1.000 Canlı Doğumda), Türkiye

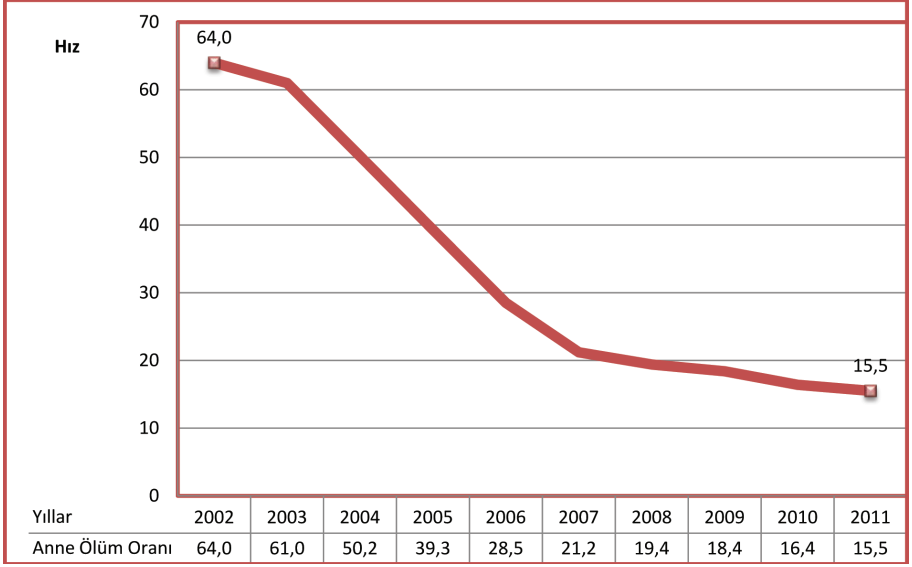
Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üni. “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.14. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2010

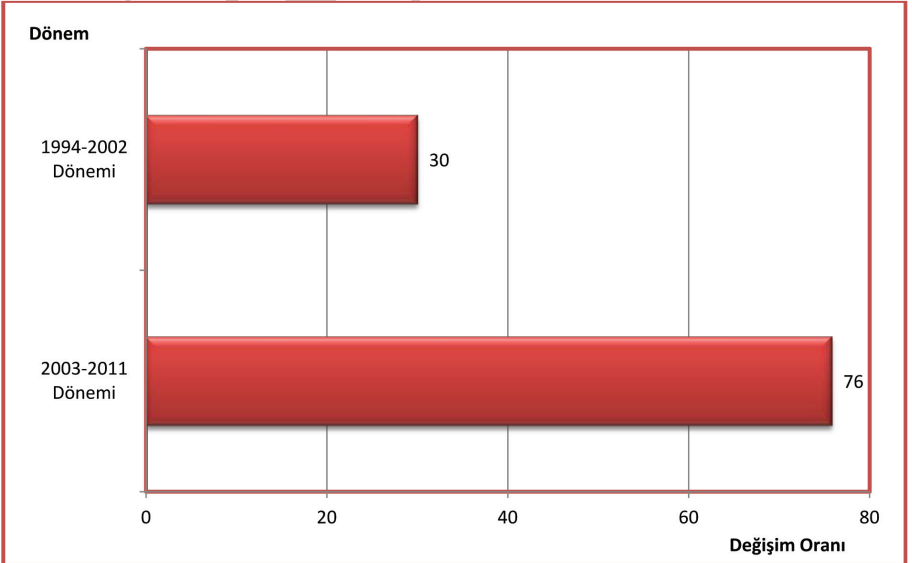
Kaynak: İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi “Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012”, DSÖ World Health Statistics 2012

Şekil 2.15. Yıllara Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), Türkiye

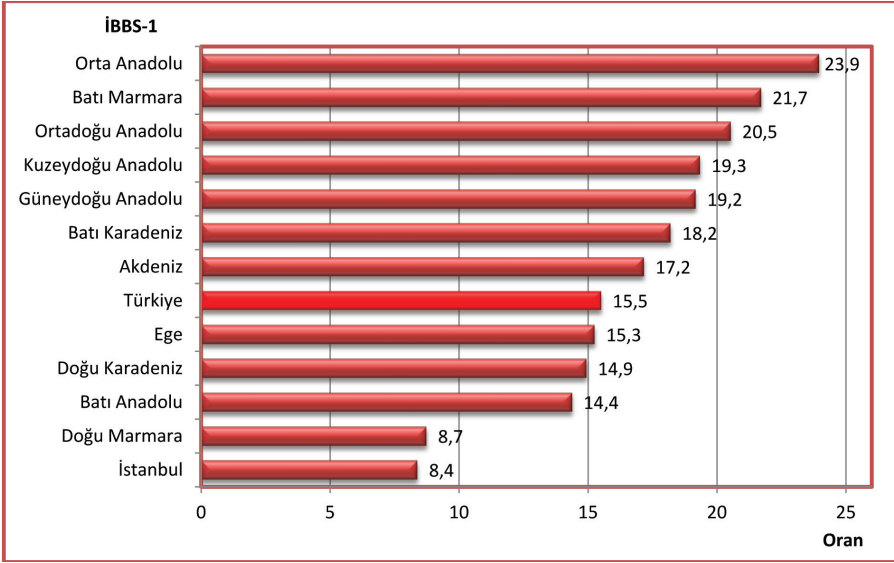
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.16. Dokuz Yıllık Periyotlarda Anne Ölüm Oranının Değişim Oranı, Türkiye

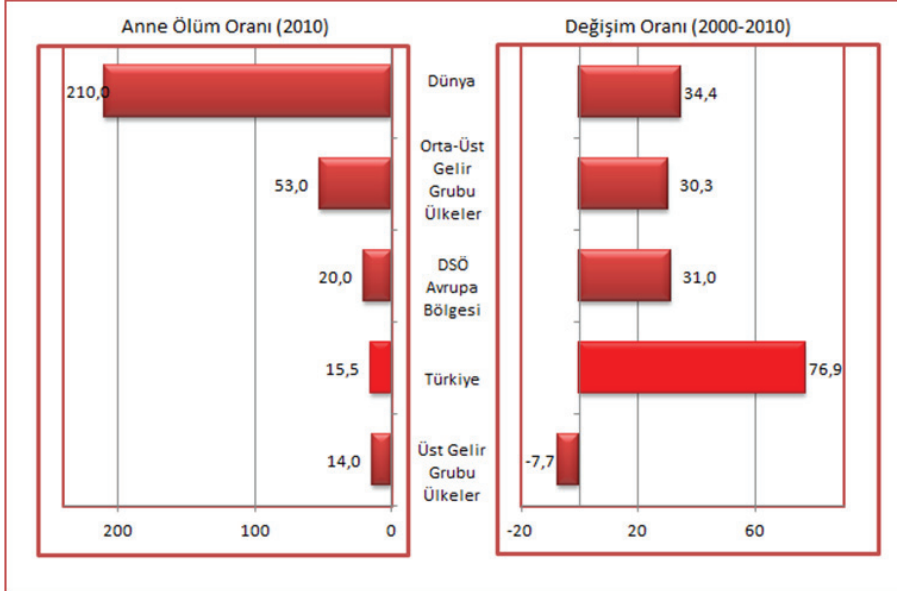
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.17. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.18. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2012

Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2009

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Erkek	Kadın	Toplam
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	36,21	44,39	39,86
Neoplazmlar	24,88	16,45	21,12
Solunum Sistemi Hastalıkları	10,06	7,45	8,89
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	4,81	8,33	6,38
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	4,88	4,83	4,86
Dışsal Yaralanma Nedenleri ve Zehirlenmeler	4,92	2,83	3,98
Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları	2,65	3,31	2,95
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	2,64	2,87	2,74
Sindirim Sistemi Hastalıkları	2,55	2,51	2,53
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	2,52	2,52	2,52
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	1,65	1,58	1,62
Kongenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	1,28	1,48	1,37
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	0,33	0,67	0,48
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	0,38	0,51	0,44
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	0,19	0,16	0,18
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	0,04	0,09	0,06
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	-	0,03	0,01
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2009

Bölüm 2 ile İlgili Açıklamalar

- Bebek, Neonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları hesaplanırken 2011 yılından önce 22 hafta ve üzeri ölümler dikkate alınıyordu. Yapılan revizyonla 28 hafta ve üzeri ölümler dikkate alındı. Revizyon yapılırken Türkiye Halk Sağlığı Kurumu idari kayıtları, Uluslararası raporlar ve TNSA verileri kullanıldı.
- Değişim oranı: Başlangıç ve bitiş yılı arasındaki farkın başlangıç yılına göre yüzdesi değişim oranını ifade eder. Bu oran sayesinde iki yıl arasında ne kadarlık değişim olduğu görülmektedir. 2003-2011 dönemleri başlangıç yılı için 2002 sonu değerleri kullanıldı.
- Şekil 2.6'daki uluslararası karşılaştırma yapılırken Türkiye'nin 2000 ve 2001 yıllarına ait bebek ölüm hızı aynı olduğu için (binde 33) 10 yıllık değişim oranını karşılaştırmak mümkün oldu. OECD ve DSÖ de bu tarz hesaplamalarda ülkelerin mevcut en son yıl verisini kullanmaktadır.
- Şekil 2.18'deki uluslararası karşılaştırma yapılırken Türkiye'nin 2000 ve 2001 yıllarına ait anne ölüm oranı aynı olduğu için (yüzbinde 67) 10 yıllık değişim oranını karşılaştırmak mümkün oldu. OECD ve DSÖ de bu tarz hesaplamalarda ülkelerin mevcut en son yıl verisini kullanmaktadır.

ICD Ana Tanı Kodları ve Hastalık Grupları:

- A00-B99 : Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar
 C00-D48 : Neoplazmlar
 D50-D89 : Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları
 E00-E90 : Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları
 F00-F99 : Mental ve Davranışsal Bozukluklar
 G00-H95 : Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları
 I00-I99 : Dolaşım Sistemi Hastalıkları
 J00-J99 : Solunum Sistemi Hastalıkları
 K00-K93 : Sindirim Sistemi Hastalıkları
 L00-L99 : Deri ve Deri altı Dokunun Hastalıkları
 M00-M99 : Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları
 N00-N99 : Genitouriner Sistem Hastalıkları
 O00-O99 : Gebelik, Doğum ve Lohusalık
 P00-P96 : Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar
 Q00-Q99 : Konjental Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri
 R00-R99 : Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış
 V01-Y89 : Dışsal Yaralanma Nedenleri ve Zehirlenmeler

Bölüm 3

Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
AIDS	Yerli Vaka	42	48	42	34	33	21	48	68	64	66
	Yabancı Vaka	6	4	5	3	2	3	1	7	6	14
	Toplam Vaka	48	52	47	37	35	24	49	75	70	80
Kızamık	Yerli Vaka	7.810	5.600	8.744	1.119	34	3	0	0	0	0
	Yabancı Vaka	-	-	-	-	-	-	4	4	7	111
	Toplam Vaka	7.810	5.600	8.744	1.119	34	3	4	4	7	111
Tüberküloz	Yerli Vaka	18.043	17.923	17.543	19.681	19.511	18.739	17.425	16.594	15.700	14.852
	Yabancı Vaka	-	-	-	63	118	139	175	163	179	202
	Toplam Vaka	18.043	17.923	17.543	19.744	19.629	18.878	17.600	16.757	15.879	15.054
Sıtma	Yerli Vaka	10.184	9.182	5.252	2.036	751	313	166	38	9*	4*
	Yabancı Vaka	40	40	50	48	45	45	49	46	78	128
	Toplam Vaka	10.224	9.222	5.302	2.084	796	358	215	84	87	132

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

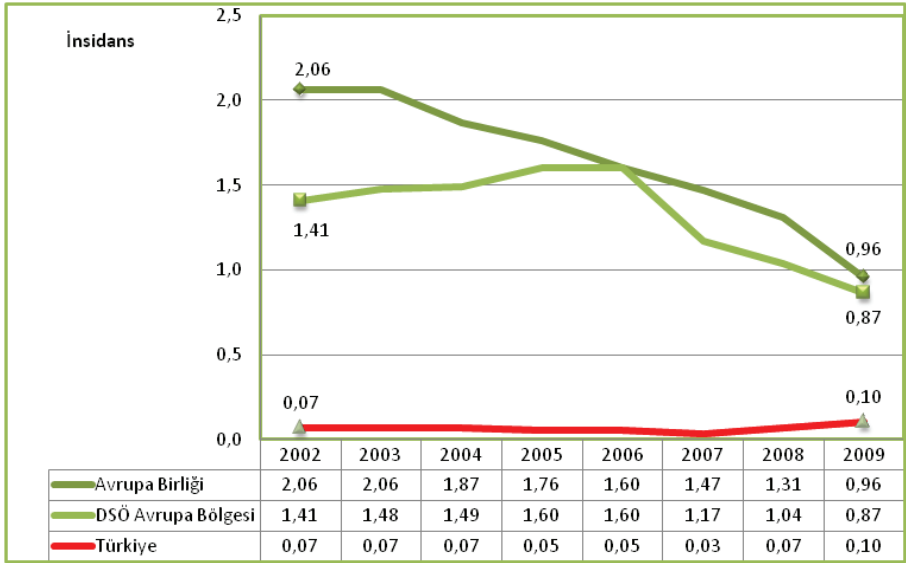
*2010 ve 2011 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı Nüks vaka olup **yerli yeni vaka sayısı "0" (sıfır) dır.**

Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
AIDS	0,07	0,07	0,07	0,05	0,05	0,03	0,07	0,10	0,09	0,11
Kızamık	11,1	7,8	12,3	1,6	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Tüberküloz	40	37	35	33	32	31	30	29	28	-
Sıtma	14,7	13,1	7,5	2,8	1,2	0,5	0,3	0,1	0,1	0,2

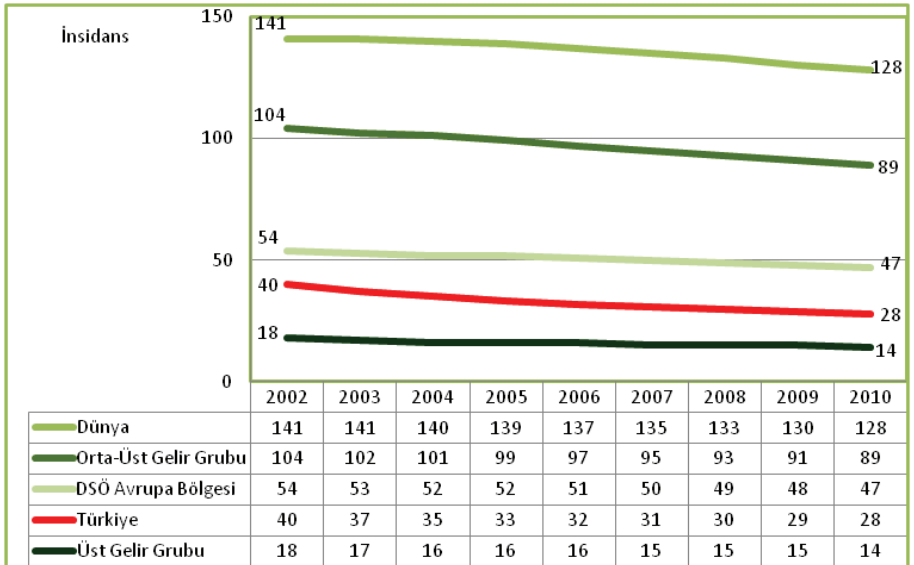
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

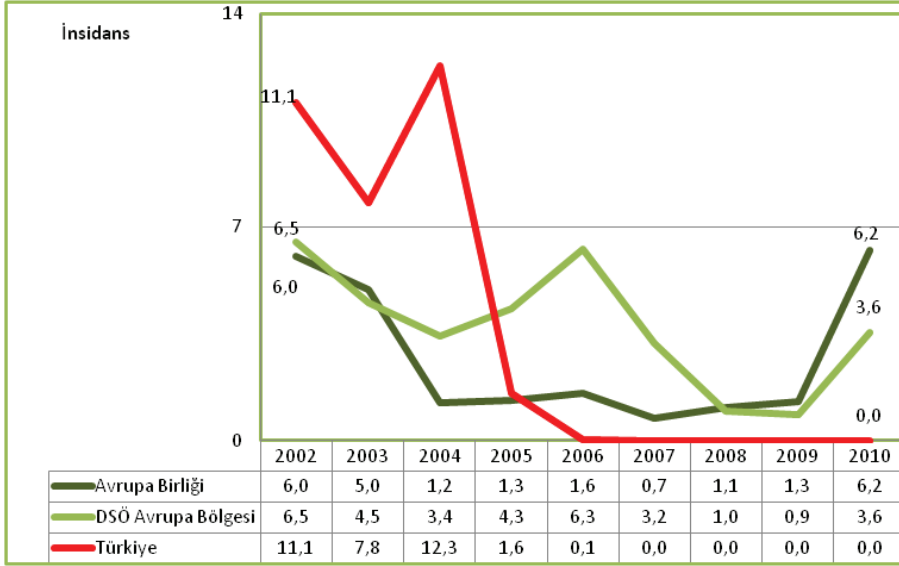
Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.2. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

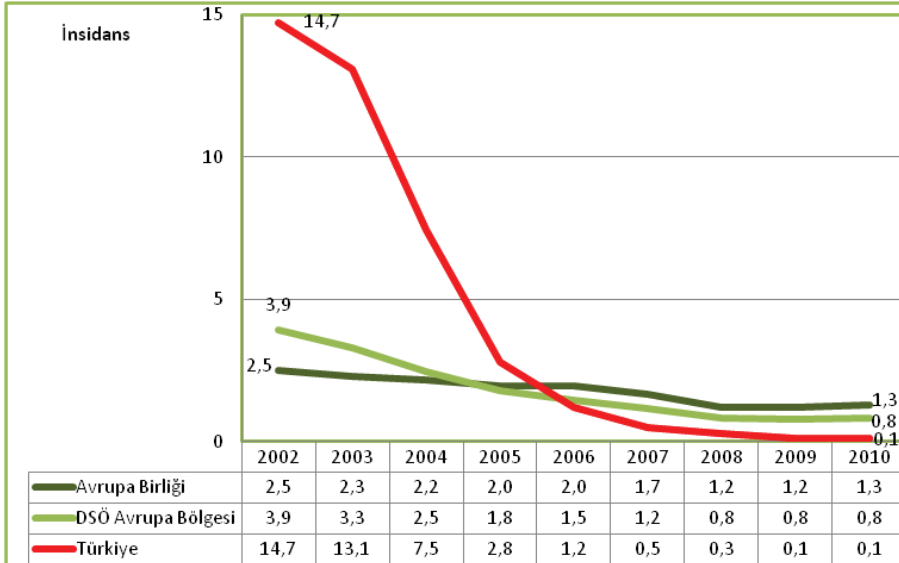
Kaynak: DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 3.3. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: DSÖ HFA Veri Tabanı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Hastane Taburcularının Dağılımı, (%), Türkiye, 2011

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Erkek	Kadın	Toplam
Solunum Sistemi Hastalıkları	18,38	9,80	13,45
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	0,00	19,73	11,34
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	11,56	9,69	10,49
Sindirim Sistemi Hastalıkları	11,36	7,58	9,19
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	2,65	10,51	7,17
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	8,22	5,86	6,86
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	6,71	5,38	5,95
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	5,04	5,69	5,42
Neoplazmlar	5,84	3,82	4,68
Göz ve Adneks Hastalıkları	4,72	3,90	4,25
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	6,03	2,86	4,21
Deri ve Deri altı Dokunun Hastalıkları	4,20	2,01	2,94
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	2,18	3,33	2,84
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	3,44	2,29	2,78
Sinir Sistemi Hastalıkları	2,16	1,97	2,05
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	1,40	1,99	1,74
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	1,90	1,22	1,51
Hastalık ve Ölümün Dış Sebepleri	1,67	0,89	1,22
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	0,85	0,65	0,73
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	0,99	0,37	0,63
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	0,70	0,46	0,56
Toplam	100	100	100

Kaynak: Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

Tablo 3.4. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet, Yaş Grubu ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010

Yaş Grubu		Kır			Kent			Türkiye		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	Çok İyi/ İyi	87,9	83,3	85,3	86,8	82,7	84,8	87,1	82,9	84,9
	Kötü/Çok Kötü	1,8	2,4	2,1	2,8	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5
25-34	Çok İyi/ İyi	82,5	69,7	76,2	87,0	77,2	82,1	85,8	75,3	80,5
	Kötü/Çok Kötü	3,0	7,5	5,2	2,2	4,0	3,1	2,4	4,9	3,6
35-44	Çok İyi/ İyi	67,8	43,8	55,6	78,5	59,2	69,0	75,5	54,8	65,2
	Kötü/Çok Kötü	6,5	12,2	9,4	4,6	9,8	7,2	5,1	10,5	7,8
45-54	Çok İyi/ İyi	60,3	32,5	47,0	70,9	43,2	56,8	67,5	40,0	53,8
	Kötü/Çok Kötü	5,8	17,4	11,4	6,9	11,8	9,4	6,6	13,4	10,0
55-64	Çok İyi/ İyi	46,6	26,5	35,7	55,6	29,4	42,5	52,6	28,3	40,1
	Kötü/Çok Kötü	15,3	27,9	22,1	11,4	25,9	18,6	12,7	26,6	19,9
65-74	Çok İyi/ İyi	39,0	16,8	26,7	46,7	18,5	30,0	43,1	17,8	28,6
	Kötü/Çok Kötü	22,9	42,6	33,8	20,4	37,5	30,5	21,5	39,6	31,9
75+	Çok İyi/ İyi	24,2	10,0	16,7	20,1	16,8	18,3	22,3	13,5	17,5
	Kötü/Çok Kötü	37,3	55,0	46,7	32,7	49,1	42,0	35,1	51,9	44,3
Toplam	Çok İyi/ İyi	66,1	49,1	57,2	76,7	60,1	68,3	73,5	56,7	65,0
	Kötü/Çok Kötü	8,9	17,2	13,2	5,8	11,2	8,5	6,7	13,1	10,0

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2010

Tablo 3.5. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010

		2008	2010
Erkek	Çok İyi İyi	71,9	73,5
	Kötü Çok Kötü	7,0	6,7
Kadın	Çok İyi İyi	55,5	56,7
	Kötü Çok Kötü	13,2	13,1
Toplam	Çok İyi İyi	63,6	65,0
	Kötü Çok Kötü	10,1	10,0

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010

Tablo 3.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010

Hastalık /Sağlık Sorunu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	14,1	23,1	18,8	11,7	18,9	15,3	12,4	20,2	16,4
Hipertansiyon	10,6	20,5	15,8	8,2	15,9	12,0	8,9	17,3	13,2
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	9,7	18,6	14,3	5,7	13,0	9,4	6,9	14,7	10,9
Mide Ülseri (Gastrik Ülser)	9,5	13,3	11,5	6,7	10,9	8,8	7,5	11,7	9,6
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	6,6	14,4	10,7	4,3	10,5	7,4	5,0	11,7	8,4
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	5,2	11,1	8,3	4,1	10,9	7,5	4,4	11,0	7,8
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	6,8	8,3	7,6	7,0	8,8	7,9	6,9	8,6	7,8
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	2,4	11,8	7,3	1,9	13,6	7,8	2,1	13,0	7,6
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	4,3	11,0	7,8	3,3	10,7	7,1	3,6	10,8	7,3
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	4,9	6,9	5,9	5,0	8,2	6,6	5,0	7,8	6,4
Şeker Hastalığı	4,6	7,7	6,2	4,6	7,7	6,2	4,6	7,7	6,2
Astım (Alerjik Astım Dahil)	4,4	6,4	5,5	3,6	6,5	5,1	3,8	6,5	5,2
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	6,3	5,7	6,0	4,1	4,1	4,1	4,7	4,6	4,7
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	5,3	5,3	5,3	4,1	4,0	4,0	4,5	4,4	4,4
Tiroid Hastalığı	1,3	5,5	3,5	0,9	5,8	3,4	1,1	5,7	3,4
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	3,0	5,6	4,4	1,3	4,1	2,7	1,8	4,6	3,2
Kronik Depresyon	1,4	3,2	2,4	1,3	4,5	2,9	1,4	4,1	2,8
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	1,8	2,5	2,2	1,5	2,5	2,0	1,6	2,5	2,1
Kronik Kalp Yetmezliği	2,4	2,4	2,4	1,2	1,9	1,5	1,5	2,0	1,8
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	2,9	0,6	1,7	2,0	0,8	1,4	2,3	0,7	1,5
Hepatit	2,2	1,3	1,8	1,6	1,2	1,4	1,8	1,2	1,5
Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,5	1,1	1,8	1,3	0,7	1,0	1,7	0,8	1,2
Bağırsak Ülseri (Duedenal Ülser)	1,1	1,4	1,3	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,6	1,7	1,6	1,0	0,8	0,9	1,2	1,0	1,1
Kronik Kaygı	0,5	1,1	0,8	0,5	1,3	0,9	0,5	1,2	0,8
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	0,6	0,9	0,7	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Kanser (Malign, Kötü Huylu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2010

Tablo 3.7. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hastalık/Sağlık Sorunu Yaşadıklarını Belirtenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010

Hastalık /Sağlık Sorunu	Türkiye-2008			Türkiye-2010		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	17,0	27,9	22,5	12,4	20,2	16,4
Hipertansiyon	9,9	19,5	14,8	8,9	17,3	13,2
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	11,7	23,4	17,7	6,9	14,7	10,9
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	8,0	16,8	12,5	5,0	11,7	8,4
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	6,7	16,0	11,5	4,4	11,0	7,8
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	8,5	11,2	9,9	6,9	8,6	7,8
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	2,8	17,2	10,1	2,1	13,0	7,6
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	9,1	21,3	15,3	3,6	10,8	7,3
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	6,2	9,3	7,8	5,0	7,8	6,4
Şeker Hastalığı	4,4	7,2	5,9	4,6	7,7	6,2
Astım (Alerjik Astım Dahil)	3,3	6,2	4,8	3,8	6,5	5,2
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	5,5	7,0	6,3	4,7	4,6	4,7
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	2,1	2,2	2,1	4,5	4,4	4,4
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	2,9	6,3	4,6	1,8	4,6	3,2
Kronik Depresyon	2,3	5,8	4,1	1,4	4,1	2,8
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	2,3	4,7	3,6	1,6	2,5	2,1
Kronik Kalp Yetmezliği	2,1	2,6	2,3	1,5	2,0	1,8
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	3,5	1,4	2,4	2,3	0,7	1,5
Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,2	1,6	1,9	1,7	0,8	1,2
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,1
Kronik Kaygı	1,5	3,5	2,5	0,5	1,2	0,8
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	1,1	1,1	1,1	0,5	0,5	0,5
Kanser (Malign, Kötü Huylu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,8	0,9	0,8	0,4	0,5	0,5

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010

Tablo 3.8. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010

Hastalık /Sağlık Sorunu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	10,1	18,2	14,4	8,9	15,6	12,3	9,3	16,5	12,9
Hipertansiyon	10,3	19,9	15,3	7,7	15,3	11,5	8,4	16,8	12,7
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	7,7	16,5	12,3	4,5	11,6	8,0	5,4	13,1	9,3
Mide Ülseri (Gastrik Ülser)	8,4	12,1	10,4	6,0	10,2	8,1	6,7	10,8	8,8
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	5,6	13,1	9,5	3,5	9,8	6,7	4,1	10,8	7,5
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	1,8	11,1	6,6	1,6	12,7	7,2	1,7	12,2	7,0
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	5,0	7,8	6,5	5,5	8,2	6,9	5,4	8,1	6,7
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	3,7	8,5	6,2	2,9	9,0	6,0	3,1	8,9	6,1
Şeker Hastalığı	4,4	7,5	6,0	4,6	7,6	6,1	4,5	7,5	6,0
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	2,5	8,9	5,8	2,4	8,6	5,5	2,4	8,7	5,6
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	3,5	5,3	4,5	4,0	6,8	5,4	3,9	6,3	5,1
Astım (Alerjik Astım Dahil)	4,2	5,7	5,0	3,3	6,2	4,8	3,6	6,0	4,8
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	5,2	5,3	5,3	3,8	3,7	3,7	4,2	4,2	4,2
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	4,9	5,0	4,9	3,8	3,8	3,8	4,2	4,2	4,2
Tiroid Hastalığı	1,2	5,3	3,3	0,9	5,6	3,3	1,0	5,5	3,3
Kronik Depresyon	1,3	2,8	2,1	1,2	4,1	2,7	1,2	3,7	2,5
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	2,1	3,7	2,9	1,1	2,6	1,8	1,3	2,9	2,2
Kronik Kalp Yetmezliği	2,3	2,3	2,3	1,1	1,8	1,5	1,5	2,0	1,7
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	1,4	2,2	1,8	1,2	2,0	1,6	1,3	2,1	1,7
Hepatit	2,2	1,3	1,7	1,6	1,1	1,4	1,8	1,2	1,5
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	2,7	0,6	1,6	1,8	0,7	1,3	2,1	0,7	1,4
Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,4	1,1	1,7	1,3	0,6	1,0	1,7	0,8	1,2
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,6	1,6	1,6	1,0	0,8	0,9	1,2	1,0	1,1
Bağırsak Ülseri (Duedenal Ülser)	1,1	1,3	1,2	0,9	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1
Kronik Kaygı	0,3	0,7	0,5	0,2	0,9	0,5	0,3	0,8	0,5
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	0,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
Kanser (Malign, Kötü Huyulu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2010

Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Hekim Tarafından Teşhis Edilen Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010

Hastalık /Sağlık Sorunu	Türkiye-2008			Türkiye-2010		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı vb.)	11,5	20,2	15,9	9,3	16,5	12,9
Hipertansiyon	8,9	17,9	13,5	8,4	16,8	12,7
Romatizmal Eklem Hastalığı (Romatoid Artrit)	8,5	18,8	13,8	5,4	13,1	9,3
Kireçlenme (Osteoartrit, Artroz, Dejeneratif Eklem Hastalığı)	5,8	14,6	10,3	4,1	10,8	7,5
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi)	2,0	15,5	8,9	1,7	12,2	7,0
Sinüzit (Sinüs Yollarının İltihabı)	6,7	9,6	8,2	5,4	8,1	6,7
Boyun Bölgesi Kas İskelet Sistem Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı vb.)	3,9	11,2	7,6	3,1	8,9	6,1
Şeker Hastalığı	4,4	7,2	5,9	4,5	7,5	6,0
Migren ve Benzeri Şiddetli Baş Ağrısı	5,3	15,1	10,3	2,4	8,7	5,6
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	4,4	7,4	5,9	3,9	6,3	5,1
Astım (Alerjik Astım Dahil)	3,3	6,2	4,8	3,6	6,0	4,8
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	4,6	5,5	5,1	4,2	4,2	4,2
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı, Amfizem	2,1	2,1	2,1	4,2	4,2	4,2
Kronik Depresyon	1,6	4,5	3,1	1,2	3,7	2,5
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	1,8	3,6	2,7	1,3	2,9	2,2
Kronik Kalp Yetmezliği	2,1	2,6	2,3	1,5	2,0	1,7
Diğer Ruhsal Sağlık Problemleri	1,6	3,3	2,5	1,3	2,1	1,7
Kaza Sonucu Sürekli Yaralanma veya Sakatlık Durumu	2,9	1,1	2,0	2,1	0,7	1,4
Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,2	1,6	1,9	1,7	0,8	1,2
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1,1
Kronik Kaygı	0,7	1,7	1,2	0,3	0,8	0,5
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5	0,5
Kanser (Malign, Kötü Huylu, Lösemi ve Lenfoma Dahil)	0,8	0,9	0,8	0,4	0,5	0,5

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010

Bölüm 3 ile İlgili Açıklamalar

- 2007 yılı ve öncesi için kızamık vakalarında, 2004 yılı ve öncesi için tüberküloz vakalarında yerli veya yabancı vaka ayırımına ait kayıt bulunmamaktadır.
- Tüberküloz insidansı tüm ülkeler için Dünya Sağlık Örgütü tarafından hesaplanmakta ve yayınlanmaktadır. En son veri 2010 yılına aittir.
- “Genel sağlık durumu” ile ilgili tablolarda sağlık durumu, TÜİK tarafından yapılan “Sağlık Araştırması” anketinde 5 düzey (çok iyi, iyi, orta, kötü, çok kötü) olarak sorulmaktadır. Tablolarda “orta” düzeye ait değerlere yer verilmedi.

ICD Ana Tam Kodları ve Hastalık Grupları:

A00-B99 : Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar

C00-D48 : Neoplazmlar

D50-D89 : Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları

E00-E90 : Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları

F00-F99 : Mental ve Davranışsal Bozukluklar

G00-H95 : Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları

I00-I99 : Dolaşım Sistemi Hastalıkları

J00-J99 : Solunum Sistemi Hastalıkları

K00-K93 : Sindirim Sistemi Hastalıkları

L00-L99 : Deri ve Deri Altı Dokunun Hastalıkları

M00-M99 : Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları

N00-N99 : Genitoüriner Sistem Hastalıkları

O00-O99 : Gebelik, Doğum ve Lohusalık

P00-P96 : Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar

Q00-Q99 : Konjental Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri

R00-R99 : Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış

V01-Y89 : Dışsal Yaralanma Nedenleri ve Zehirlenmeler

Bölüm 4

Risk Faktörleri

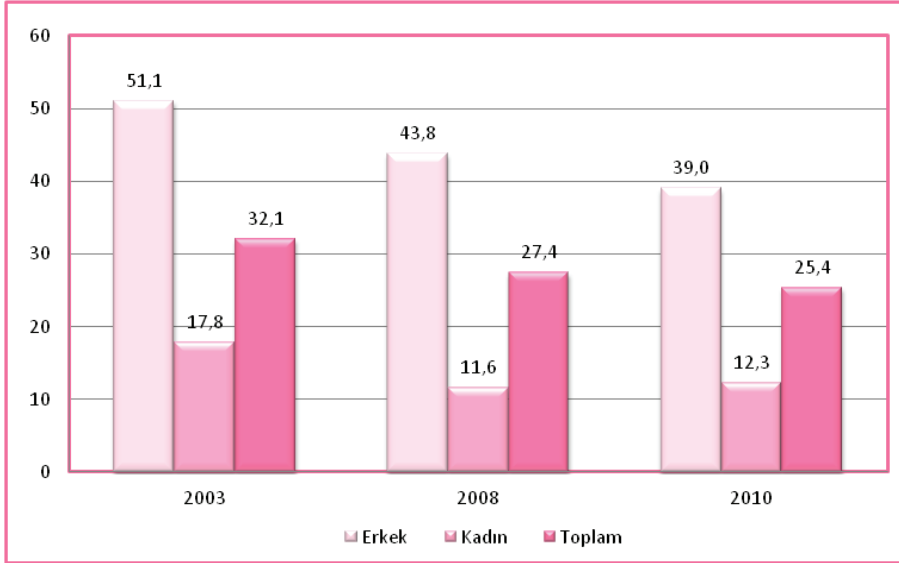

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2010

Tütün Kullanma Durumu	Kır			Kent			Türkiye		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Halen Tütün Kullanan	42,5	8,5	24,8	43,9	19,4	31,6	43,5	16,0	29,5
Her Gün Kullanan	37,4	6,1	21,1	39,7	15,1	27,3	39,0	12,3	25,4
Ara Sıra Kullanan	5,1	2,4	3,7	4,3	4,3	4,3	4,5	3,7	4,1
Kullanmayan	27,5	10,1	18,4	21,1	12,1	16,5	23,0	11,5	17,1
Hiç Kullanmamış Olan	29,9	81,4	56,8	35,0	68,5	51,9	33,5	72,6	53,4

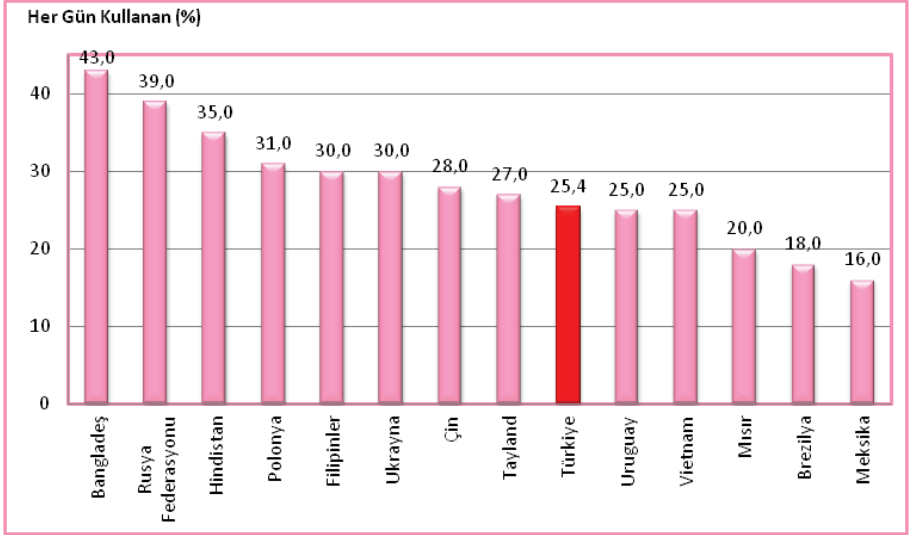
Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2010

Şekil 4.1. Her Gün Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2008, 2010

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Ulusal Hastalık Yüğü ve Maliyet Etkililik Çalışması, Hane Halkı Araştırması 2003, TÜİK Küresel Yetişkin Tütün Araştırması 2008, TÜİK Sağlık Araştırması 2010

Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2010

Kaynak: DSÖ Report on the Global Tobacco Epidemic, 2011

Tablo 4.2. Halen Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010

İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	5,1	0,7	3,8
10-14	22,1	13,2	19,4
15-19	48,7	47,7	48,4
20-24	18,0	20,6	18,8
25-29	3,6	7,4	4,7
30-34	1,3	4,8	2,4
35+	1,3	5,6	2,6
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2010

Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Alkol Kullananların Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010

Kullanım Durumu	Kır						Kent						Türkiye					
	2008			2010			2008			2010			2008			2010		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	17,0	1,2	8,5	16,7	1,5	8,8	19,5	4,4	12,0	23,0	5,7	14,3	18,8	3,3	10,9	21,1	4,4	12,6
Kullanmayan	19,4	1,3	9,7	23,6	2,4	12,5	16,5	4,8	10,7	18,5	6,6	12,5	17,3	3,7	10,4	20,0	5,2	12,5
Hiç Kullanmamış Olan	63,6	97,5	81,8	59,7	96,1	78,7	64,0	90,8	77,3	58,4	87,7	73,2	63,9	93,0	78,7	58,8	90,3	74,9
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010

Tablo 4.4. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2008, 2010

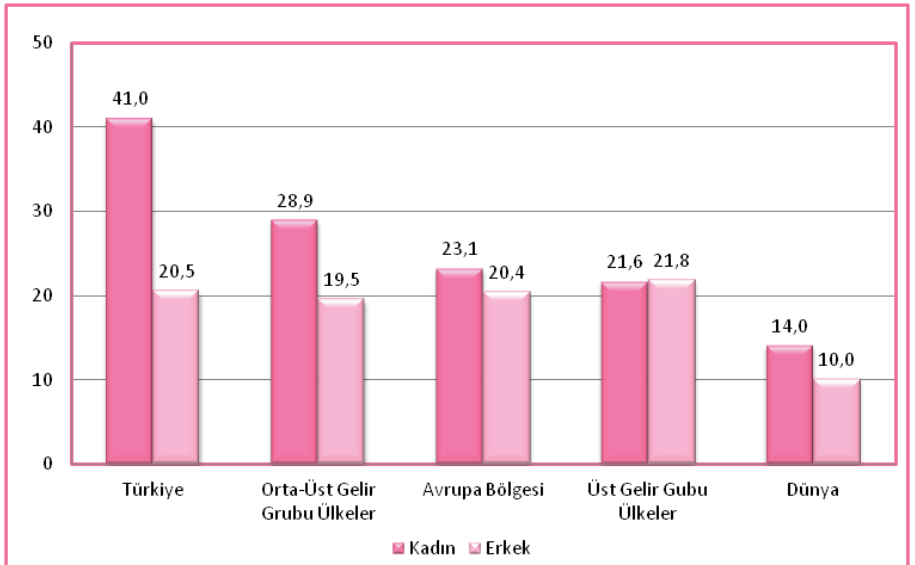
İlk Kez Alkol Kullanma Yaşı	2008			2010		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
<10	1,1	1,4	1,1	1,4	0,5	1,2
10-14	7,5	2,0	6,7	7,2	5,7	6,9
15-19	53,1	39,3	50,9	52,5	36,1	49,3
20-24	29,5	33,4	30,1	26,9	31,8	27,9
25-29	5,9	12,8	7,0	7,2	13,0	8,3
30-34	1,6	7,2	2,4	2,5	6,5	3,3
35+	1,4	3,9	1,8	2,2	6,4	3,0
Toplam	100	100	100	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Sağlık Araştırması 2008, 2010

Tablo 4.5. Ondokuz Yaş ve Üzeri Bireylerde Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2010

Yaş Grubu	Erkek				Kadın				Toplam			
	Zayıf	Normal	Kilolu	Obez	Zayıf	Normal	Kilolu	Obez	Zayıf	Normal	Kilolu	Obez
19-30	2,8	59,0	30,5	7,7	8,1	56,0	22,2	13,8	5,1	57,7	26,9	10,2
31-50	1,1	31,7	42,9	24,4	1,3	22,2	34,5	42,1	1,2	27,1	38,9	32,8
51-64	1,7	26,1	41,4	30,7	0,2	7,0	28,3	64,4	0,9	16,4	34,8	47,8
65+	1,8	27,5	45,9	24,8	1,1	15,0	30,4	53,5	1,4	20,7	37,4	40,4
Türkiye	1,8	38,7	39,1	20,5	2,7	26,6	29,7	41,0	2,2	32,9	34,6	30,3

Kaynak: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010

Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi ≥ 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010, DSÖ World Health Statistics 2012

Tablo 4.6. Ondokuz Yaş ve Üzeri Bireylerde Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına, Cinsiyete ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, 2010

Yaş Grubu	Vücut Ağırlığı (kg)				Boy Uzunluğu (cm)			
	Kır		Kent		Kır		Kent	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
19-30	71,9	59,9	73,7	62,4	172,0	158,3	173,7	159,8
31-50	78,0	74,7	80,7	72,7	170,1	156,3	172,2	158,0
51-64	77,1	75,5	79,4	78,6	167,2	153,6	168,6	155,4
65+	72,5	66,7	75,9	72,1	164,4	151,7	165,0	152,3
Türkiye	75,5	70,3	77,9	71,1	169,1	155,2	171,5	157,4

Kaynak: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010

Tablo 4.7. Yirmi Yaş ve Üzeri Bireylerin Meyve ve Sebze Tüketim Sıklığının Cinsiyet ve Yerleşim Yerine Göre Dağılımı, (%), 2010

	Tüketmiyor			Hergün			Haftada 5-6			Haftada 3-4			Haftada 1-2			15 Günde 1			Ayda 1		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
Yeşil Yapraklı Taze Sebzeler																					
Kent	4,8	2,7	3,8	43,1	51,1	46,9	8,4	7,4	7,9	18,1	18,0	18,0	20,5	17,1	18,8	3,6	3,0	3,3	1,5	0,8	1,1
Kır	6,0	4,5	5,3	48,2	51,6	49,7	7,5	8,2	7,8	18,2	15,9	17,2	14,8	15,5	15,1	3,9	3,2	3,6	1,4	1,1	1,2
Toplam	5,2	3,1	4,2	44,4	51,2	47,6	8,2	7,6	7,9	18,1	17,5	17,8	19,0	16,7	17,9	3,7	3,0	3,4	1,5	0,8	1,2
Patates																					
Kent	3,8	2,4	3,1	8,8	9,0	8,9	5,5	7,7	6,6	31,4	25,6	28,6	40,7	43,2	41,9	7,8	9,4	8,6	2,1	2,6	2,3
Kır	2,9	2,7	2,9	13,7	12,4	13,1	6,6	7,9	7,2	27,6	28,7	28,1	40,2	38,0	39,2	6,3	7,9	7,0	2,7	2,4	2,5
Toplam	3,5	2,5	3,0	10,1	9,9	10,0	5,8	7,8	6,7	30,4	26,4	28,5	40,5	41,9	41,2	7,4	9,0	8,2	2,3	2,5	2,4
Diğer Taze Sebzeler																					
Kent	5,3	1,4	3,4	31,1	38,1	34,5	9,0	10,9	9,9	23,4	22,1	22,8	25,8	24,0	24,9	4,0	3,0	3,5	1,4	0,6	1,0
Kır	4,2	2,2	3,3	36,2	35,7	36,0	9,9	9,4	9,7	22,0	21,1	21,6	21,1	26,6	23,6	4,7	3,5	4,2	1,9	1,3	1,6
Toplam	5,0	1,6	3,4	32,4	37,5	34,9	9,2	10,6	9,9	23,0	21,9	22,5	24,6	24,6	24,6	4,2	3,1	3,7	1,5	0,7	1,2
Turunçgiller																					
Kent	37,9	35,9	37,0	15,6	18,7	17,1	3,9	4,7	4,3	9,8	10,0	9,9	15,9	15,5	15,7	8,1	7,8	8,0	8,7	7,5	8,1
Kır	41,8	43,7	42,7	12,8	14,1	13,4	3,4	2,4	2,9	9,8	9,5	9,7	16,8	14,6	15,8	7,6	7,4	7,5	7,7	8,3	8,0
Toplam	39,0	37,8	38,4	14,9	17,6	16,2	3,8	4,1	3,9	9,8	9,8	9,8	16,1	15,3	15,7	8,0	7,7	7,8	8,4	7,7	8,1
Diğer Taze Meyveler																					
Kent	3,9	3,3	3,6	49,7	57,6	53,5	8,4	8,1	8,3	17,1	13,0	15,1	15,6	13,9	14,7	4,4	3,2	3,8	1,0	0,9	0,9
Kır	5,9	5,4	5,6	44,7	46,4	45,5	8,2	7,7	8,0	19,1	15,8	17,6	15,5	17,2	16,3	3,8	5,1	4,4	2,7	2,4	2,6
Toplam	4,4	3,8	4,1	48,4	54,9	51,5	8,4	8,0	8,2	17,6	13,7	15,7	15,5	14,7	15,1	4,3	3,7	4,0	1,4	1,3	1,4
Kurutulmuş Sebze Meyve																					
Kent	62,8	59,4	61,1	2,4	4,8	3,6	1,1	1,4	1,2	4,3	3,6	4,0	10,0	9,9	9,9	11,3	11,5	11,4	8,3	9,3	8,8
Kır	58,6	58,3	58,4	2,1	3,3	2,6	1,1	0,9	1,0	3,6	4,6	4,1	9,9	12,7	11,2	12,7	10,4	11,7	12,0	9,8	11,0
Toplam	61,7	59,1	60,5	2,3	4,5	3,3	1,1	1,3	1,2	4,1	3,9	4,0	9,9	10,6	10,3	11,6	11,2	11,4	9,2	9,4	9,3

Kaynak: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010

Tablo 4.8. Oniki Yaş ve Üzeri Bireylerde Fiziksel Aktivite Yapma Durumunun Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı , (%), 2010

Yaş Grubu	Erkek					Kadın					Toplam				
	Egzersiz Yapmayan	Haftada 1-2 Kez	Haftada 3-4 Kez	Haftada 5-6 Kez	Hergün	Egzersiz Yapmayan	Haftada 1-2 Kez	Haftada 3-4 Kez	Haftada 5-6 Kez	Hergün	Egzersiz Yapmayan	Haftada 1-2 Kez	Haftada 3-4 Kez	Haftada 5-6 Kez	Hergün
12-14	41,4	19,2	5,4	7,2	26,2	69,8	13,9	5,1	3,9	7,0	56,2	16,4	5,2	5,5	16,2
15-18	44,6	21,7	13,7	5,0	14,6	72,5	10,9	3,3	3,4	9,9	57,8	16,6	8,8	4,3	12,4
19-30	69,5	15,1	5,4	1,9	7,7	76,6	10,0	5,6	1,2	6,5	72,5	13,0	5,5	1,6	7,2
31-50	73,2	9,4	5,3	1,3	10,6	74,8	8,0	4,7	2,3	10,2	74,0	8,7	5,0	1,8	10,4
51-64	70,8	4,8	4,3	2,2	17,8	78,0	2,9	5,7	1,7	11,7	74,4	3,9	5,0	1,9	14,7
65-74	77,1	3,0	3,8	2,0	13,7	86,9	2,0	3,1	0,8	6,9	82,4	2,4	3,4	1,3	10,0
74+	83,7	1,5	2,1	1,0	11,4	88,0	4,5	1,9	0,0	5,6	86,3	3,3	2,0	0,4	7,9
Türkiye	67,6	11,5	5,8	2,4	12,4	76,5	7,7	4,7	2,0	9,0	71,9	9,7	5,3	2,2	10,8

Kaynak: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010

Bölüm 4 ile İlgili Açıklamalar

- Vücut Kitle İndeksi (VKİ), vücut ağırlığının (kg), boy uzunluğunun metre cinsinden karesine bölünmesiyle hesaplanır.

Düşük Kilolu : $VKİ < 18,5$

Normal Kilolu : $18,5 \leq VKİ < 25$

Kilolu : $25 \leq VKİ < 29,9$

Obez : $VKİ \geq 30$

- Fizik Aktivite: Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması 2010'da fiziksel aktivite "Son 7 gün içinde 30 dakika veya daha fazla süre ile spor yapma durumuna" göre sınıflandırıldı.

Bölüm 5

Hastalıkların
Önlenmesi ve
Sağlığın Korunması

Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

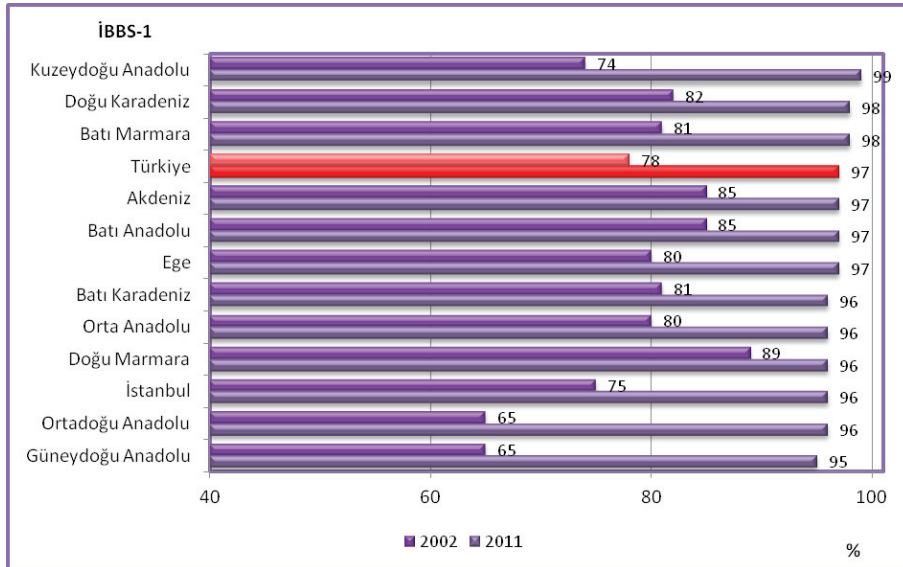

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Oranları, (%), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
DaBT 1	82	76	86	87	92	98	97	97	98	98
DaBT 2	80	71	85	84	89	96	96	96	98	98
DaBT 3	78	68	85	84	90	96	96	96	97	97
BCG	77	76	79	88	88	94	96	96	97	95
HBV- 3	72	68	77	80	82	96	92	94	96	96
KKK	82	75	81	84	98	96	97	97	97	98
KPA 3	-	-	-	-	-	-	-	97	95	96

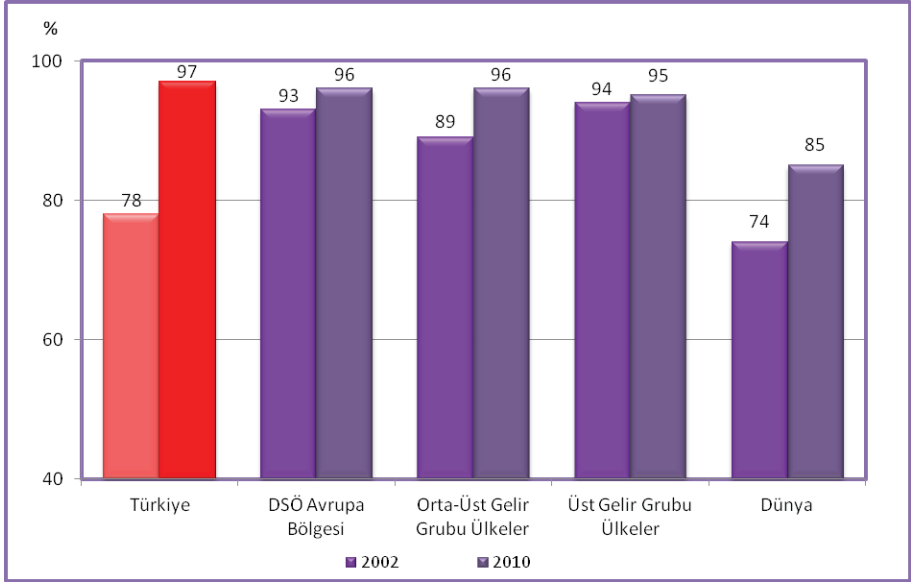
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011

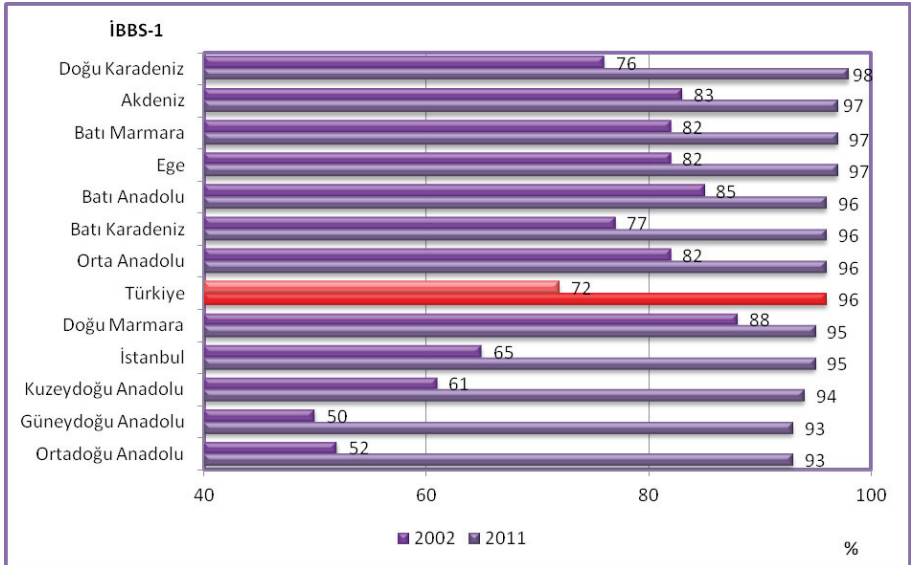
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2002, 2010

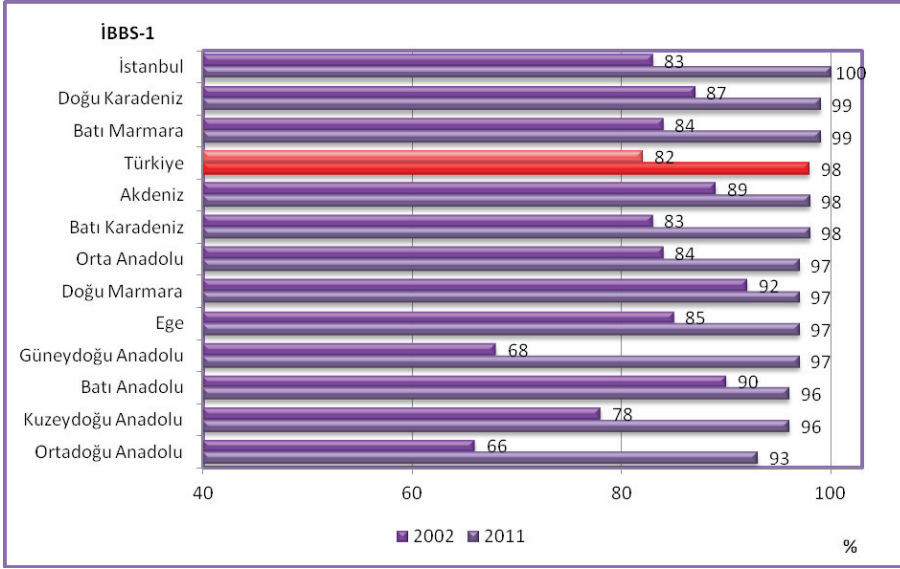
Kaynak: DSÖ Global Health Observatory Database, DSÖ World Health Statistics 2011, 2012

Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011

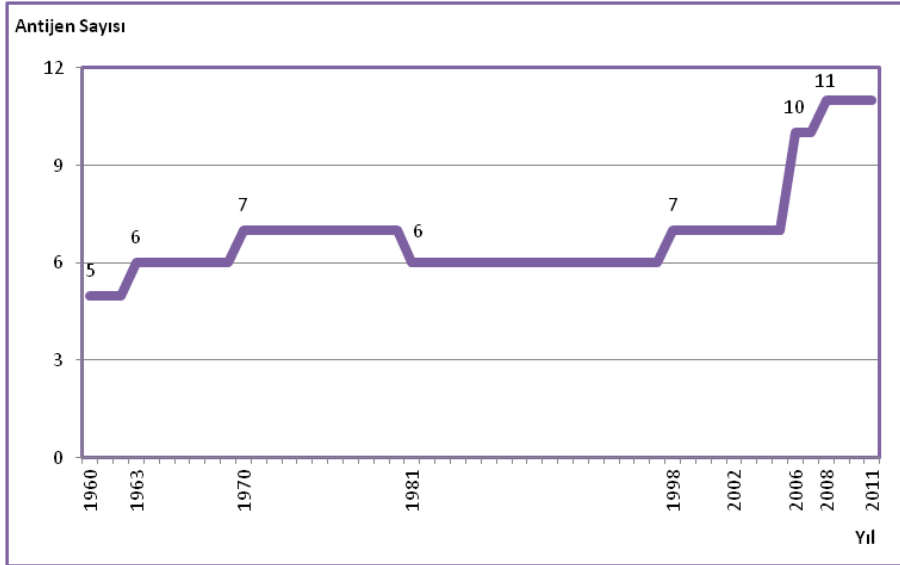
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Oranı, (%), 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.5. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı

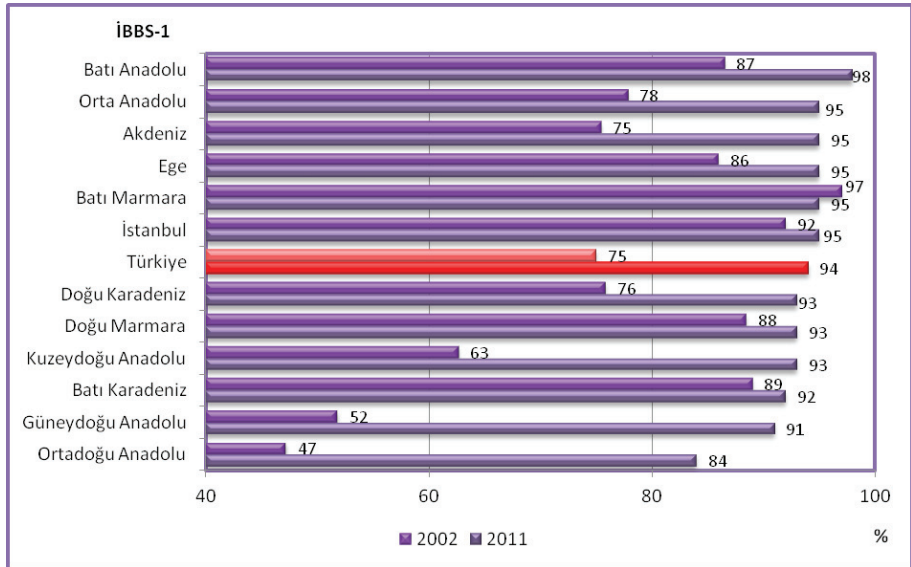
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	78	79	80	82	85	90	91	92	94
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	81	83	86	88	91	92	93	94	95
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21	21	25	29	32	36	37	43	46	47
15-49 Yaş Grubu Halen Evli Kadınlarda Kontraseptif Yöntem (Herhangi Bir Yöntem) Kullanım Yüzdesi (%)	70	71	71	72	72	72	73	73	73	73

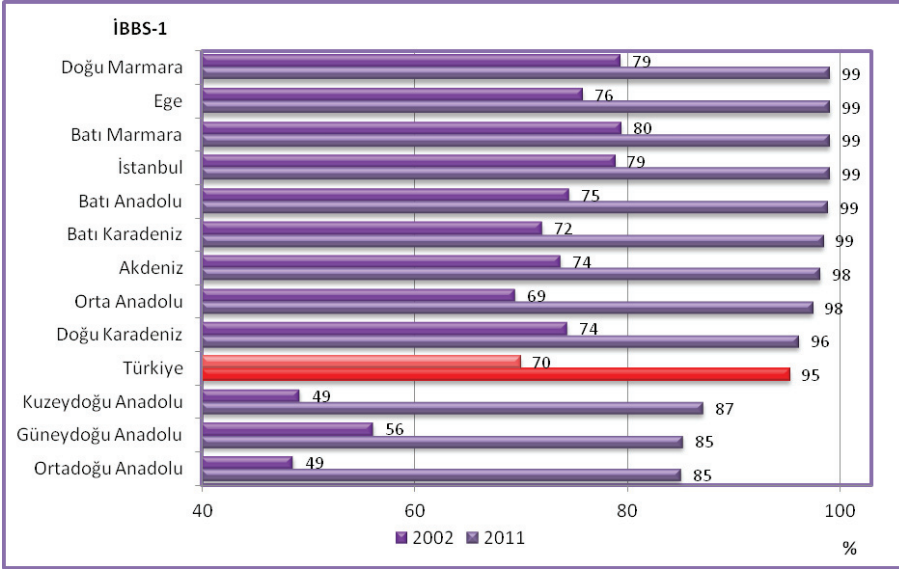
Kaynak: 2003, 2008 TNSA, Diğer Yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.6. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011

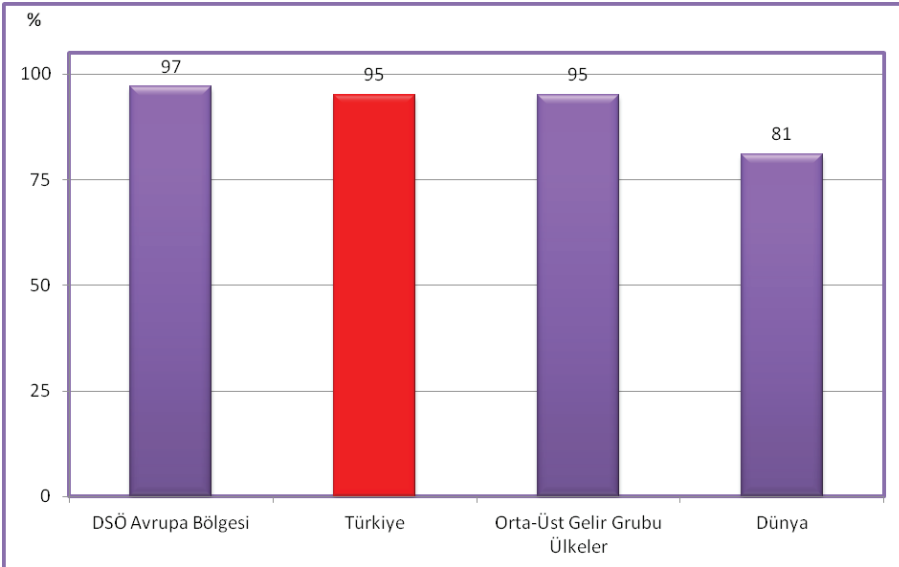
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

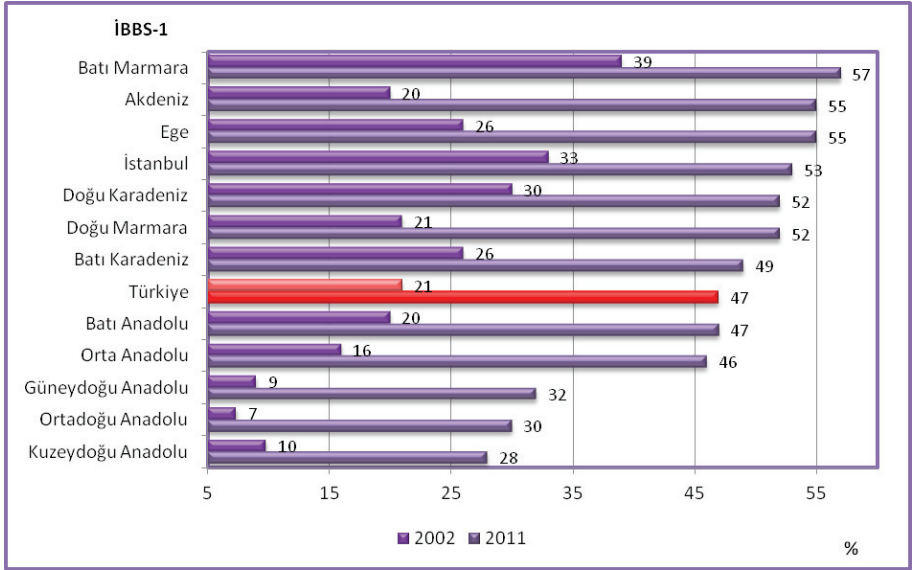
Şekil 5.8. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2010

Kaynak: DSÖ World Health Statistics 2012

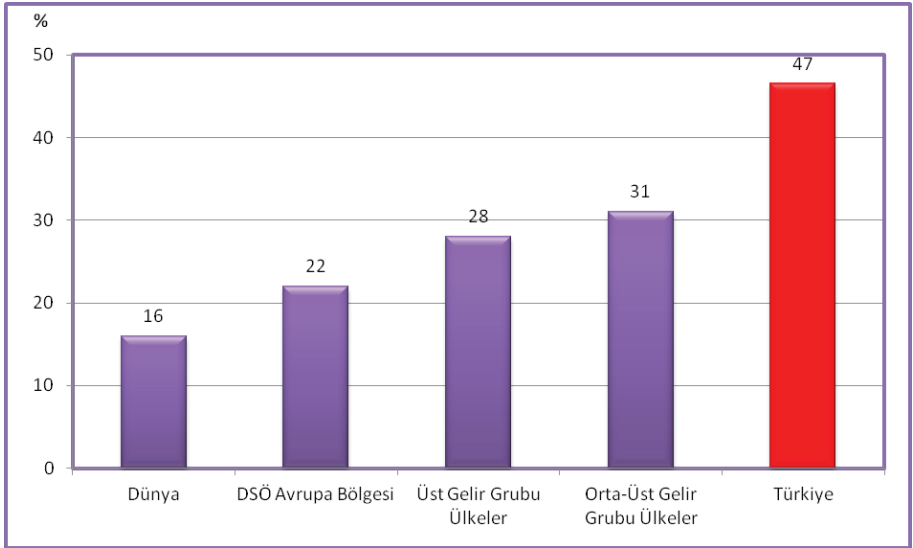
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

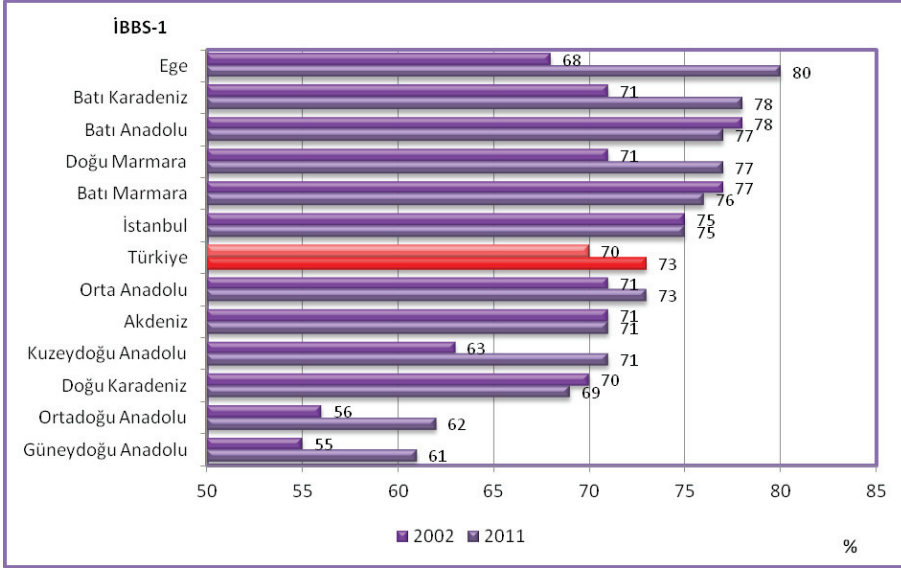
Şekil 5.10. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2011, DSÖ World Health Statistics 2012

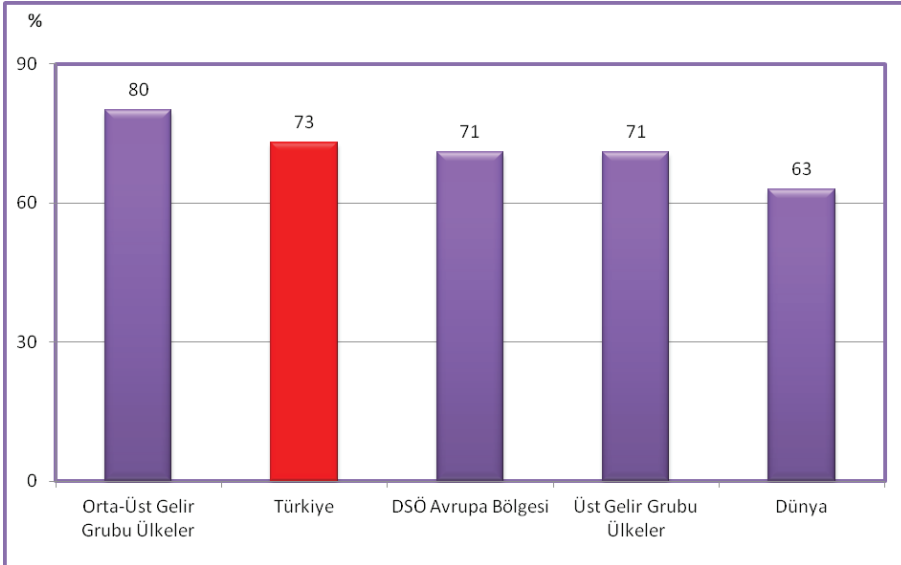
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre 15-49 Yaş Grubu Halen Evli Kadınlarda Kontraseptif Yöntem (Herhangi Bir Yöntem) Kullanım Oranı, (%), 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

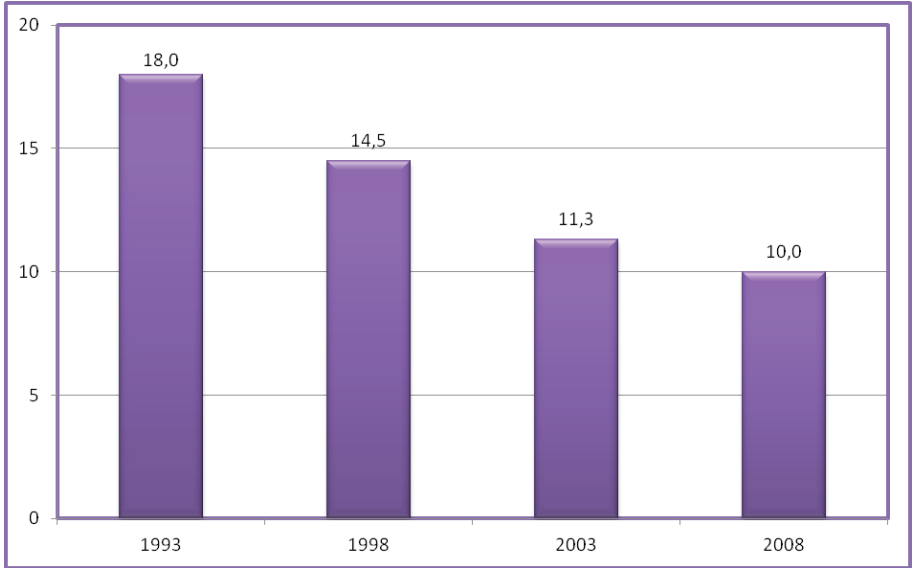
Şekil 5.12. 15-49 Yaş Grubu Halen Evli Kadınlarda Kontraseptif Yöntem (Herhangi Bir Yöntem) Kullanım Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2010

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu 2011, DSÖ World Health Statistics 2012

Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 5.13. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, Türkiye

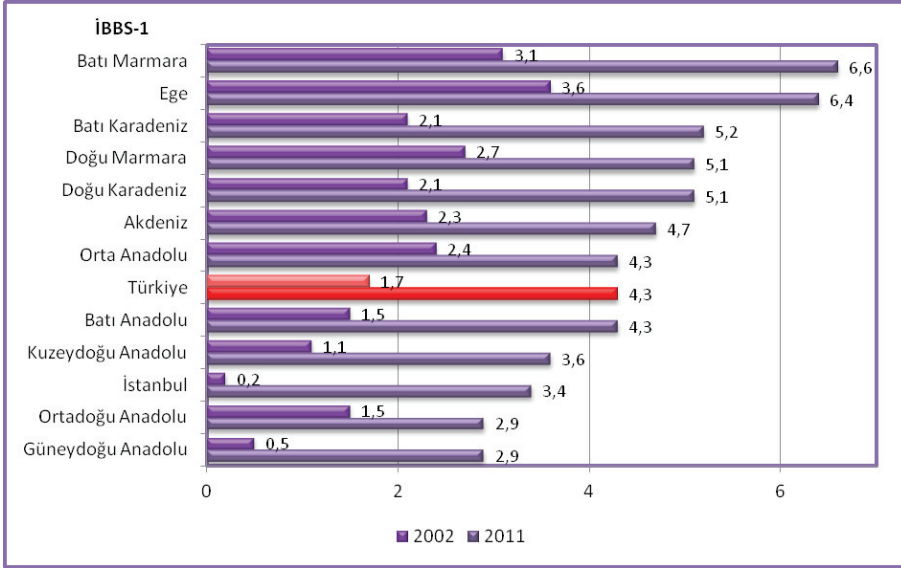
Kaynak: TNSA,1993, 1998, 2003, 2008

Tablo 5.3. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	1,8	2,2	2,4	2,7	3,1	3,3	3,6	4,2	4,3
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	3,3	4,3	4,8	5,2	6,0	6,4	6,8	7,1	8,1
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	1,0	1,3	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	2,0
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,4	1,5	2,0

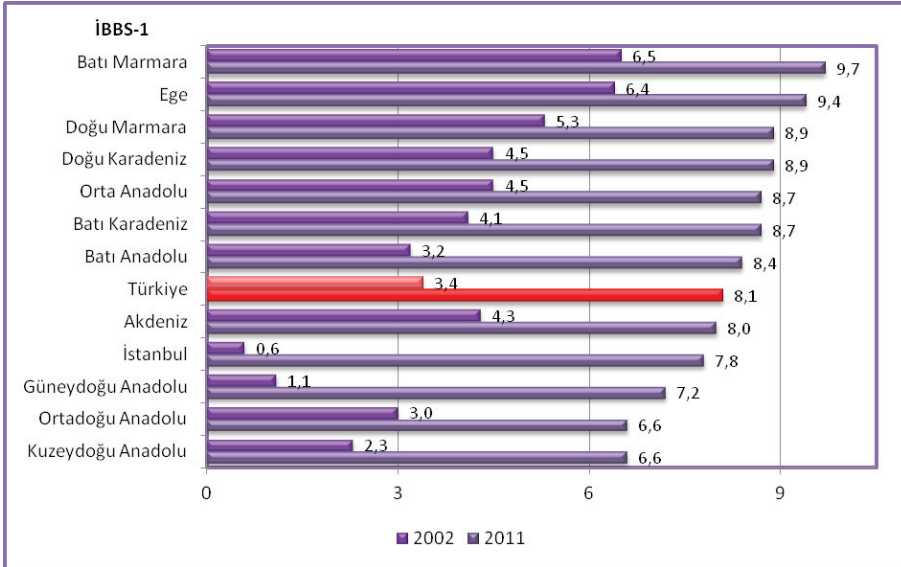
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.14. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011

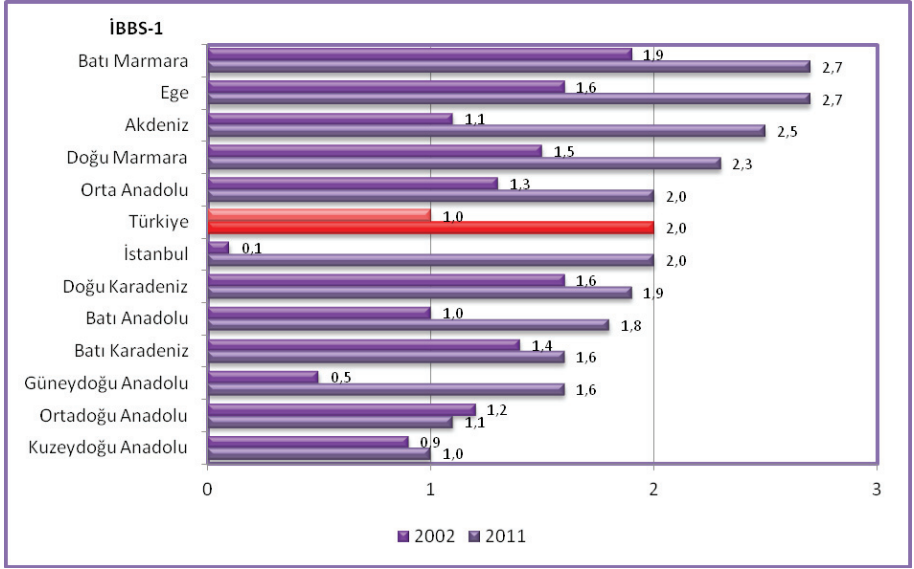
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.15. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011

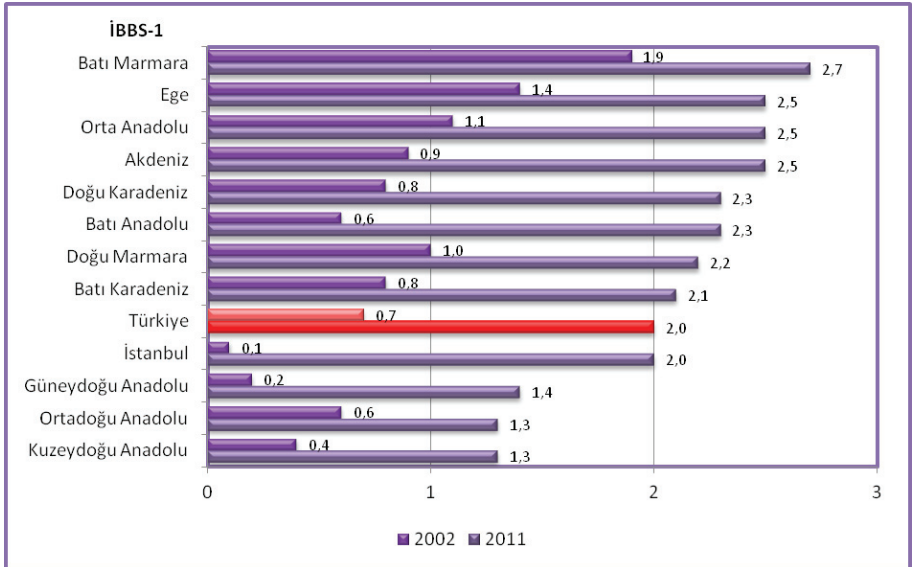
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.16. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.17. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Bölüm 5 ile İlgili Açıklamalar

- KKK aşısı 2006 yılından önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmaktaydı.
- Hib-3 aşılmasına 2007 yılında başlandı.
- 2008 yılına kadar DBT olarak uygulanan aşı 2008 yılından itibaren DaBT+IPA+Hib (5 li karma aşı) şeklinde uygulanmaya başlandı.
- KPA 3 aşılmasına Kasım 2008 yılında başlandı.
- Aşılama oranların hesaplanmasında kullanılan nüfus, Sağlık Bakanlığı tarafından hesaplanan hedef nüfustur.
- TNSA araştırmaları, yapıldığı yıldan önceki 5 yılın ortalama değerini yansıtmaktadır. Tablo ve grafiklerde yer alan TNSA sonuçları yapıldığı yıla göre verildi.

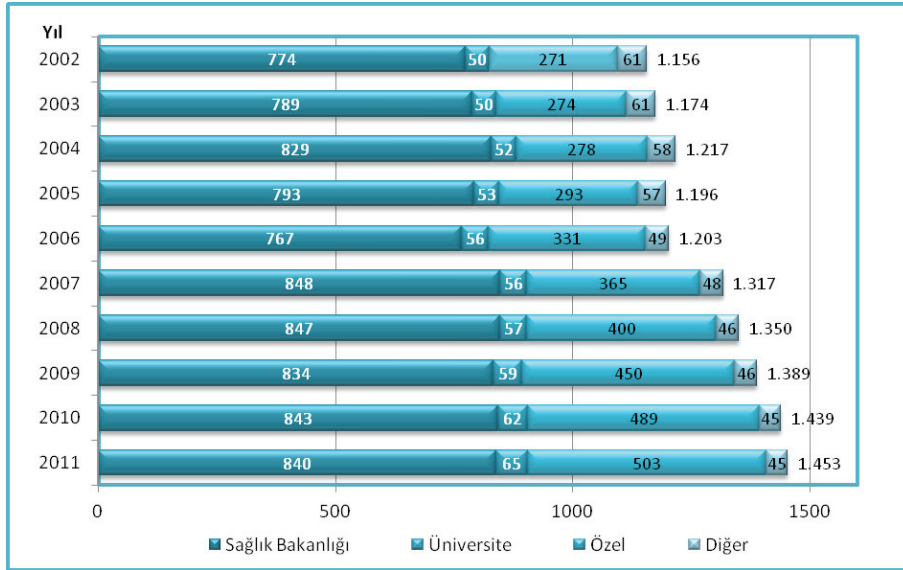
Bölüm 6

Sağlık Hizmetleri Verilen Kurumlar ve Alt Yapıları

Sağlık Hizmetleri Verilen Kurumlar ve Alt Yapıları

Şekil 6.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye

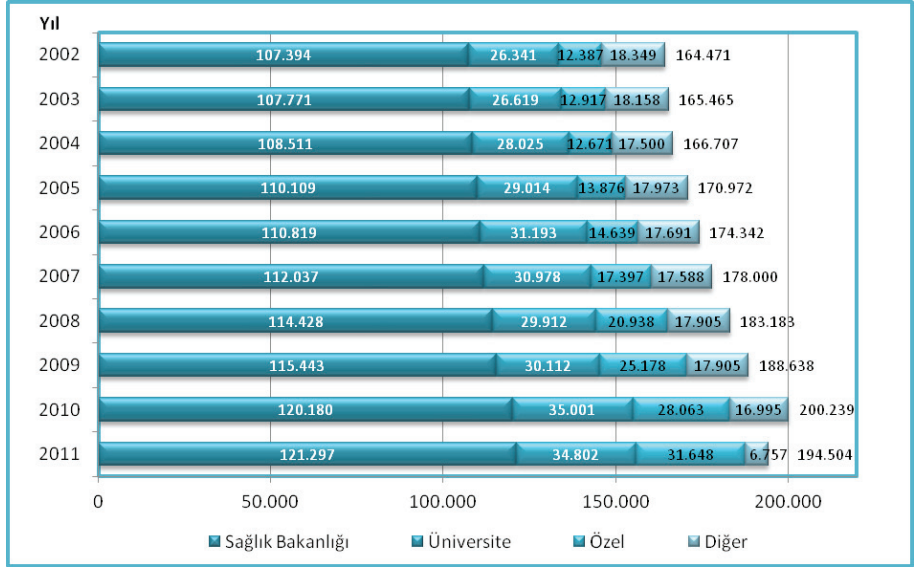
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.1. Yıllara ve Dallara Göre Hastane Sayıları, Türkiye

Dallar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Genel Hastane	987	1.001	1.050	1.025	1.032	1.140	1.171	1.219	1.266	1.304
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	64	65	62	70	71	73	74	63	63	50
Göz Hastalıkları Hastanesi	8	8	8	9	10	15	18	24	26	25
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	28	27	27	24	23	22	22	19	18	17
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri	15	16	15	14	14	13	12	12	14	14
Psikiyatri Hastanesi	9	9	9	9	10	10	11	12	12	11
Diş Hastanesi	1	3	3	3	3	4	3	5	5	8
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	9	9	10	10	10	10	8	6	7	6
Kalp Damar Cerrahisi Merkezleri	6	6	6	6	6	6	7	11	11	6
Onkoloji Hastanesi	5	6	6	6	4	4	4	5	5	4
Kemik Hastalıkları Hastanesi	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Meslek Hastalıkları Hastanesi	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	7	6	5	5	5	5	5	3	2	1
Lepra Hastanesi	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
Zührevi Hastalıklar Hastanesi	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Diyabet Hastanesi	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0
Kardioloji Hastanesi	5	6	5	4	5	5	5	1	1	0
Toplam	1.156	1.174	1.217	1.196	1.203	1.317	1.350	1.389	1.439	1.453

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

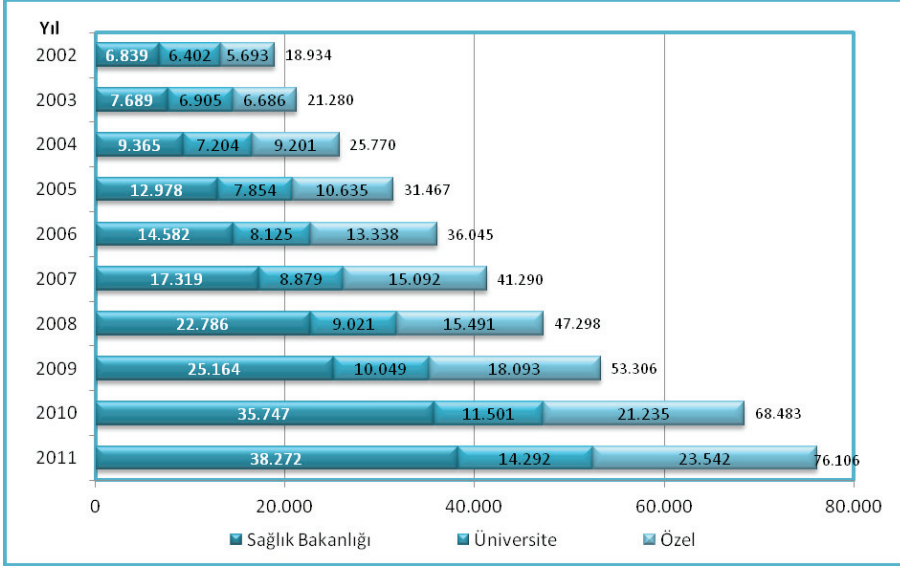
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.2. Yıllara ve Dallara Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

Dallar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Genel Hastane	136.960	138.442	140.294	143.829	144.783	148.971	152.896	159.091	170.999	170.063
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	8.666	8.663	8.534	9.365	10.353	11.473	11.527	10.662	10.554	8.401
Psikiyatri Hastanesi	4.356	4.149	3.913	4.042	4.443	3.507	4.359	4.742	4.692	4.542
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	6.008	5.901	5.486	4.884	4.940	4.506	4.468	4.090	3.916	4.211
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	1.630	1.667	1.815	1.993	2.407	2.563	2.333	2.056	2.260	2.083
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri	1.834	1.675	1.616	1.635	1.642	1.704	1.660	1.660	1.736	1.773
Onkoloji Hastanesi	899	914	977	1.025	1.475	1.004	973	1.295	1.294	974
Kalp Damar Cerrahisi Merkezleri	1.513	1.555	1.719	1.848	2.056	2.058	2.403	2.983	2.950	906
Kemik Hastalıkları Hastanesi	1.011	822	851	803	762	714	635	686	636	636
Göz Hastalıkları Hastanesi	345	328	369	375	357	366	475	559	598	553
Meslek Hastalıkları Hastanesi	161	208	160	178	160	152	156	156	156	156
Diş Hastanesi	12	12	22	44	38	38	55	77	75	96
Lepra Hastanesi	160	160	160	160	150	150	175	50	50	50
Zührevi Hastalıklar Hastanesi	99	99	99	99	79	79	79	79	31	31
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	501	491	333	333	317	320	320	186	115	29
Dişabet Hastanesi	54	64	64	64	64	64	64	66	61	0
Kardiyooloji Hastanesi	262	315	295	295	316	331	605	200	116	0
Toplam	164.471	165.465	166.707	170.972	174.342	178.000	183.183	188.638	200.239	194.504

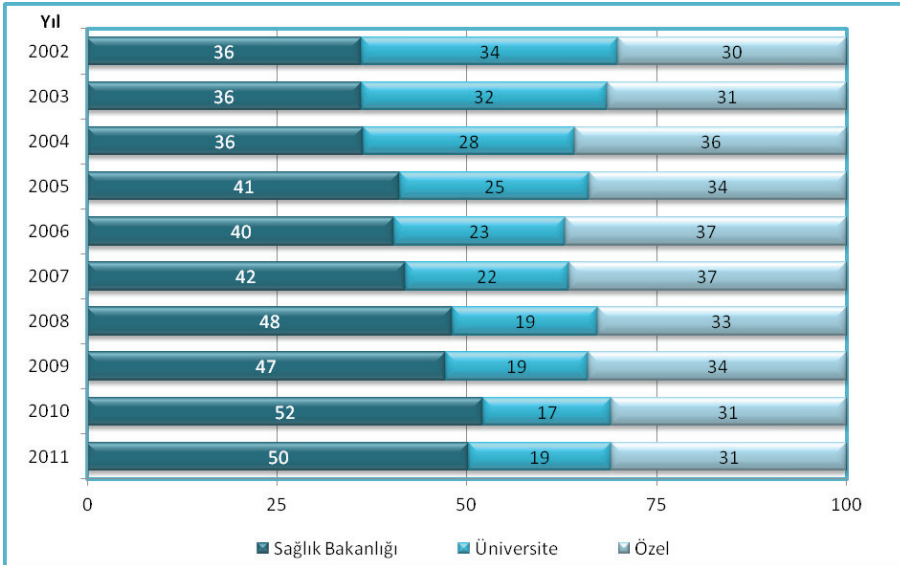
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye

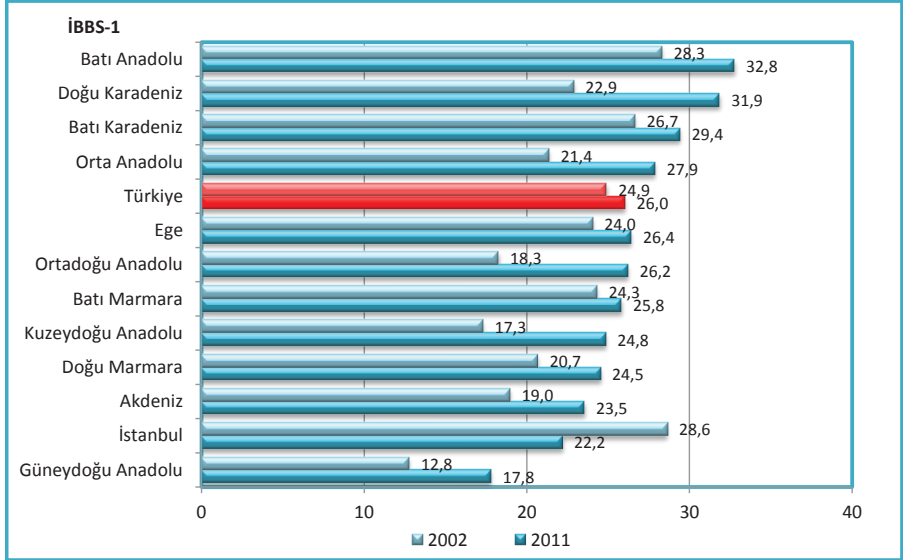
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

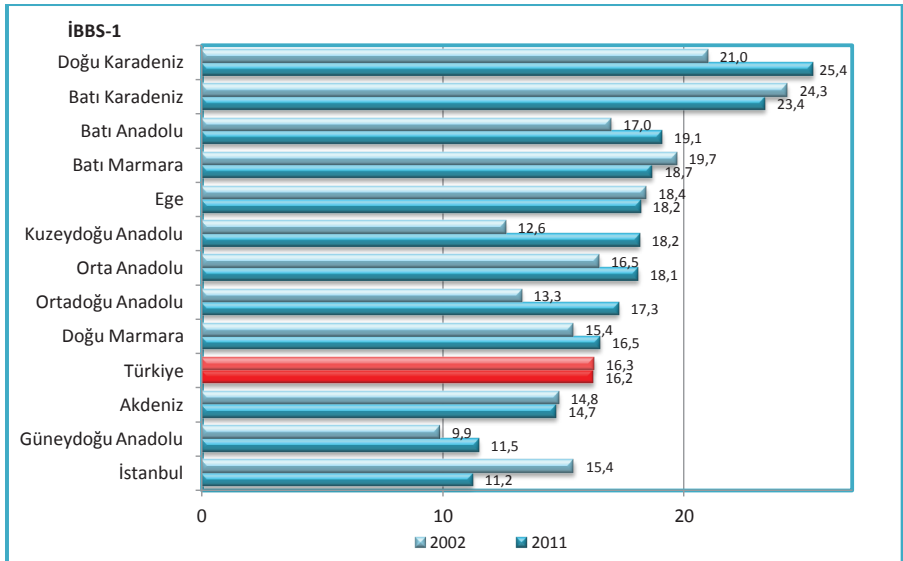
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.5. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

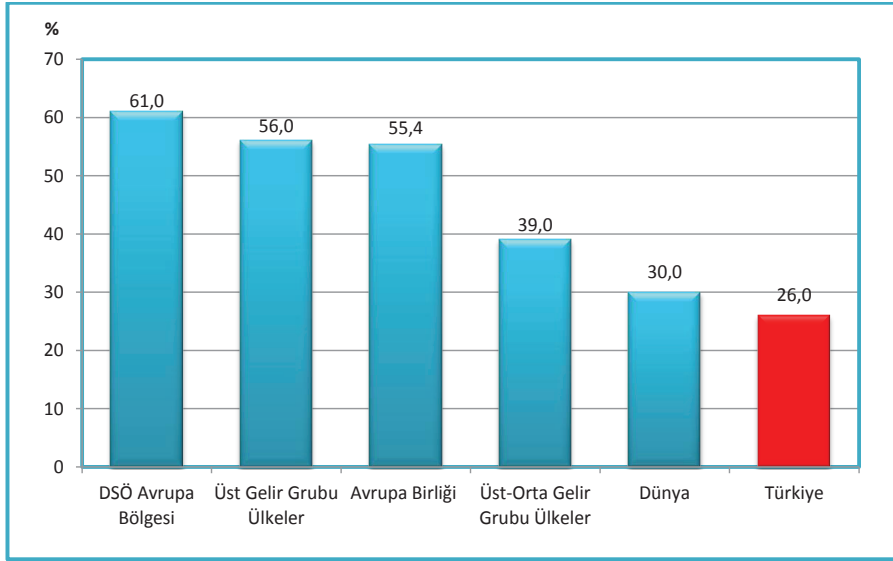
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

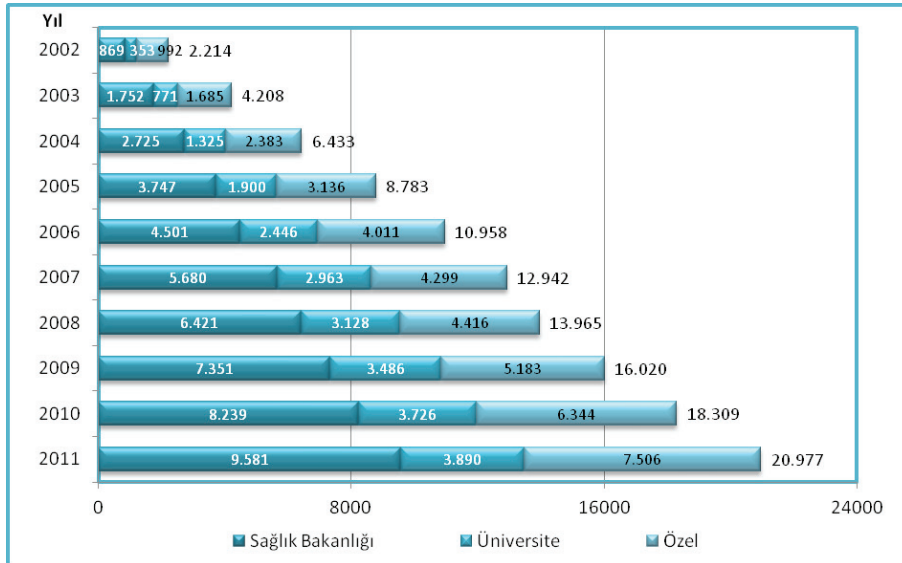
Şekil 6.7. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2012

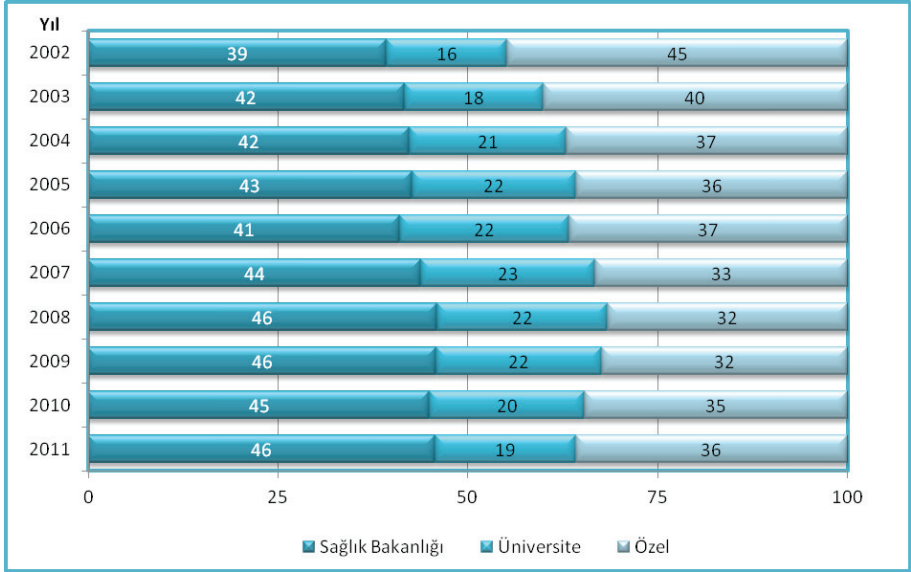
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 6.8. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye

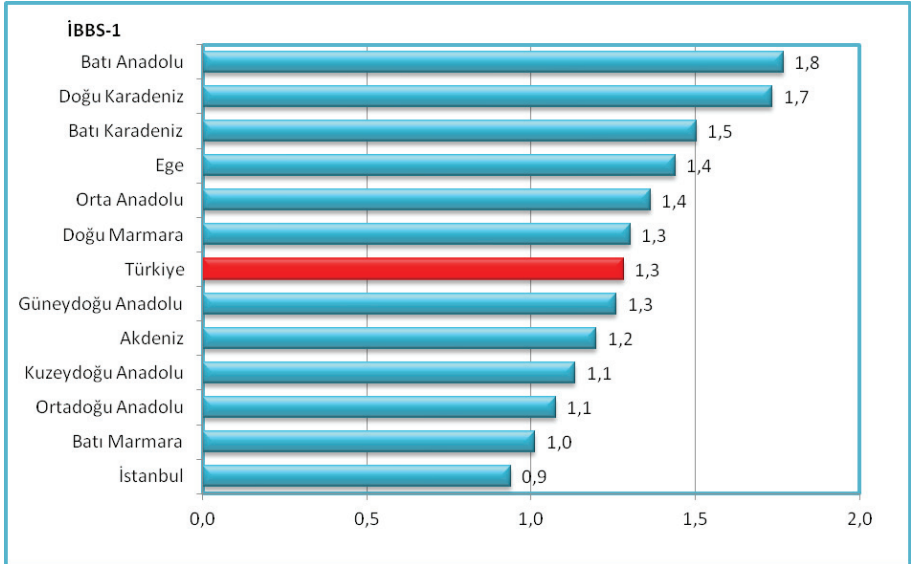
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

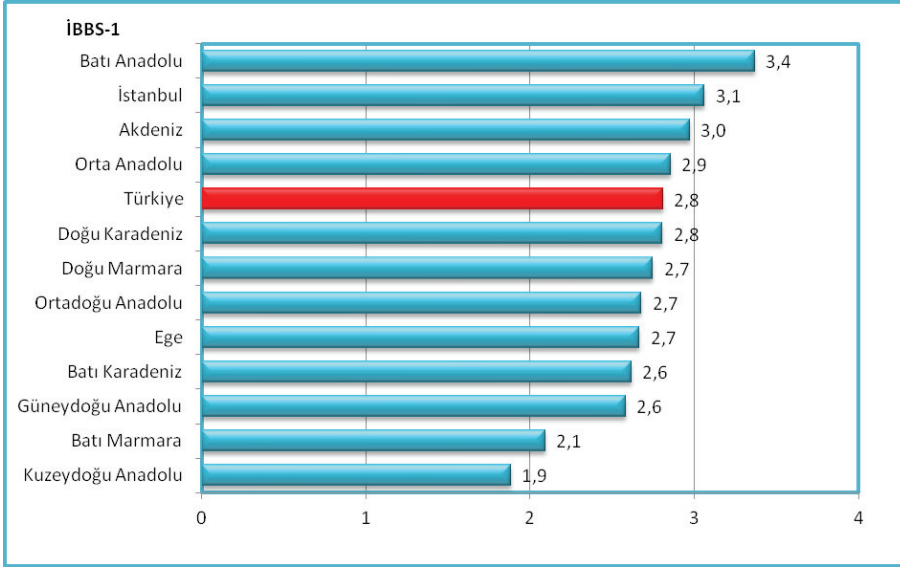
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.10. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2011

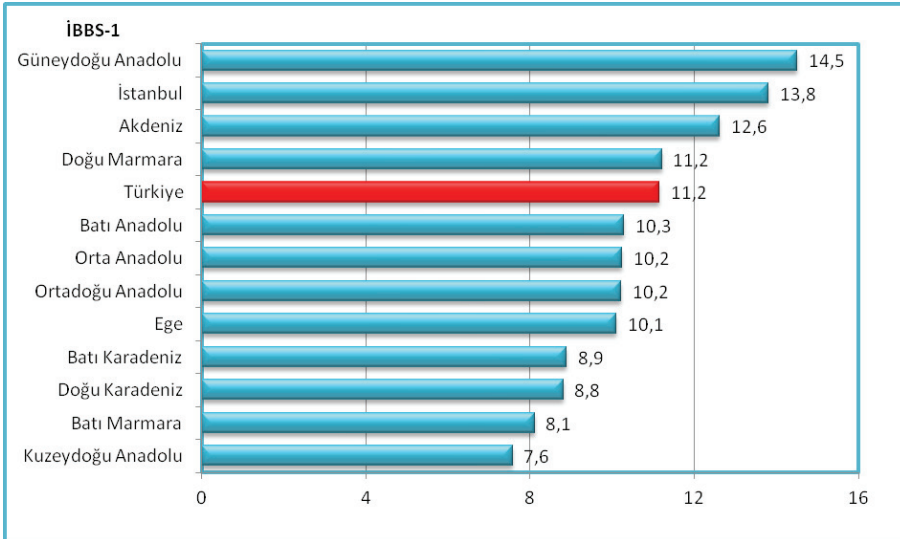
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Tüm Sektörler, 2011

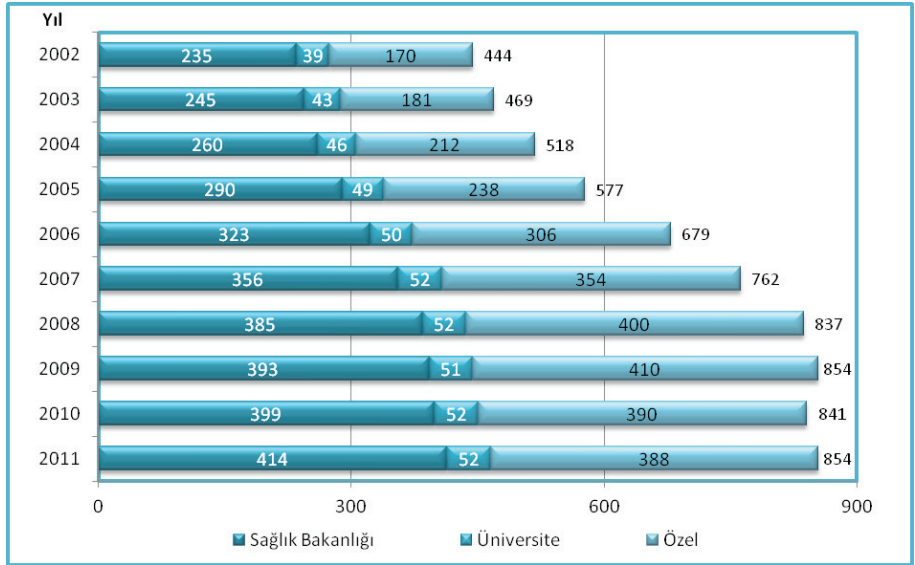
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.12. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2011

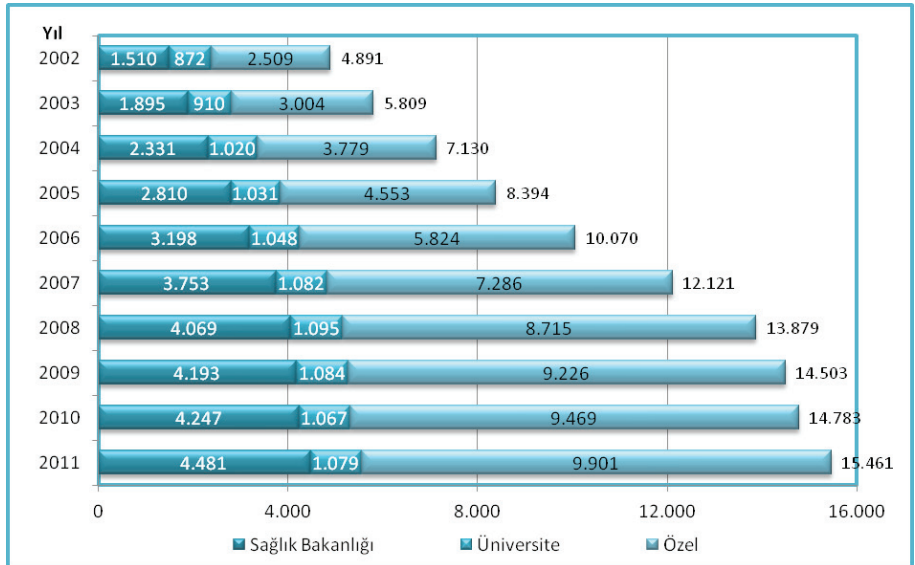
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.14. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.3. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	115,7	13,8	136,7	266,2
Batı Anadolu	45,4	34,9	181,5	261,7
Ege	63,9	13,9	176,4	254,2
Doğu Karadeniz	149,2	4,8	90,7	244,7
Orta Anadolu	78,6	10,7	148,3	237,5
Doğu Marmara	66,4	12,8	147,3	226,5
Batı Marmara	77,9	5,6	129,6	213,1
Türkiye	60,0	14,4	132,5	206,9
Akdeniz	56,2	21,7	123,6	201,6
İstanbul	18,7	7,0	165,0	190,7
Kuzeydoğu Anadolu	99,1	9,9	30,9	139,9
Ortadoğu Anadolu	72,8	19,4	43,7	135,9
Güneydoğu Anadolu	44,8	9,9	49,8	104,4

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.4. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MR	58	99	149	199	310	410	517	647	697	781
BT	323	376	446	509	593	675	759	838	904	1.088
EKO	259	338	391	453	518	598	689	791	881	1.181
Ultrason	1.005	1.164	1.309	1.493	1.699	1.900	2.117	2.283	2.436	3.775
Doppler Ultrason	681	743	805	845	920	1.006	1.095	1.251	1.397	2.091

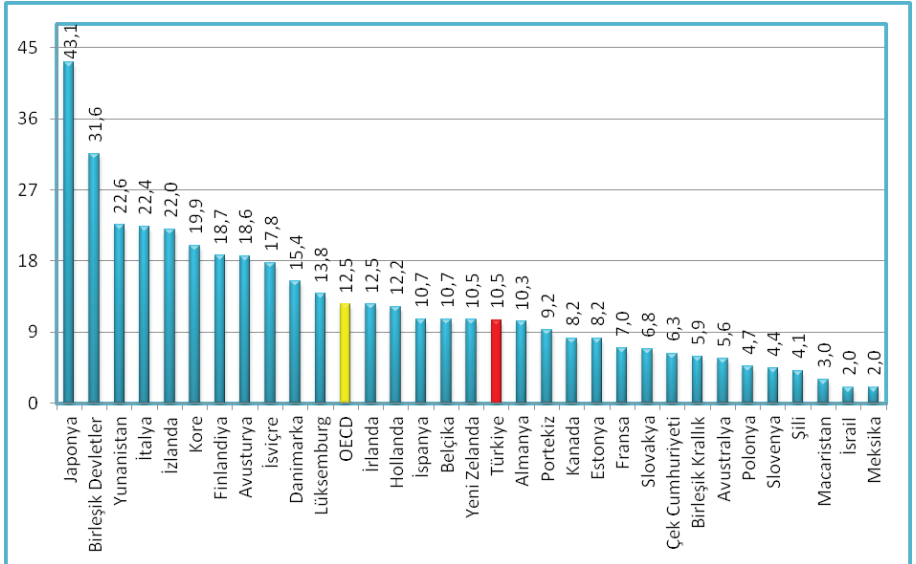
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.5. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	2,3	0,6	9,9	12,8
Ege	5,8	1,2	5,3	12,3
Doğu Karadeniz	5,6	0,4	5,6	11,5
Ortadoğu Anadolu	3,2	1,9	6,2	11,3
Batı Marmara	5,3	1,2	4,0	10,6
Türkiye	3,7	1,1	5,7	10,5
Batı Anadolu	4,3	1,8	4,2	10,3
Batı Karadeniz	4,9	1,6	3,6	10,1
Akdeniz	3,4	1,2	5,5	10,0
Orta Anadolu	2,9	1,3	5,7	9,9
Doğu Marmara	2,9	1,0	5,0	8,9
Kuzeydoğu Anadolu	4,0	1,3	1,8	7,2
Güneydoğu Anadolu	2,3	0,5	4,0	6,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.15. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2012

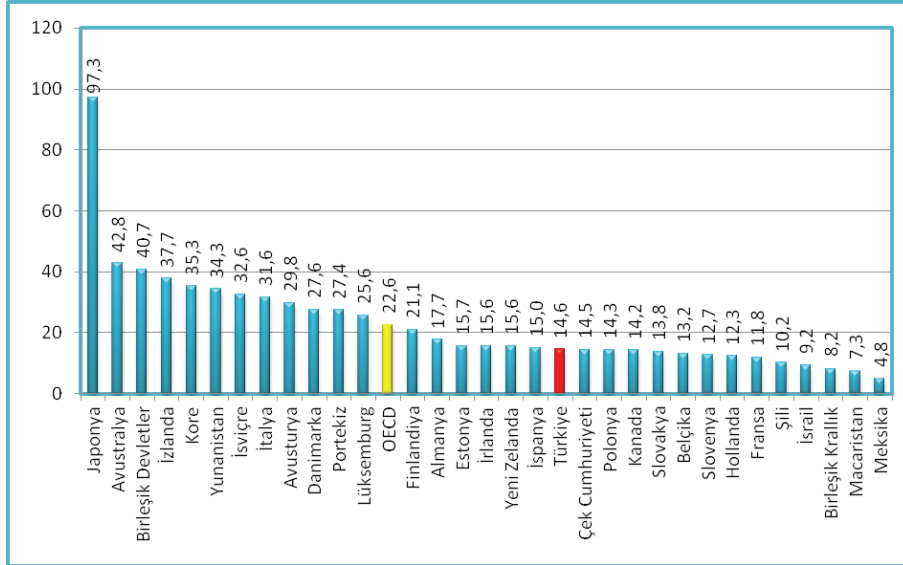
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Tablo 6.6. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	7,7	3,5	6,1	17,3
İstanbul	3,7	1,0	12,0	16,7
Batı Karadeniz	9,4	1,6	4,7	15,6
Ege	7,3	1,7	6,4	15,4
Batı Marmara	7,5	1,2	6,5	15,3
Ortadoğu Anadolu	5,9	1,6	7,3	14,8
Türkiye	6,0	1,5	7,1	14,6
Akdeniz	5,2	1,8	7,5	14,4
Doğu Karadeniz	8,4	0,8	4,8	13,9
Orta Anadolu	5,7	1,6	6,5	13,8
Doğu Marmara	4,7	1,2	6,2	12,1
Kuzeydoğu Anadolu	6,7	1,8	2,2	10,8
Güneydoğu Anadolu	5,2	0,9	4,1	10,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.16. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2012

Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Tablo 6.7. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	37,7	5,2	18,2	61,1
Doğu Karadeniz	42,2	3,2	12,3	57,7
Batı Anadolu	32,5	10,3	14,7	57,5
Kuzeydoğu Anadolu	40,8	9,0	4,5	54,3
İstanbul	19,2	2,3	30,4	51,9
Batı Karadeniz	36,9	2,5	12,3	51,6
Akdeniz	28,1	4,1	18,5	50,8
Türkiye	28,4	4,6	17,5	50,5
Ege	32,5	2,5	15,2	50,2
Ortadoğu Anadolu	29,7	6,7	13,2	49,6
Batı Marmara	30,8	7,8	10,0	48,6
Güneydoğu Anadolu	25,1	6,4	12,2	43,6
Doğu Marmara	19,7	2,2	17,7	39,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	23,3	7,3	9,4	39,9
Ortadoğu Anadolu	17,0	3,0	12,1	32,1
İstanbul	9,8	3,4	18,1	31,3
Orta Anadolu	12,5	4,4	13,0	29,9
Doğu Marmara	15,8	2,6	11,2	29,6
Doğu Karadeniz	23,1	0,8	5,6	29,4
Türkiye	13,8	3,7	10,4	28,0
Batı Marmara	13,4	4,0	7,8	25,2
Ege	12,2	4,3	8,4	24,9
Akdeniz	11,5	2,8	9,7	24,0
Kuzeydoğu Anadolu	14,8	4,0	3,1	22,0
Güneydoğu Anadolu	10,9	4,1	6,8	21,7
Batı Karadeniz	14,5	2,2	4,5	21,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	8,1	5,7	7,3	21,1
İstanbul	5,9	1,4	10,5	17,8
Doğu Karadeniz	11,9	1,2	4,4	17,5
Batı Karadeniz	9,6	2,5	5,1	17,2
Orta Anadolu	4,7	3,1	8,8	16,7
Türkiye	6,9	2,2	6,8	15,8
Ortadoğu Anadolu	7,5	1,6	5,7	14,8
Doğu Marmara	5,6	2,0	6,9	14,5
Akdeniz	5,5	2,4	6,5	14,4
Güneydoğu Anadolu	7,7	1,3	5,0	13,9
Ege	6,6	1,3	5,6	13,5
Batı Marmara	6,2	1,6	5,6	13,4
Kuzeydoğu Anadolu	9,0	2,2	0,9	12,1

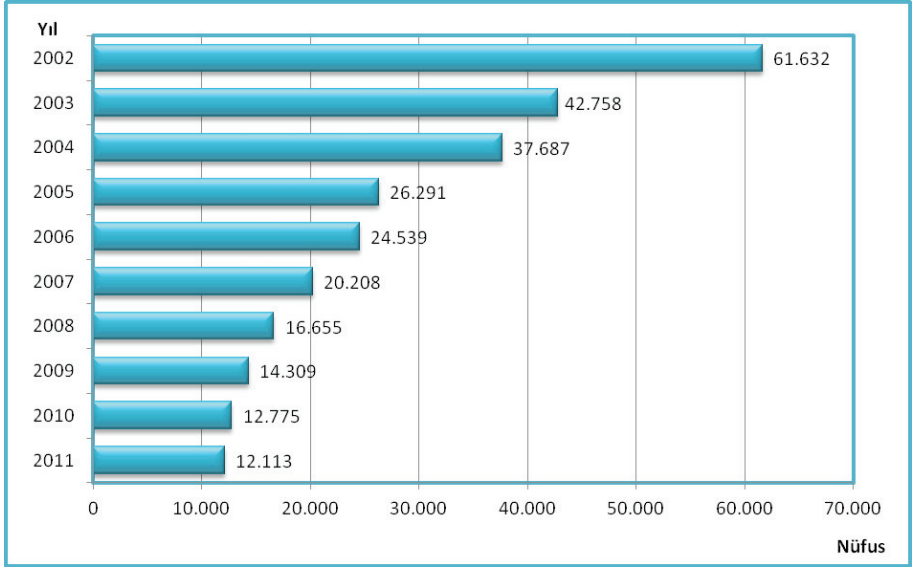
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.10. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Sağlık Bakanlığı Kurum ve Kuruluşları, Türkiye

	Diş Hastanesi	Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	Devlet Hastanesi Diş Tedavi ve Protez Merkezi	Diş Polikliniği	Diş Üniti
2002	1	14	103	465	1.071
2003	2	14	101	477	1.564
2004	2	20	99	489	1.797
2005	2	35	107	581	2.608
2006	3	44	106	580	2.828
2007	3	94	96	615	3.493
2008	2	123	77	622	4.294
2009	2	123	85	626	5.071
2010	2	121	96	661	5.771
2011	5	117	84	542	6.169

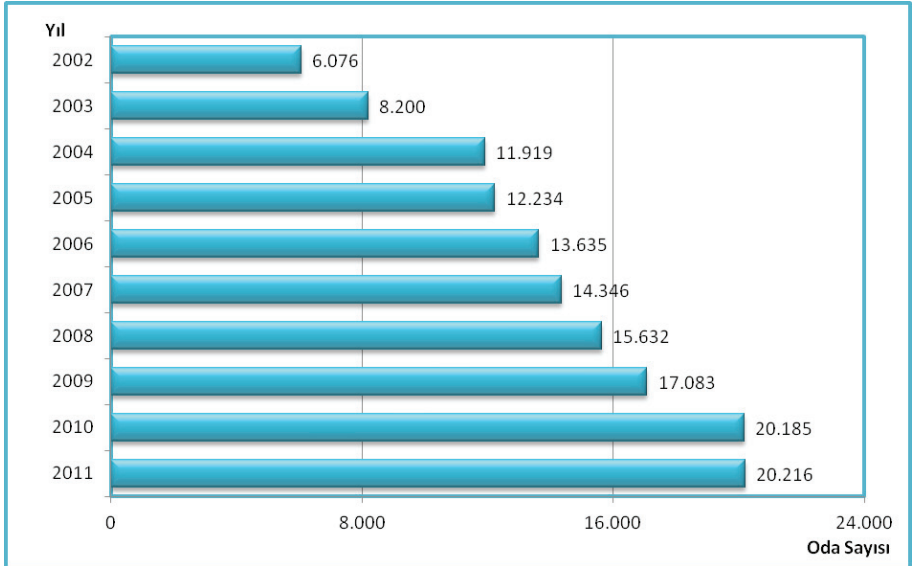
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.17. Yıllara Göre Diş Ünitisi Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

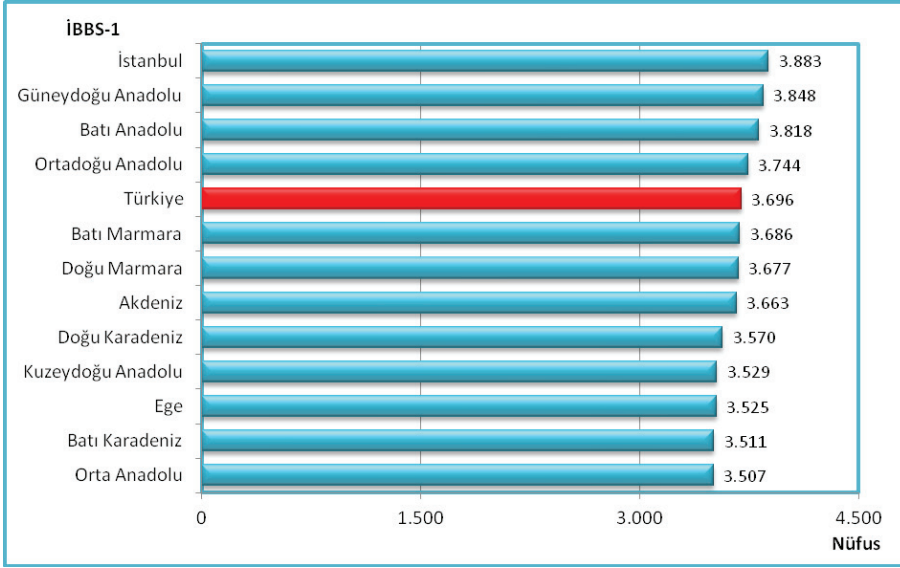
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.18. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye

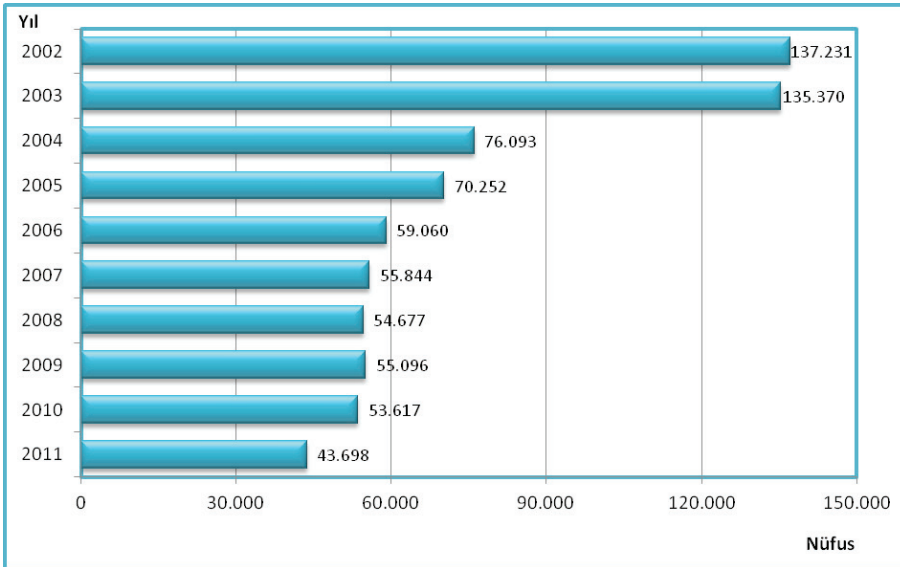
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.19. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2011

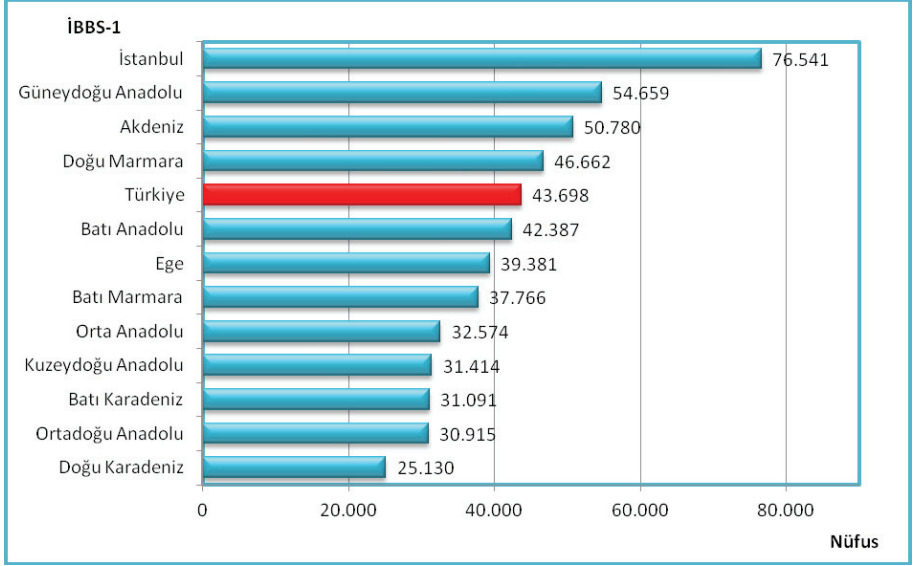
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 6.20. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

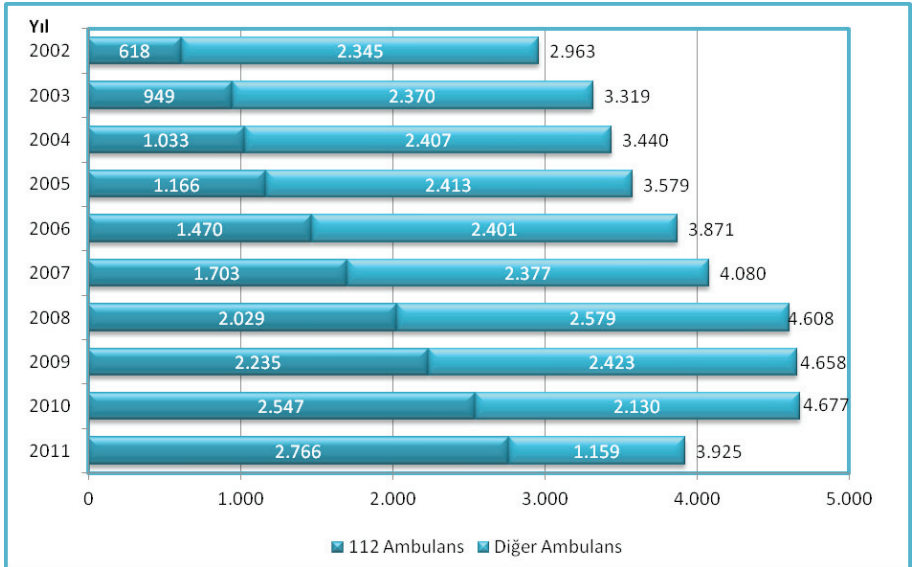
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.21. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2011

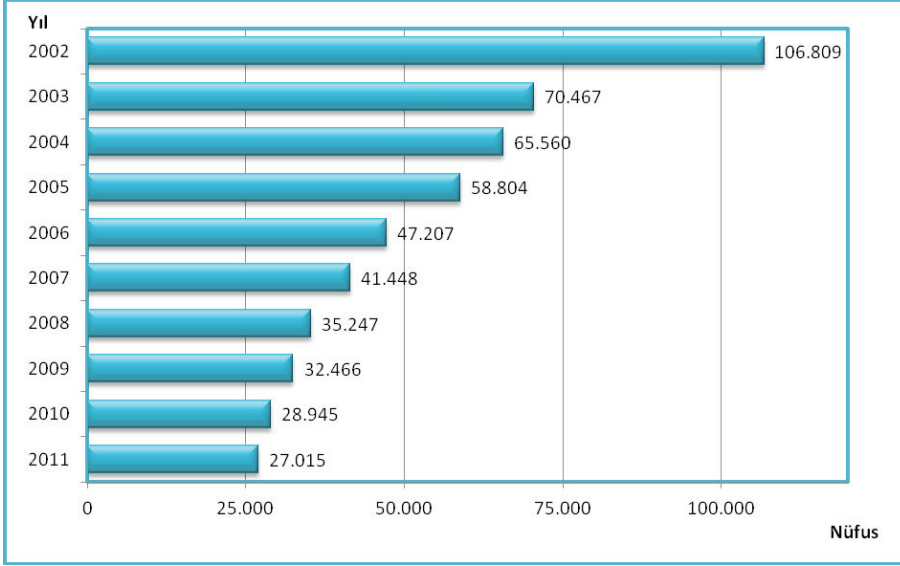
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.22. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

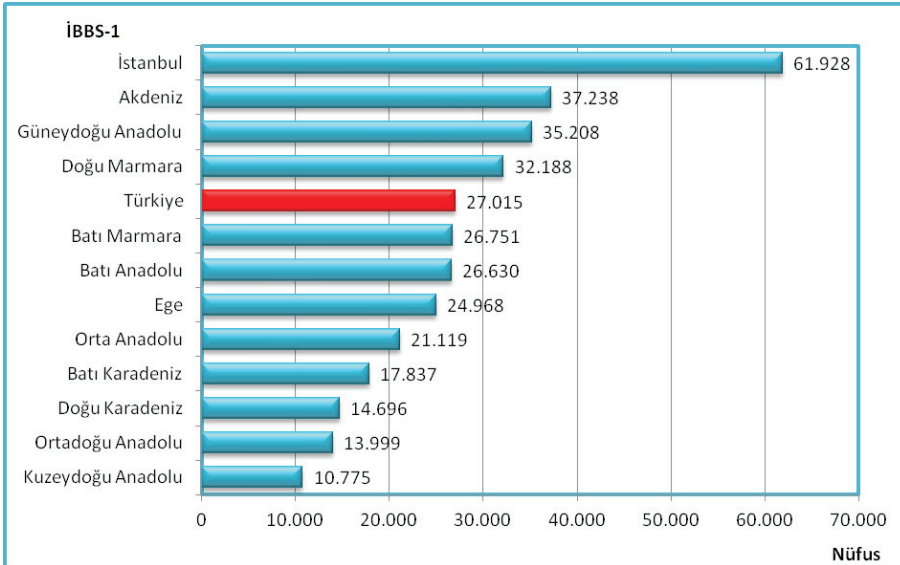
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 6.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2011

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 6.11. Yıllara ve Ambulans Türlerine Göre Araç, Taşınan Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı
Ambulans Helikopter	-	-	-	-	17	2.475	17	4.770	19	3.264
Uçak Ambulansı	-	-	-	-	-	-	2	612	4	1.400
Kar Paletli Ambulans	64	66	64	102	114	130	114	193	224	537
Deniz Ambulansı	4	132	4	162	4	159	4	165	4	356

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 6 ile İlgili Açıklamalar

- Hastane sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastaneler “Diğer” olarak tanımlandı.
- Hastane yatağı sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdeki yataklar “Diğer” olarak tanımlandı.
- Hastane ve hastane yatağı sayılarının sektörler arası karşılaştırılabilir olması için 2002-2005 yılları arasında SSK hastanelerine ait kurum ve yatak sayıları Sağlık Bakanlığı’na dahil edildi.
- Dallara göre hastane ve yatak sayılarında; diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastanelerin kurum sayıları, yatak sayıları genel hastanelerin kurum ve yatak sayılarına dahil edildi.
- Hasta yatağı; hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatağı sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yeni doğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı), yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar, nitelikli yataklar dahil edildi. Yataklarla ilgili tüm hesaplamalarda kurumların fiili yatakları kullanıldı.
- Nitelikli yataklar; içinde tuvaleti ve banyosu ile en fazla 2 hasta yatağı, televizyon, telefon, buzdolabı, yemek masası, etajeri ve yatırılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki yataklardır. Bu sayılar toplam yatak sayısına dahildir. Diğer kurumlarda (Milli Savunma Bakanlığı hariç) yer alan nitelikli yatak sayıları özel sektöre dahil edildi.
- Milli Savunma Bakanlığı’nın (MSB) verileri sadece hastane ve yatak sayısı olarak kullanılmış olup tablo ve grafiklerde “Diğer” sektör içerisine dahil edildi. Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri yatak sayısı 2002-2010 yılları için 15.900, 2011 yılı için 6.457’dir.
- 2002 yılı nüfusu, TÜİK tarafından sadece toplam olarak verilmektedir. 2002 nüfusunun İBBS-1 dağılımı, 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarının İBBS-1 dağılımı dikkate alınarak projekte edildi.
- Cihaz sayıları hesaplanırken Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan “Diğer kurumlara ait (MSB hariç) MR, BT, hemodiyaliz, ultrason, doppler ultrason, EKO cihaz sayıları özel sektöre dahil edildi.
- Aile Sağlığı Merkezi ve Aile Sağlığı Merkezi muayene oda sayılarına ilişkin tablo ve grafiklerde; 2002-2006 yıllarına ait veriler Sağlık Ocakları, 2007-2009 yıllarına ait veriler sağlık ocağı ve aile sağlığı merkezlerini, 2010 ve 2011 yıllarına ait veriler aile sağlığı merkezlerini ve muayene odalarını kapsamaktadır.
- 112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralıları gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. “Diğer Ambulans”lar; sağlık ocağı, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

Bölüm 7

Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

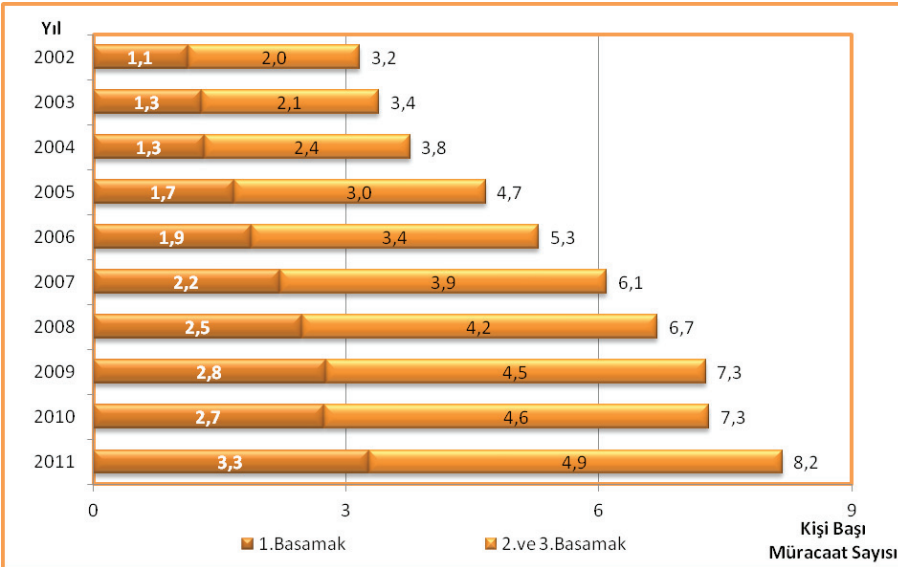
Sağlık Hizmetlerinin
Kullanımı

Tablo 7.1. Yıllara Göre Kurum ve Kuruluşlarda Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Ocağı	69.103.517	79.163.271	82.153.024	105.482.440	121.101.156	146.161.943	121.441.948	123.851.458	84.629.163	-
Aile Hekimliği	-	-	-	-	-	-	45.111.103	65.716.898	108.976.049	240.298.753
Verem Savaş Dispanseri	2.012.458	2.332.915	2.380.166	3.108.694	3.034.844	2.818.945	2.781.992	2.557.787	2.378.998	2.219.534
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi	2.980.481	3.468.145	4.162.022	5.289.858	4.593.339	5.992.171	5.841.810	5.707.593	3.831.859	944.842
Özel Poliklinikler	731.132	856.800	896.151	1.251.536	1.439.183	1.807.718	2.078.721	2.387.515	2.497.352	882.973
Birinci Basamak Toplamı	74.827.588	85.821.131	89.591.363	115.132.528	130.168.522	156.780.777	177.255.574	200.221.251	202.313.421	244.346.102
Özel Tıp ve Dal Merkezleri	9.824.802	11.513.512	12.042.303	16.817.890	19.339.461	24.291.760	27.933.434	32.082.953	33.788.328	29.040.707
Hastaneler	124.313.659	129.644.628	152.848.409	187.230.118	217.540.425	249.141.099	273.702.825	295.262.190	302.984.218	337.849.536
2. ve 3. Basamak Toplamı	134.138.461	141.158.140	164.890.712	204.048.008	236.879.886	273.432.859	301.636.259	327.345.143	336.772.546	366.890.243
Genel Toplam	208.966.049	226.979.271	254.482.075	319.180.536	367.048.408	430.213.636	478.891.833	527.566.394	539.085.967	611.236.345

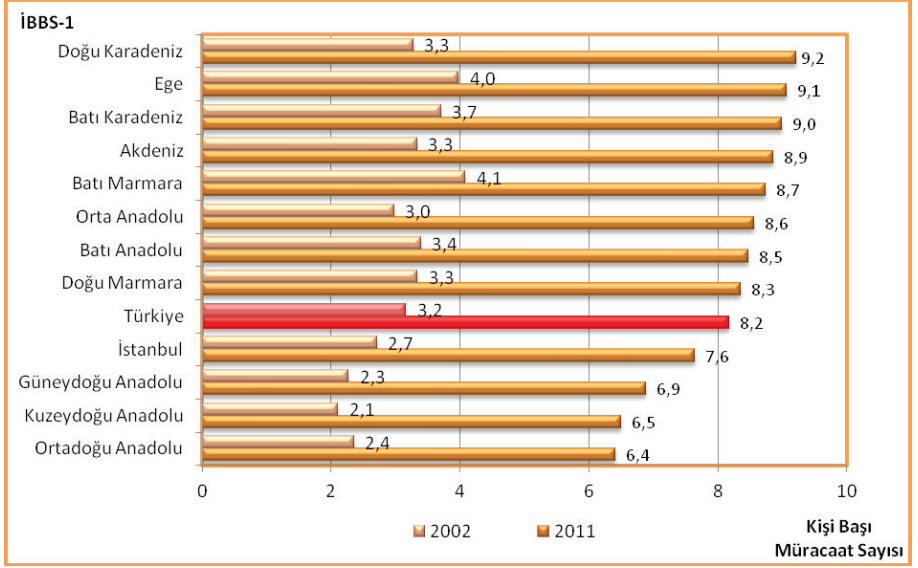
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.1. Yıllara Göre Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

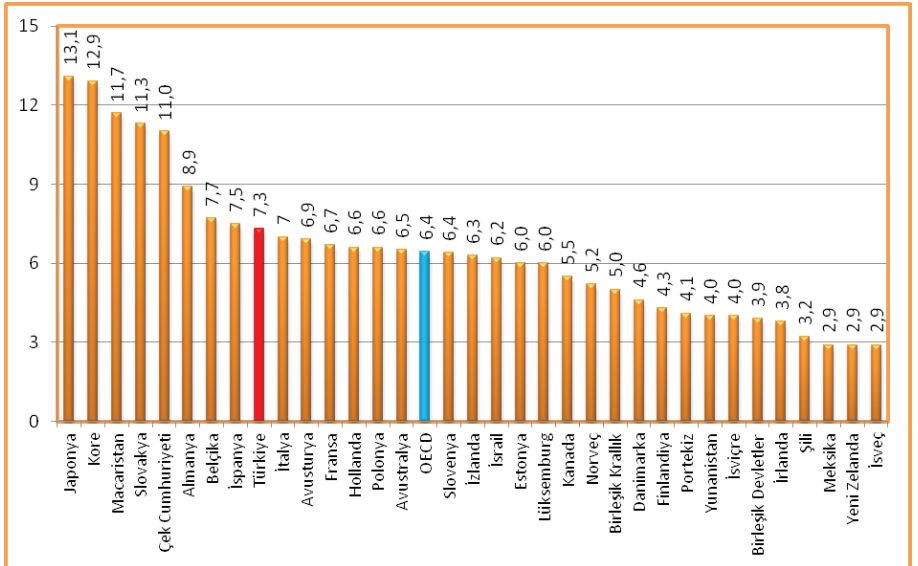
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.2. İBBS-1'e Göre Kurum ve Kuruluşlarda Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

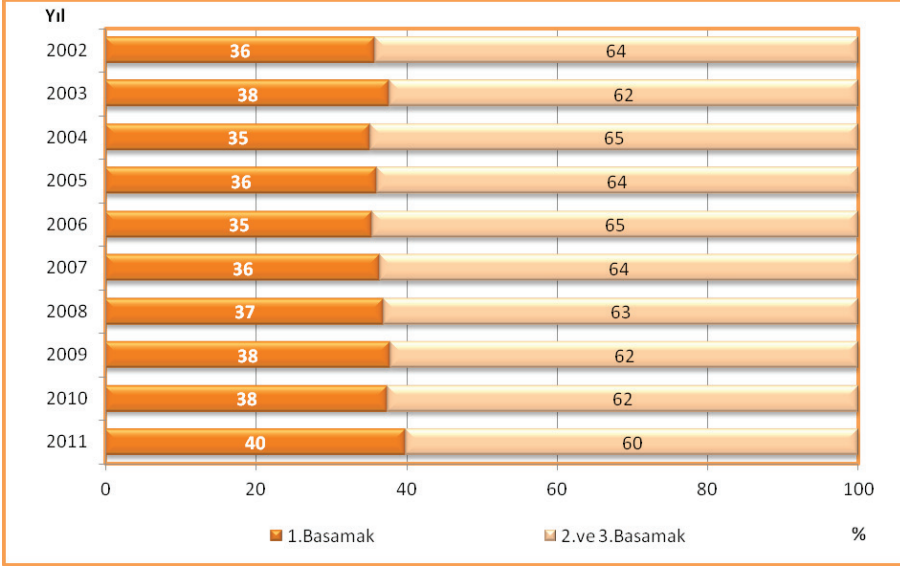
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

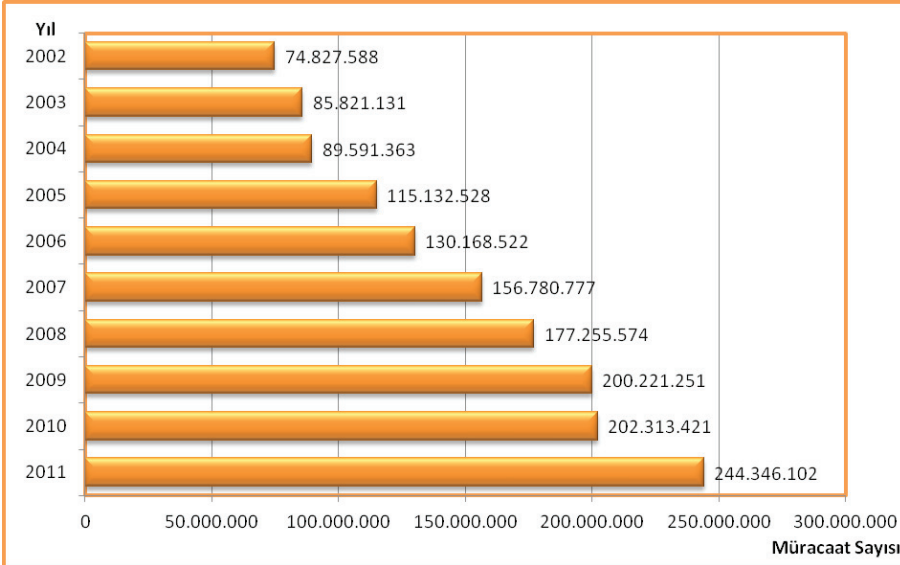
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 7.4. Yıllara ve Basamaklara Göre Sağlık Kurum ve Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye

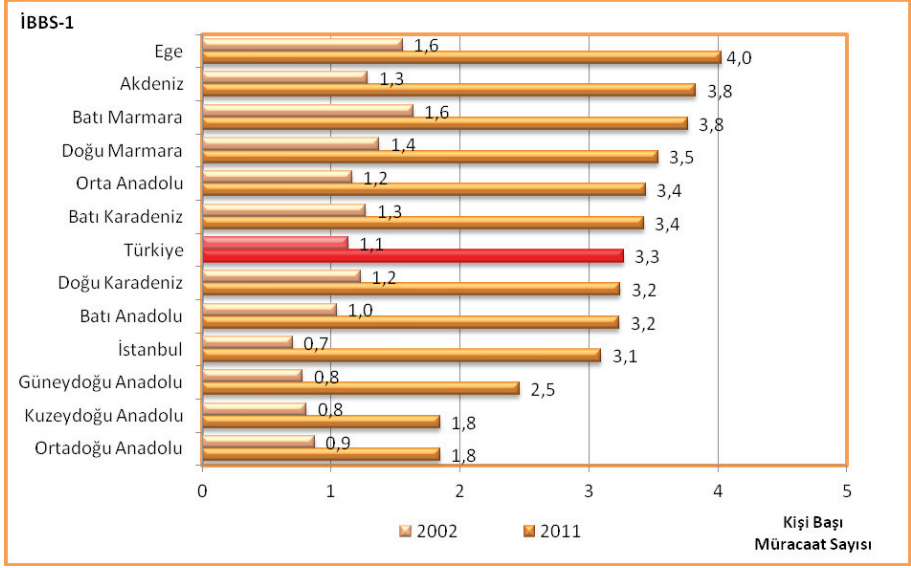
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

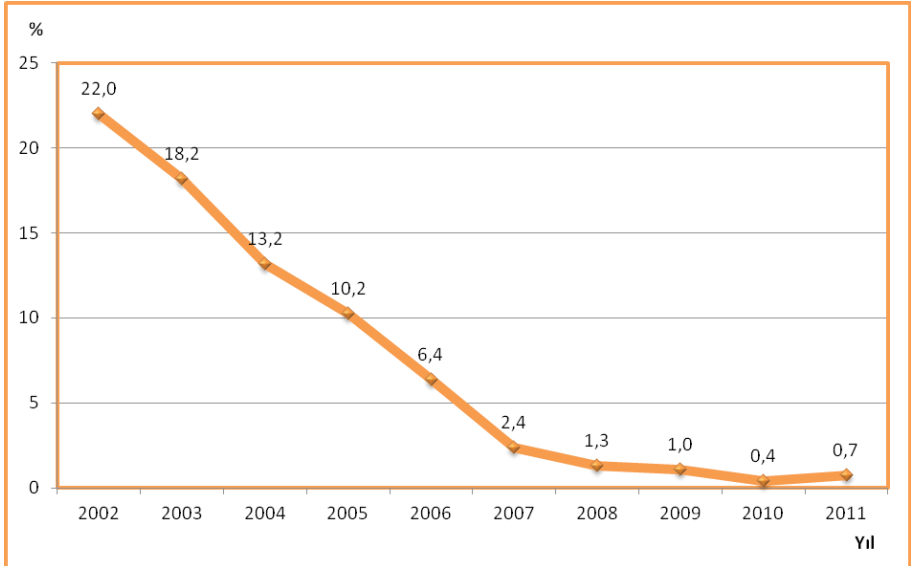
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

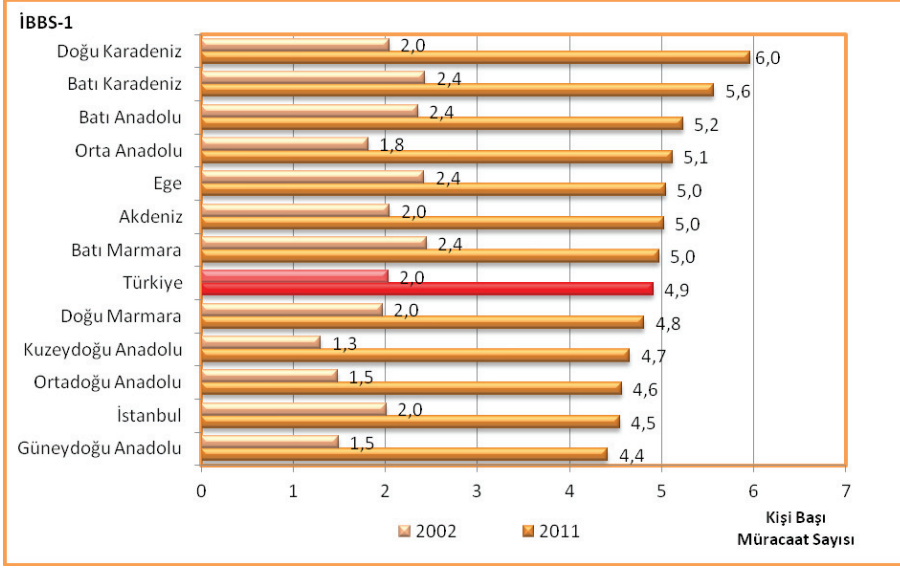
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Oranı, (%), Sağlık Bakanlığı, Türkiye

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 7.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	109.793.128	113.849.426	135.169.229	164.758.149	189.422.137	209.630.370	216.723.712	228.279.139	235.172.924	254.342.943
Üniversite	8.823.361	9.637.593	10.685.275	11.493.879	12.588.872	15.025.079	18.290.800	19.364.865	20.098.754	24.437.107
Özel	5.697.170	6.157.609	6.993.905	10.978.090	15.529.416	24.485.650	38.688.313	47.618.186	47.712.540	59.069.486
Toplam	124.313.659	129.644.628	152.848.409	187.230.118	217.540.425	249.141.099	273.702.825	295.262.190	302.984.218	337.849.536

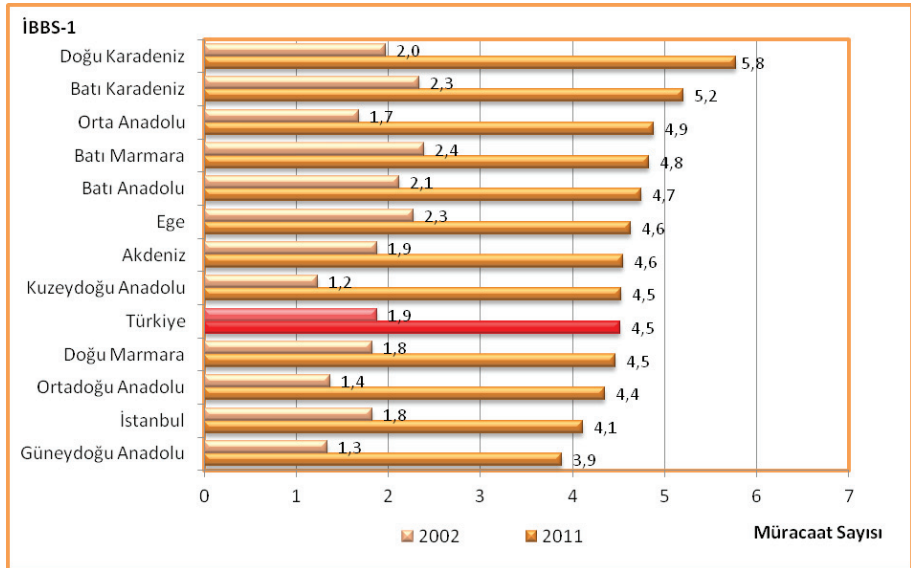
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	1,7	1,7	2,0	2,4	2,7	3,0	3,0	3,1	3,2	3,4
Üniversite	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Özel	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,5	0,7	0,6	0,8
Toplam	1,9	1,9	2,3	2,7	3,1	3,5	3,8	4,1	4,1	4,5

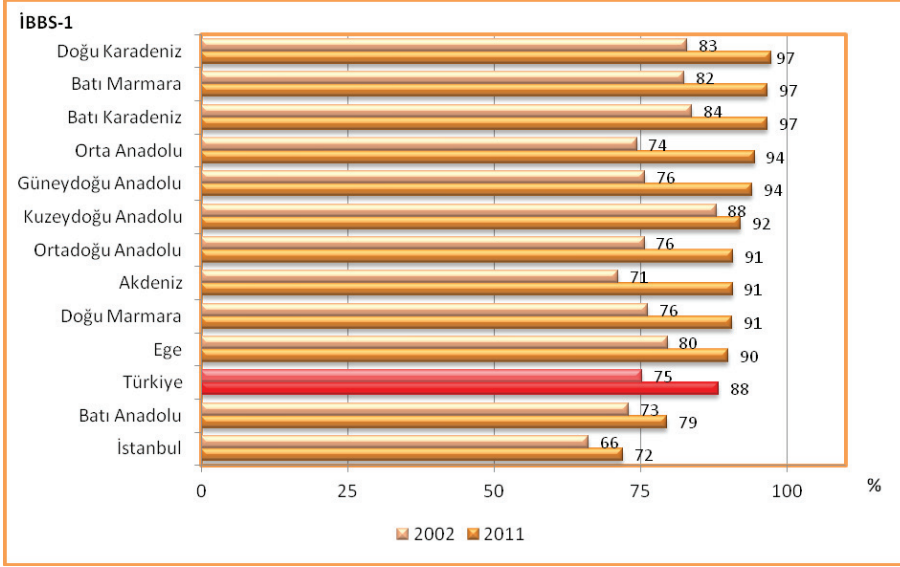
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

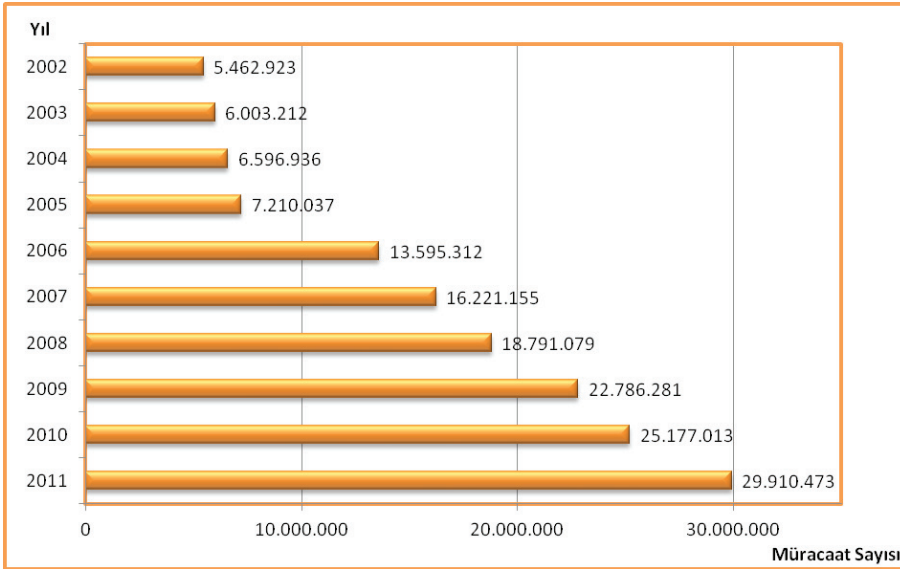
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2011

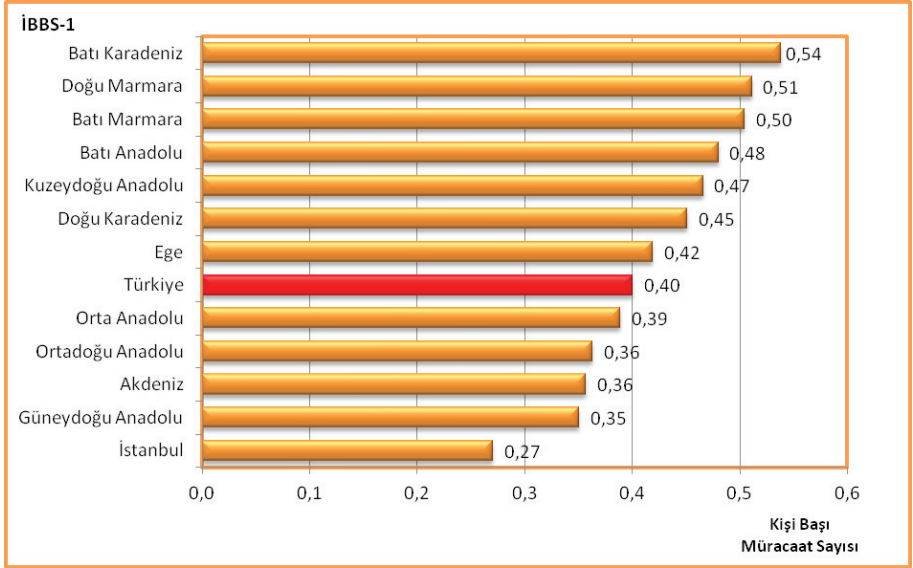
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Dış Hekimine Müracaat Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	4.169.779	4.277.747	4.860.433	5.042.382	5.303.347	5.674.935	5.959.585	5.934.978	6.361.116	6.775.154
Üniversite	781.990	838.486	921.735	1.025.614	1.165.277	1.262.973	1.386.449	1.462.690	1.509.484	1.607.462
Özel	556.494	618.855	658.632	908.942	1.220.176	1.782.381	2.338.211	2.503.992	2.657.573	3.054.165
Toplam	5.508.263	5.735.088	6.440.800	6.976.938	7.688.800	8.720.289	9.684.245	9.901.660	10.528.173	11.436.781

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Toplam	Sağlık Bakanlığı Oranı (%)
Kuzeydoğu Anadolu	232.787	301.299	77,3
Batı Marmara	300.376	430.358	69,8
Doğu Karadeniz	328.975	472.940	69,6
Batı Karadeniz	507.211	738.044	68,7
Güneydoğu Anadolu	751.087	1.110.854	67,6
Ege	972.651	1.485.904	65,5
Doğu Marmara	647.123	1.006.487	64,3
Türkiye	6.775.154	11.436.781	59,2
Ortadoğu Anadolu	355.675	608.298	58,5
Akdeniz	869.855	1.549.699	56,1
Batı Anadolu	653.655	1.193.011	54,8
Orta Anadolu	383.865	748.910	51,3
İstanbul	771.894	1.790.977	43,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	1.072.417	1.130.023	1.442.076	1.689.797	1.985.405	2.217.413	2.464.291	1.829.919	2.039.021	2.209.326
Üniversite	307.108	326.441	375.473	452.326	508.129	560.275	638.028	546.903	576.547	617.477
Özel	218.837	236.906	260.114	392.671	579.771	787.297	1.086.975	1.131.431	1.215.159	1.373.774
Toplam	1.598.362	1.693.370	2.077.663	2.534.794	3.073.305	3.564.985	4.189.294	3.508.253	3.830.727	4.200.577

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.7. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, 2011

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	167.022	766.793	1.275.511	2.209.326
Üniversite	95.063	245.441	276.973	617.477
Özel	148.852	477.798	747.124	1.373.774
Toplam	410.937	1.490.032	2.299.608	4.200.577

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.8. Sektörlere Göre Ameliyat Sayılarının Ameliyat Gruplarına Göre Dağılımı, (%), 2011

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	41	52	56	53
Üniversite	23	16	12	15
Özel	36	32	32	33
Toplam	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	40,9	16,0	19,9	76,8
Orta Anadolu	26,6	13,5	23,9	64,0
Akdeniz	32,0	8,9	20,5	61,4
Doğu Marmara	31,9	7,9	17,7	57,5
Türkiye	29,6	8,3	18,4	56,2
Doğu Karadeniz	35,7	8,2	11,8	55,7
İstanbul	23,4	4,8	27,2	55,4
Ege	29,0	9,0	14,6	52,6
Batı Karadeniz	33,5	6,7	12,2	52,4
Güneydoğu Anadolu	26,2	4,8	17,7	48,7
Ortadoğu Anadolu	24,3	9,3	13,5	47,0
Kuzeydoğu Anadolu	35,4	7,4	2,4	45,2
Batı Marmara	23,6	5,8	9,9	39,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.10 İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2011

İBBS-1	A	B	C	Toplam
Batı Anadolu	9,8	28,4	38,6	76,8
Orta Anadolu	5,1	23,8	35,1	64,0
Akdeniz	5,0	20,7	35,7	61,4
Doğu Marmara	6,2	20,6	30,7	57,5
Türkiye	5,5	19,9	30,8	56,2
Doğu Karadeniz	5,3	18,9	31,6	55,7
İstanbul	6,6	19,8	29,1	55,4
Ege	5,8	20,0	26,8	52,6
Batı Karadeniz	4,8	18,8	28,8	52,4
Güneydoğu Anadolu	2,9	15,9	29,9	48,7
Ortadoğu Anadolu	2,9	15,4	28,7	47,0
Kuzeydoğu Anadolu	2,6	13,6	29,0	45,2
Batı Marmara	3,5	15,1	20,7	39,3

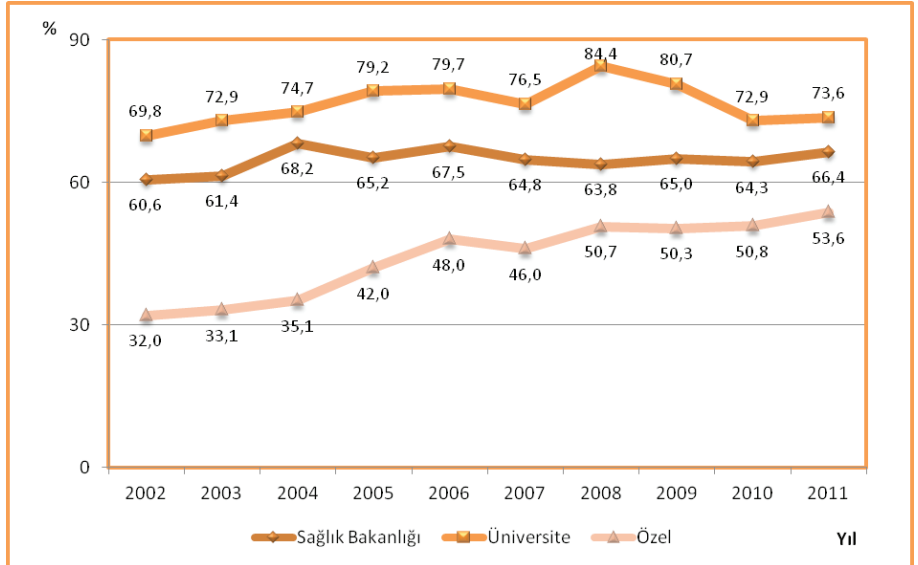
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	1,2	2,4	3,3	1,6
Akdeniz	1,0	2,2	2,2	1,3
İstanbul	0,9	1,8	2,4	1,3
Orta Anadolu	0,7	4,5	2,5	1,3
Doğu Marmara	0,9	2,3	2,4	1,3
Güneydoğu Anadolu	0,9	3,1	2,2	1,3
Türkiye	0,9	2,5	2,3	1,2
Ege	0,8	2,5	2,5	1,1
Ortadoğu Anadolu	0,7	3,2	1,8	1,1
Batı Karadeniz	0,8	2,7	2,0	1,0
Kuzeydoğu Anadolu	0,9	3,0	0,8	1,0
Doğu Karadeniz	0,7	4,7	1,4	1,0
Batı Marmara	0,6	2,7	1,6	0,8

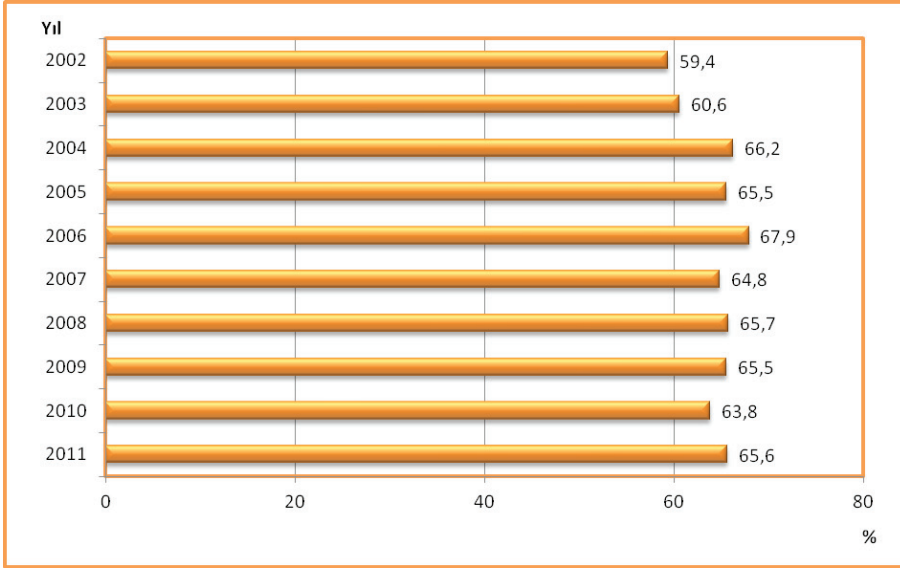
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye

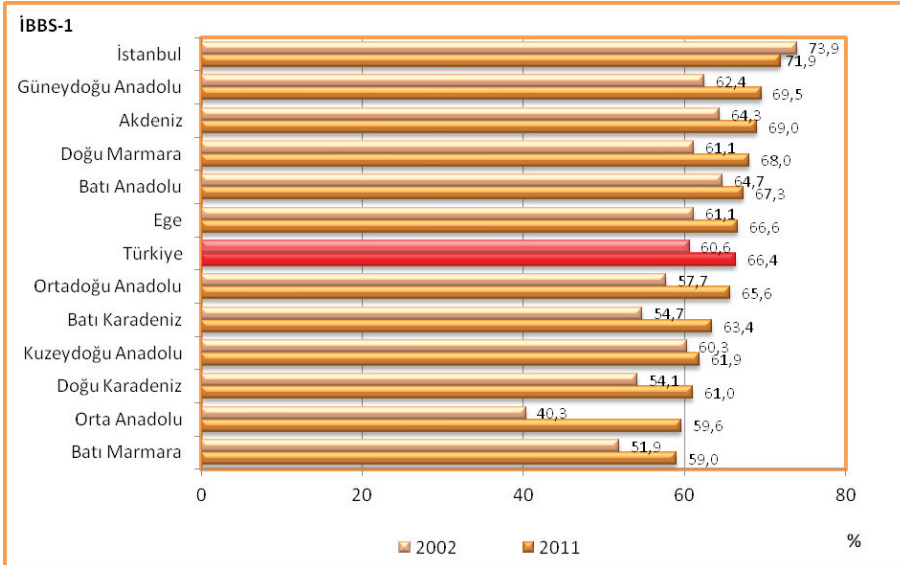
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

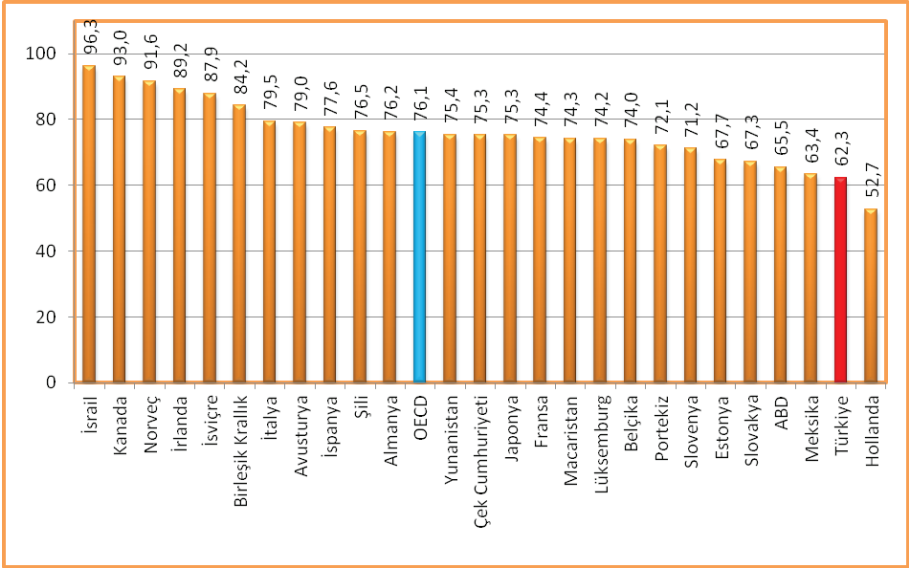
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2011

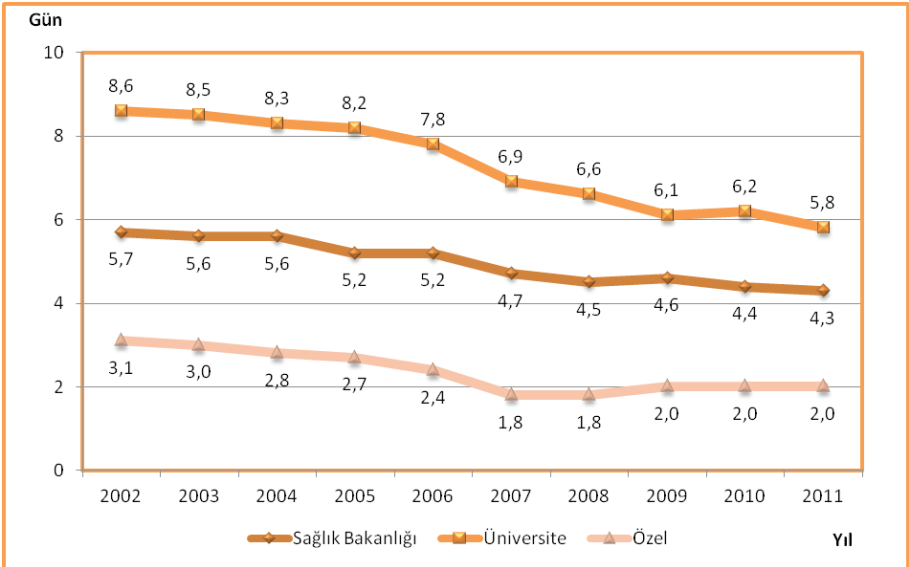
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2009

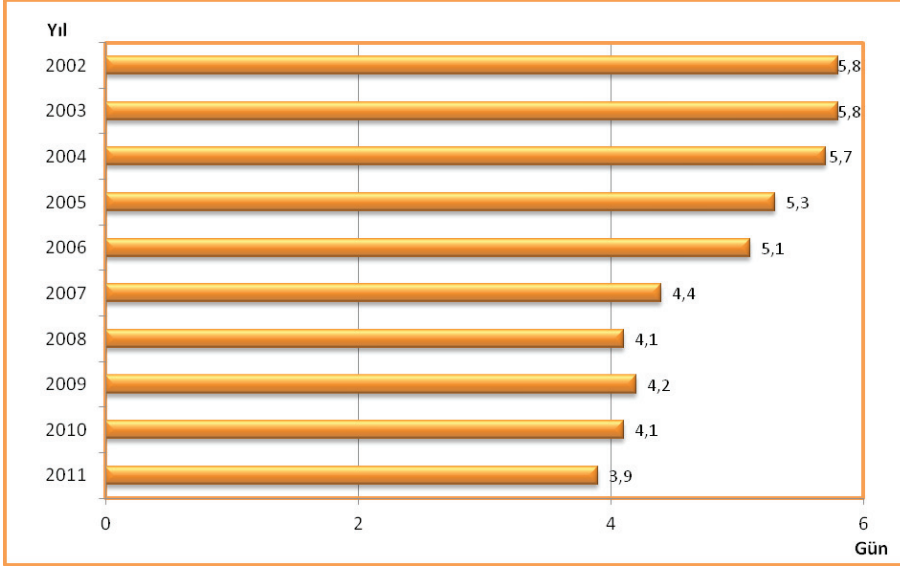
Kaynak: OECD Health at a Glance, 2011

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye

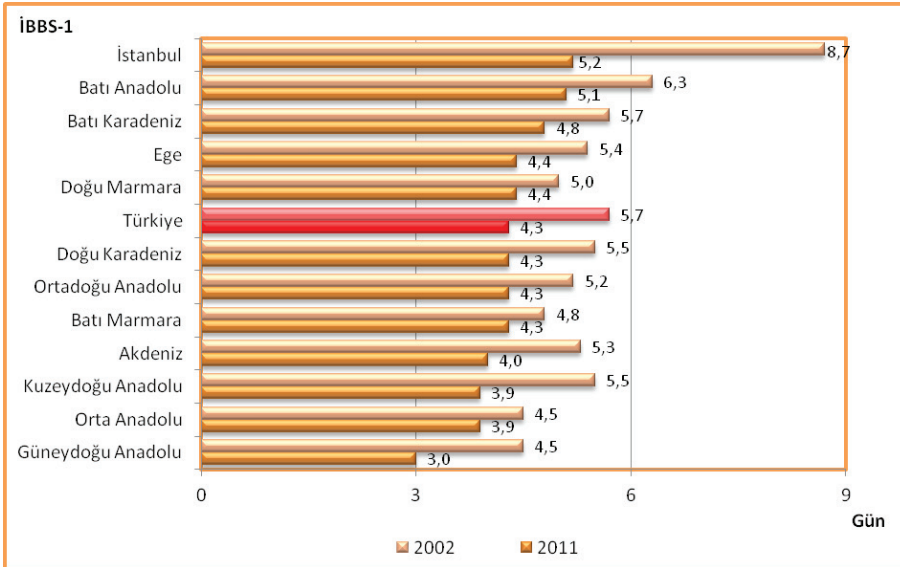
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye

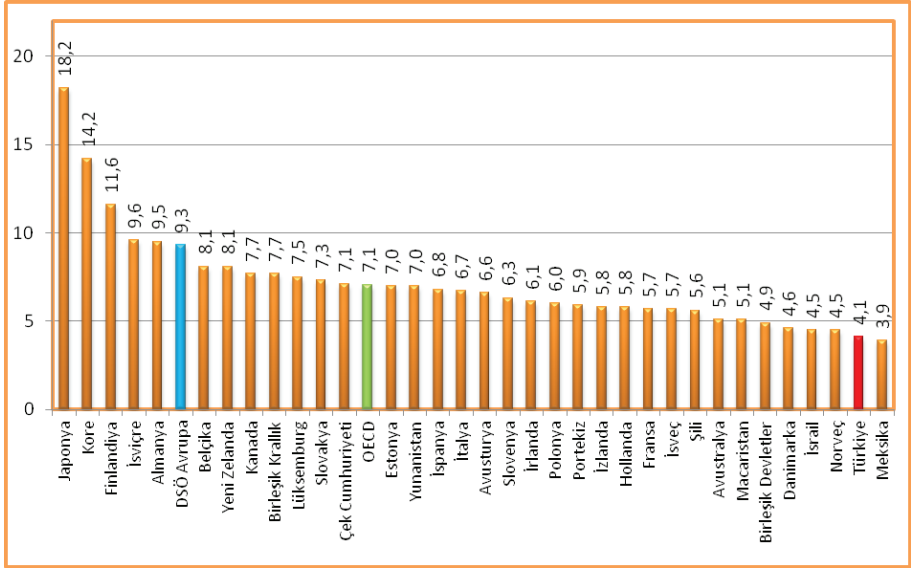
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

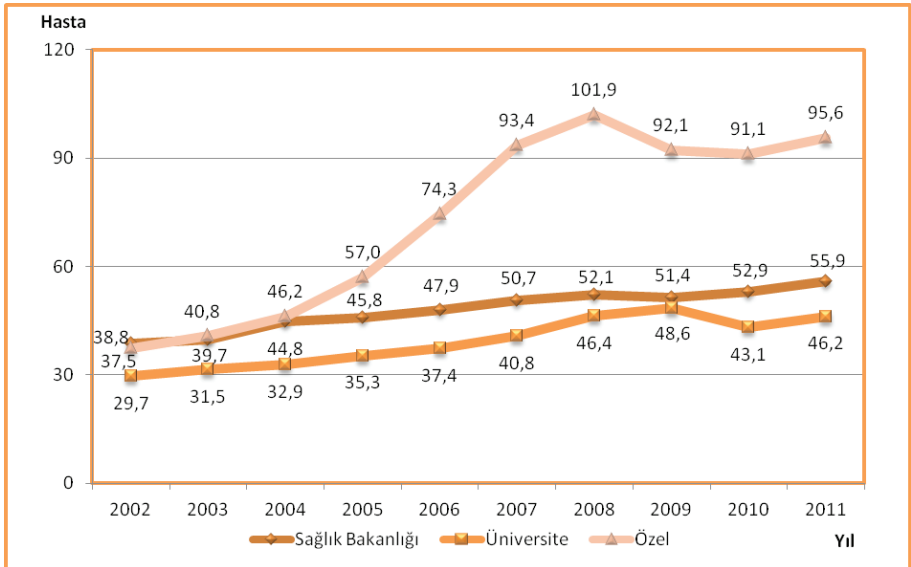
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Gününün Uluslararası Karşılaştırması, 2010

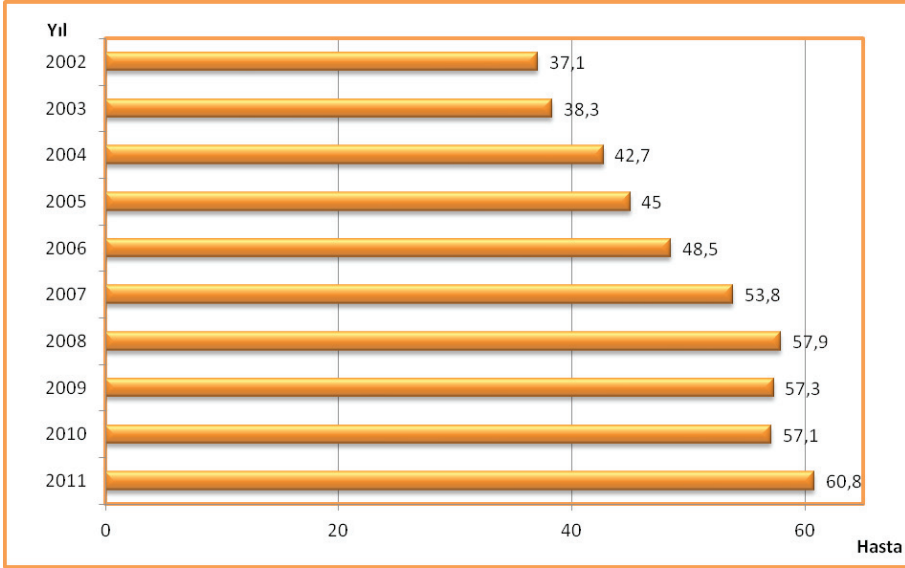
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 7.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye

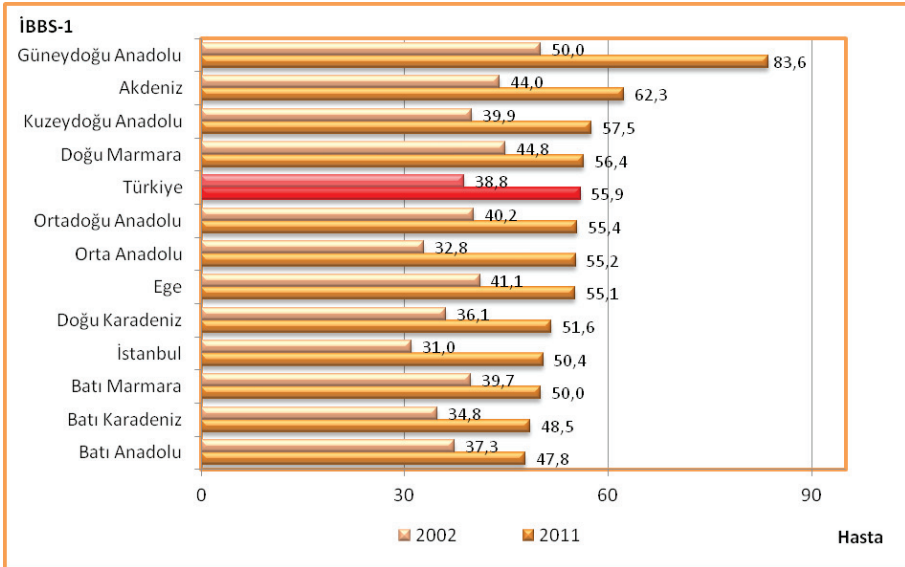
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye

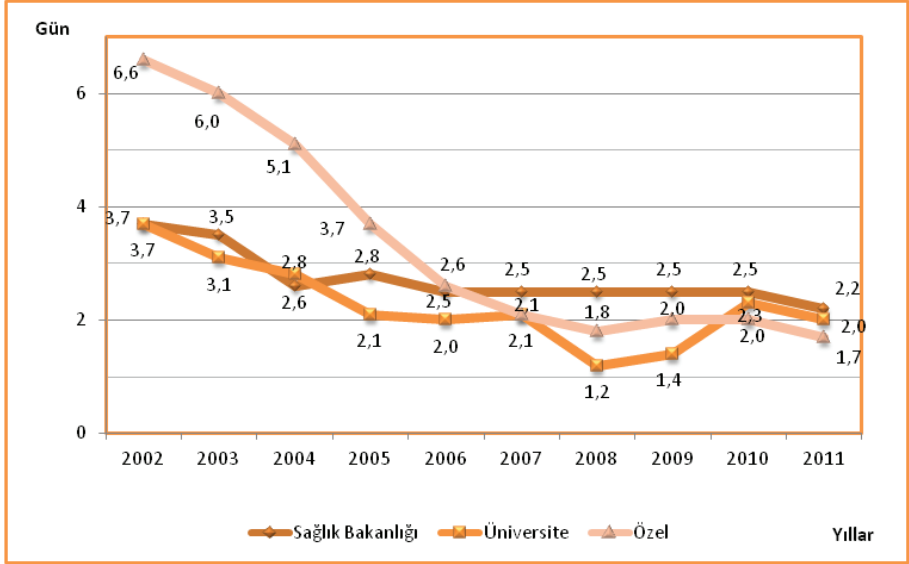
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

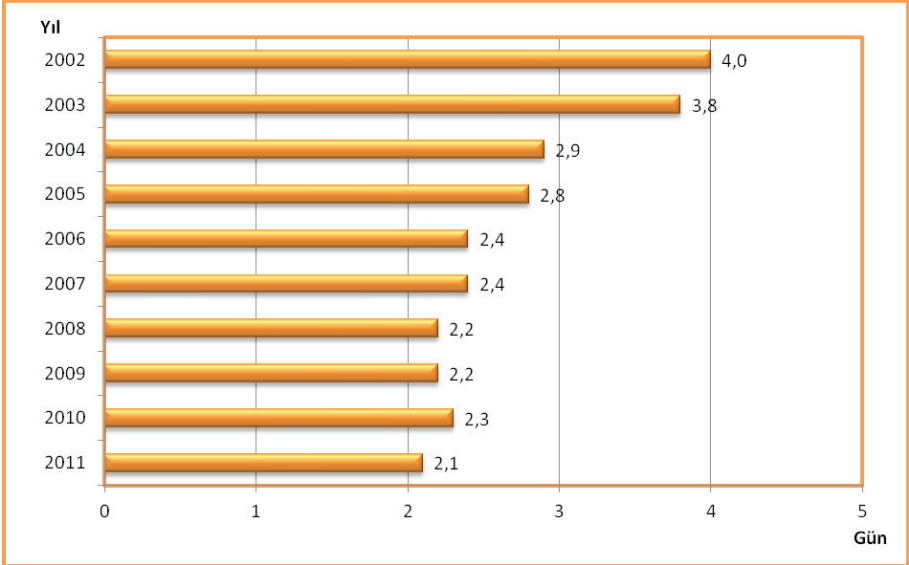
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye

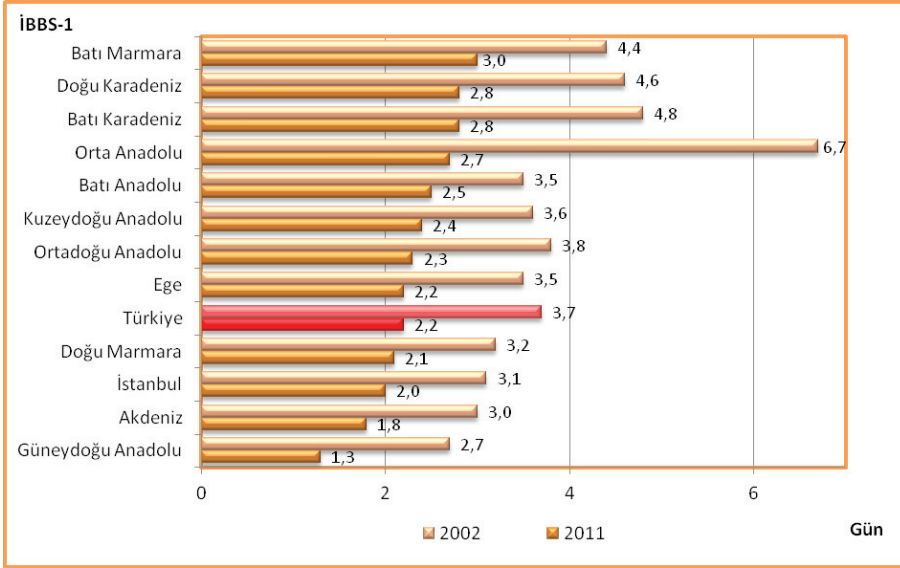
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye

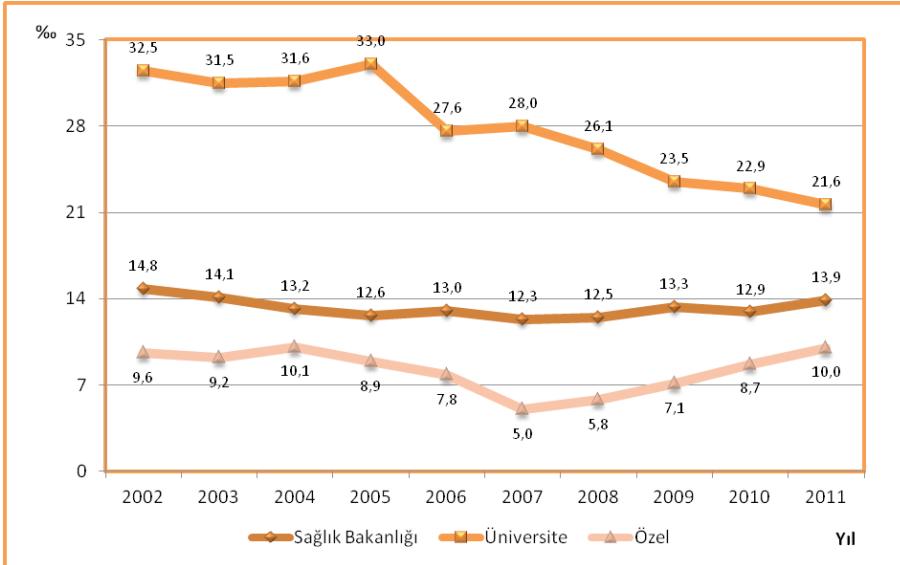
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

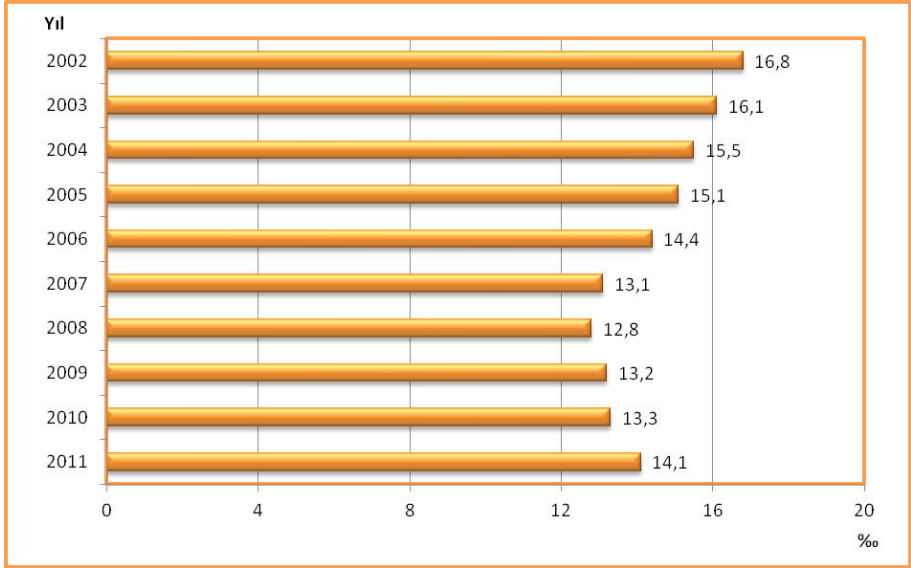
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%), Türkiye

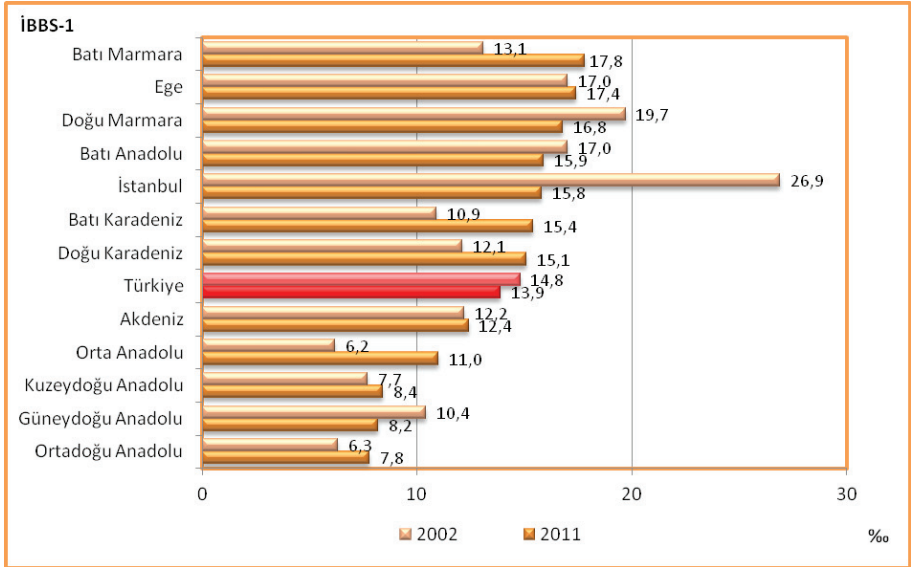
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (‰), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (‰), 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.12. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	23.770.910	24.159.738	26.996.924	26.207.912	27.320.145	26.511.490	26.650.409	27.408.539	28.193.909	29.405.370
Üniversite	6.713.945	7.086.001	7.638.029	8.390.287	9.073.326	8.651.632	9.213.985	8.873.997	9.317.978	9.350.038
Özel	1.730.661	1.835.088	1.828.932	2.447.727	2.877.624	3.203.632	4.241.645	4.986.717	5.410.529	6.246.243
Toplam	32.215.516	33.080.827	36.463.885	37.045.926	39.271.095	38.366.754	40.106.039	41.269.253	42.922.416	45.001.651

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.13. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2011

İBBS-1	2011
Kuzeydoğu Anadolu	914.233
Batı Marmara	1.292.005
Doğu Karadeniz	1.418.276
Orta Anadolu	1.513.037
Ortadoğu Anadolu	1.535.073
Güneydoğu Anadolu	2.279.272
Batı Karadeniz	2.420.699
Doğu Marmara	2.849.390
Batı Anadolu	3.358.768
Akdeniz	3.514.223
İstanbul	4.019.709
Ege	4.290.685
Türkiye	29.405.370

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.14. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Böbrek	550	605	775	926	949	1.302	1.665	2.362	2.502	2.923
Karaciğer	159	174	245	324	319	473	602	592	695	904
Kalp	20	23	33	36	45	61	50	54	86	93
Kalp Kapakçığı	15	24	7	19	25	159	29	38	18	1
Akciğer	0	0	2	1	0	1	0	7	3	5
Kalp-Akciğer	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0
Pankreas	0	9	37	13	7	9	10	18	29	26
İnce Bağırsak	1	1	1	0	0	3	3	1	3	1
Toplam	745	836	1.100	1.319	1.345	2.009	2.362	3.072	3.336	3.953

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.15. Yıllara ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Görüntüleme Sayısı, Türkiye

	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	2.280.537	2.910.384	3.567.676	4.352.817
Üniversite	415.776	588.953	653.392	803.446
Özel	770.628	1.370.399	1.596.022	2.065.924
Toplam	3.466.941	4.869.736	5.817.090	7.222.187

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.16. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	11,1	37,3	41,8	16,3
Orta Anadolu	13,7	38,5	28,7	18,2
Batı Karadeniz	13,7	36,3	46,0	18,5
Doğu Marmara	16,4	21,7	34,0	19,6
Akdeniz	15,2	35,7	31,4	20,2
Ege	17,1	36,5	35,7	21,0
Türkiye	17,1	32,9	35,0	21,4
Kuzeydoğu Anadolu	14,6	64,5	76,9	21,4
Güneydoğu Anadolu	15,6	31,9	41,9	21,6
Doğu Karadeniz	18,4	49,9	34,6	21,6
Batı Anadolu	17,9	32,9	38,0	22,6
İstanbul	24,7	20,9	25,5	24,7
Ortadoğu Anadolu	17,8	41,8	60,8	27,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Görüntüleme Sayısı, Türkiye

	2008	2009	2010	2011
Sağlık Bakanlığı	3.834.506	4.324.510	4.918.990	5.440.694
Üniversite	741.752	1.190.739	1.152.175	1.165.010
Özel	946.065	1.425.160	1.495.899	1.733.007
Toplam	5.522.323	6.940.409	7.567.064	8.338.711

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	12,5	31,3	28,6	15,4
Doğu Marmara	19,4	43,2	24,6	22,0
Doğu Karadeniz	17,6	83,6	36,7	22,3
Orta Anadolu	17,0	99,1	20,9	22,8
Akdeniz	19,3	40,2	28,5	23,0
Türkiye	21,4	47,7	29,3	24,7
Batı Anadolu	21,7	41,0	25,1	24,9
Ege	21,5	57,5	27,5	25,1
Batı Karadeniz	20,3	60,9	52,6	26,0
İstanbul	27,9	29,9	21,0	26,1
Ortadoğu Anadolu	21,7	64,7	41,3	28,0
Kuzeydoğu Anadolu	21,0	50,1	107,4	28,4
Güneydoğu Anadolu	25,9	50,3	38,6	29,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.19. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Diğer Cihaz Görüntüleme Sayıları, 2011

	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO
Sağlık Bakanlığı	13.527.610	3.157.262	2.551.543
Üniversite	1.297.086	482.245	486.980
Özel	4.491.576	1.119.006	1.520.421
Toplam	19.316.272	4.758.513	4.558.944

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	32,3	25,0	49,2	34,2
Doğu Karadeniz	39,7	76,5	78,9	46,4
Batı Karadeniz	42,6	48,2	85,7	47,9
Kuzeydoğu Anadolu	49,6	66,3	74,6	52,2
İstanbul	52,8	38,9	54,6	52,4
Doğu Marmara	50,0	45,2	76,2	53,9
Ege	50,4	44,0	86,8	54,4
Türkiye	53,2	53,1	76,0	57,2
Akdeniz	55,6	65,3	65,6	58,5
Ortadoğu Anadolu	52,4	72,3	94,7	61,2
Güneydoğu Anadolu	57,2	82,9	96,3	66,2
Orta Anadolu	56,9	42,1	127,5	69,7
Batı Anadolu	79,2	57,1	79,4	76,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	6,8	7,9	13,1	7,7
Batı Marmara	6,4	22,0	18,5	8,7
Akdeniz	9,7	14,5	14,8	11,1
Kuzeydoğu Anadolu	7,3	18,7	69,0	12,0
Orta Anadolu	8,4	65,0	14,2	13,0
Ege	9,9	26,2	27,7	13,5
İstanbul	14,7	6,7	12,6	13,6
Batı Karadeniz	11,2	34,1	22,9	13,7
Türkiye	12,4	19,7	18,9	14,1
Doğu Marmara	13,8	21,5	20,4	15,5
Batı Anadolu	15,6	16,9	14,1	15,6
Güneydoğu Anadolu	16,7	17,9	23,6	18,2
Ortadoğu Anadolu	24,1	13,0	38,5	25,9

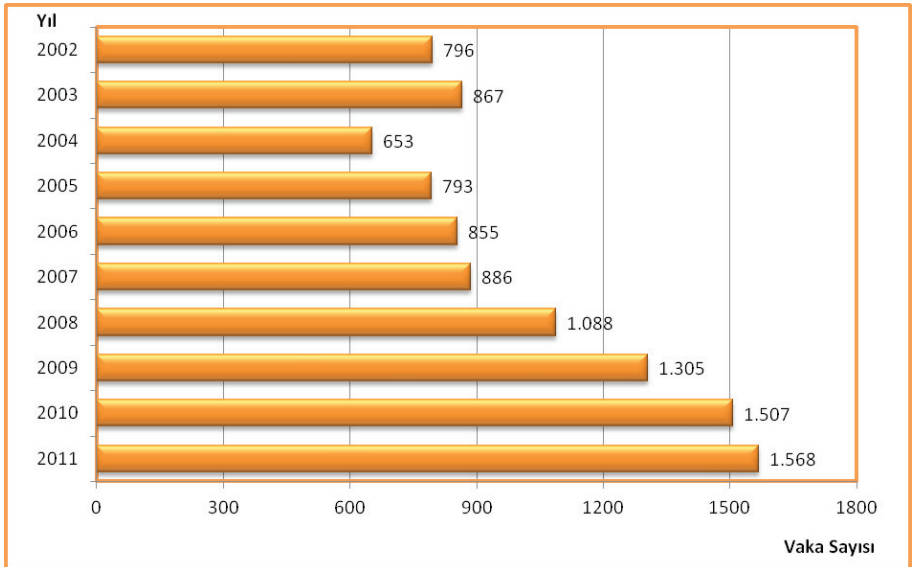
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Kişi İçin), 2011

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	7,3	8,7	13,6	8,2
Doğu Karadeniz	9,8	32,0	17,5	11,5
Ege	8,9	12,3	30,5	11,9
İstanbul	9,7	8,8	18,0	11,9
Kuzeydoğu Anadolu	12,2	17,3	11,3	12,4
Türkiye	10,0	19,9	25,7	13,5
Doğu Marmara	8,8	15,4	35,1	13,6
Akdeniz	9,2	27,5	23,5	13,7
Orta Anadolu	8,3	39,2	27,7	14,0
Batı Karadeniz	10,8	27,4	33,6	14,2
Güneydoğu Anadolu	11,2	33,0	30,1	15,9
Batı Anadolu	12,5	21,6	31,8	16,3
Ortadoğu Anadolu	13,9	19,1	37,6	18,4

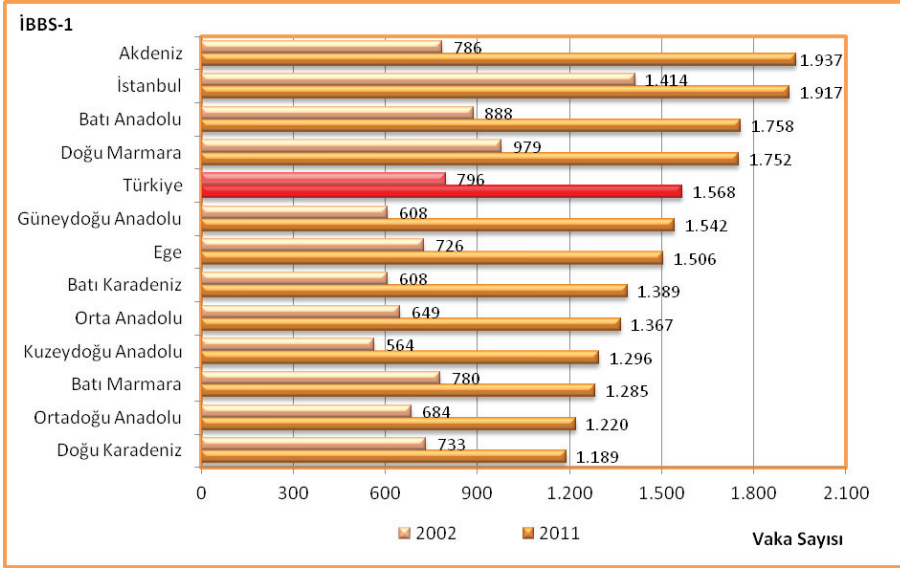
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.30. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye

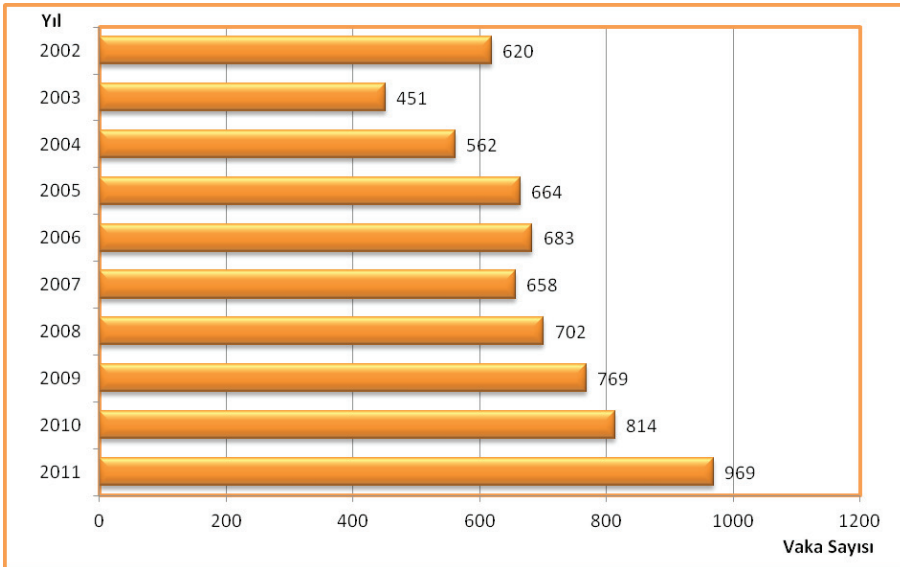
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.31. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2011

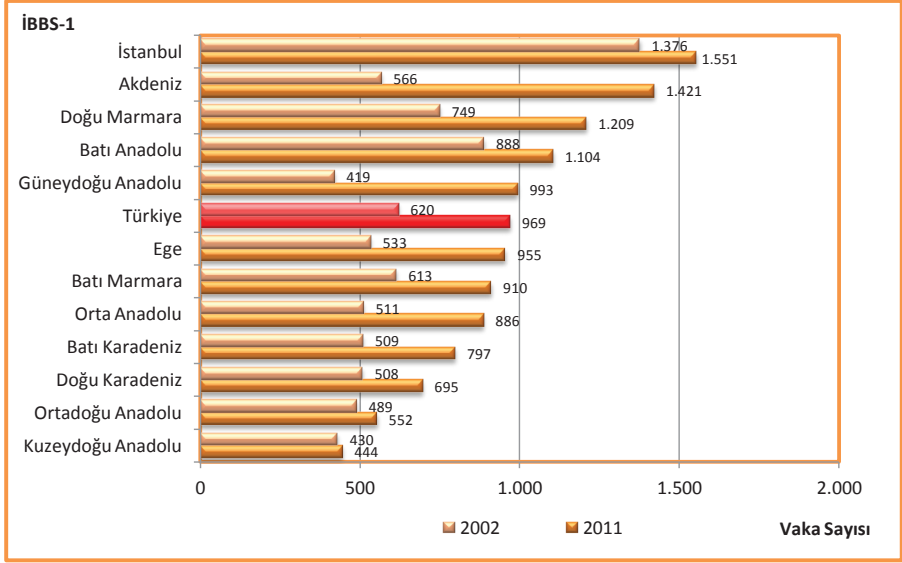
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.32. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.33. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2011

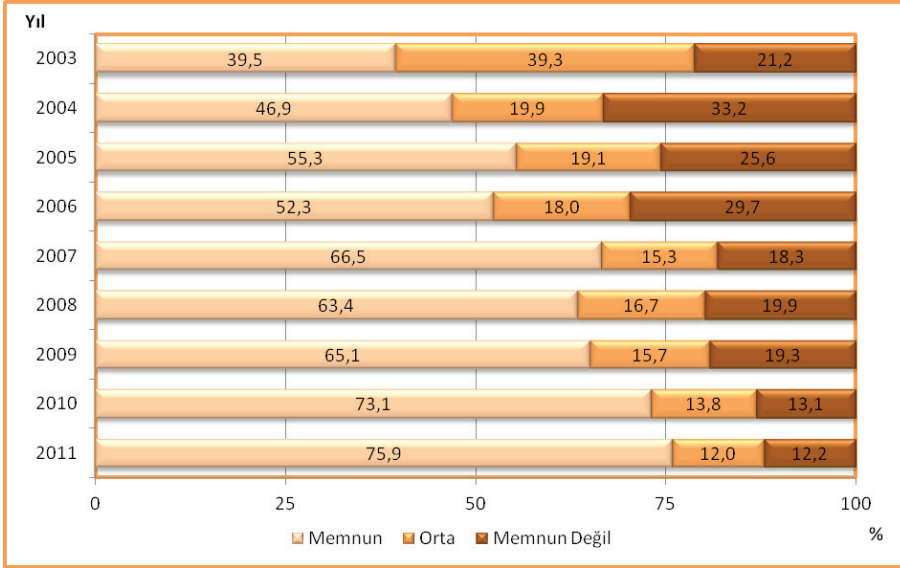
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.23. Yıllara Göre Bazı İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Solunum Sistemi	74,6	105,1	115,9	162,3	179,2	194,4	204,7	232,9	225,6	262,2
Gastrointestinal Kanal ve Metabolizma	76,1	117,1	129,9	182,2	196,0	208,9	218,9	215,8	226,5	247,5
Kas ve İskelet Sistemi	82,1	81,0	93,3	150,6	165,0	197,7	209,6	208,4	215,1	232,2
Sistemik Antienfektifler	135,1	138,0	152,0	221,2	221,0	223,2	220,4	232,8	223,8	228,7
Sinir Sistemi	27,6	126,0	138,3	168,6	171,0	183,6	193,0	190,2	190,3	208,0
Kardiyovasküler Sistem	47,0	61,4	68,4	107,0	115,2	123,0	135,2	142,4	153,5	164,4
Dermatolojide Kullanılan İlaçlar	39,5	38,9	43,3	59,9	66,0	73,8	81,2	79,3	85,4	95,6
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	47,7	19,7	25,0	35,9	43,4	48,0	54,8	59,6	62,1	67,3
Ürojenital Sistem ve Seks Hormonları	17,8	25,8	28,7	39,8	42,5	45,4	48,5	50,1	54,3	60,3
Duyu Organları	32,1	18,7	20,9	29,1	32,3	36,4	41,2	41,9	45,5	47,8
Sistemik Hormon Preparatları	9,6	12,2	13,0	18,2	19,6	20,1	21,1	22,3	23,3	25,2
Teşhis Amaçlı Ajanlar	1,1	1,1	1,1	1,9	2,2	2,9	4,8	5,9	8,2	10,1
Hastane Solusyonları	4,5	7,9	8,1	10,3	10,2	10,3	7,5	7,6	7,8	7,8
Antineoplastik ve İmmünomodülatör Ajanlar	1,2	1,6	1,6	3,1	3,6	4,0	4,2	4,7	5,2	5,5
Parazitoloji	5,2	4,8	5,0	6,0	6,1	5,7	5,6	5,4	5,0	5,0
Muhtelif (Diğer)	97,9	9,6	11,1	15,7	18,6	21,5	25,9	32,2	38,4	53,9
Toplam İlaç Tüketimi	699,1	768,9	855,6	1211,8	1291,9	1398,9	1476,6	1531,5	1570,0	1721,5

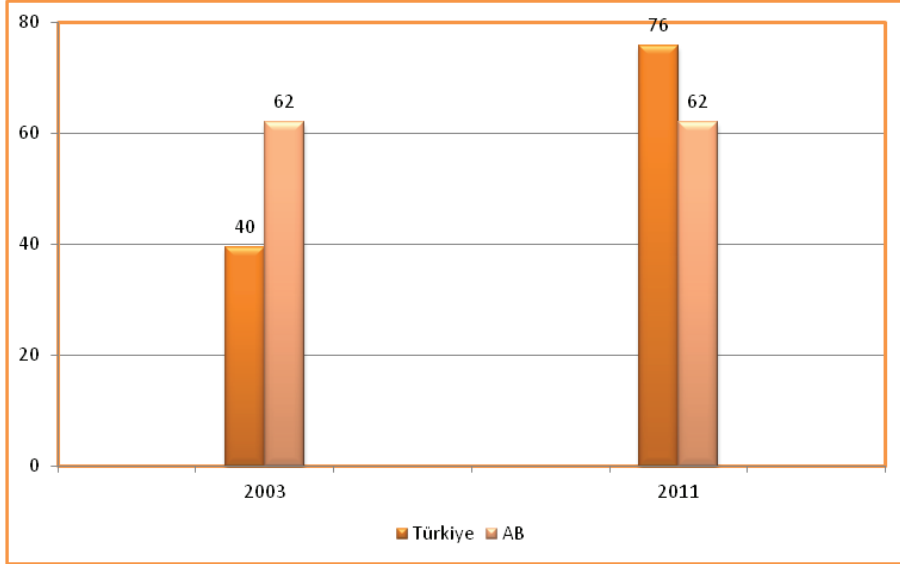
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 7.34. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)

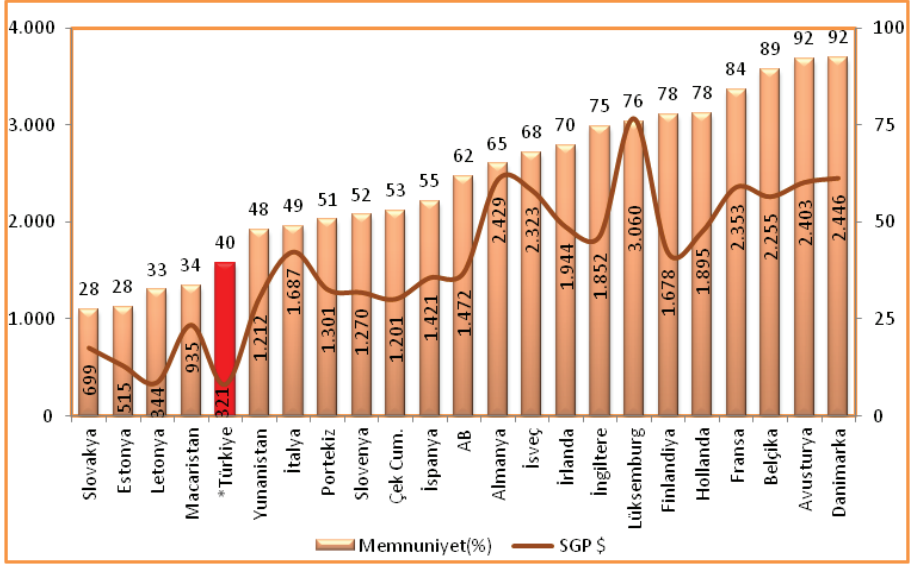
Kaynak: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.35. AB ve Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%), 2003, 2011

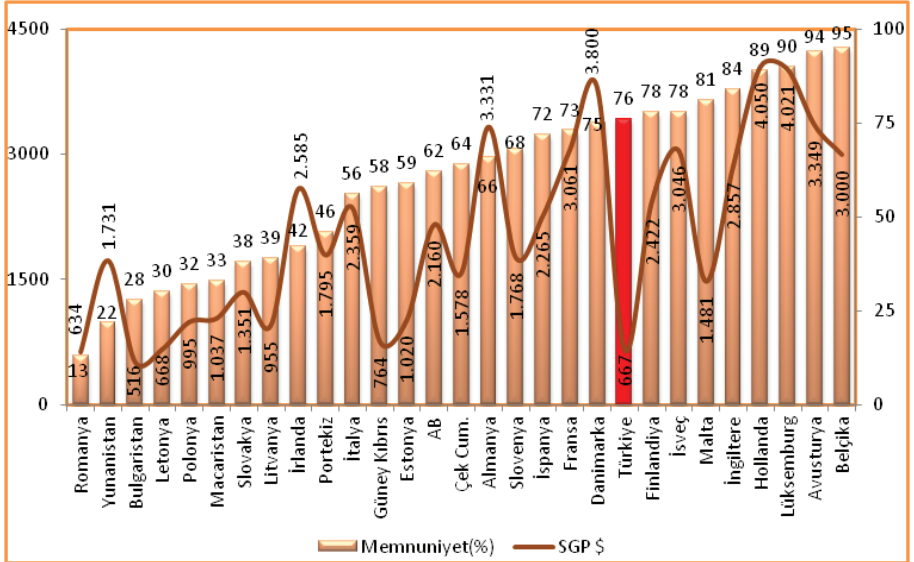
Kaynak: Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.36. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003

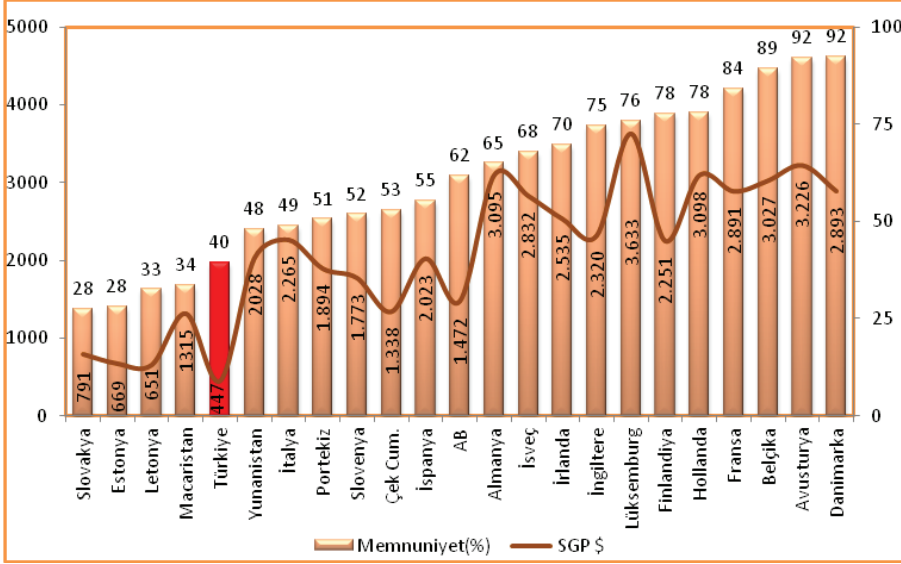
Kaynak: OECD Health Data, Bulletin of the World Health Organization 2009; 87:271-278, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.37. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Kişi Başı Kamu Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2010

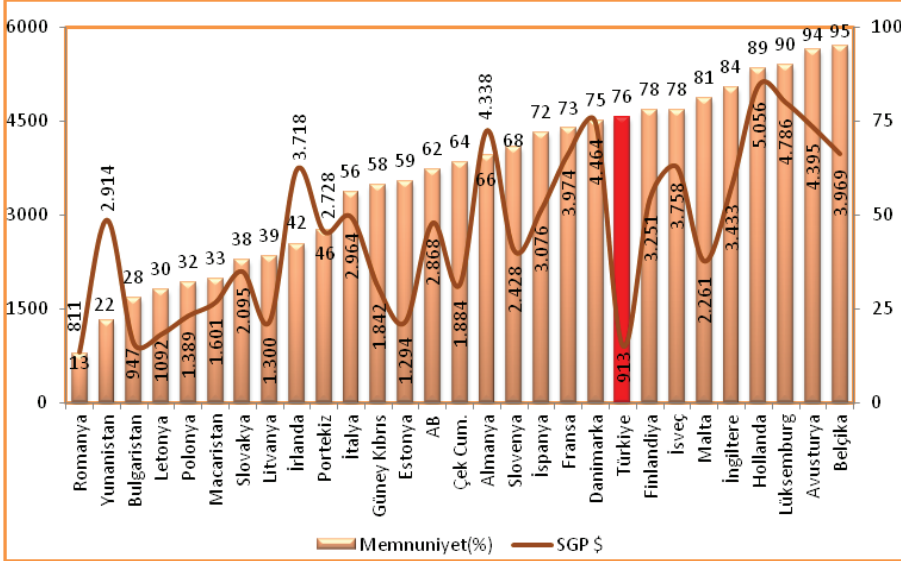
Kaynak: OECD Health Data, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.38. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003

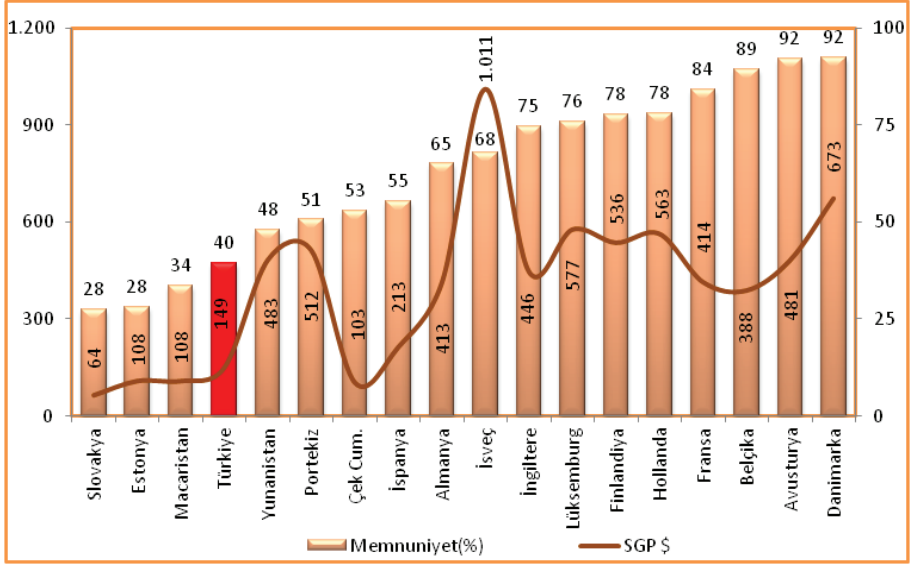
Kaynak: OECD Health Data, Bulletin of the World Health Organization 2009; 87:271-278, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.39. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2010

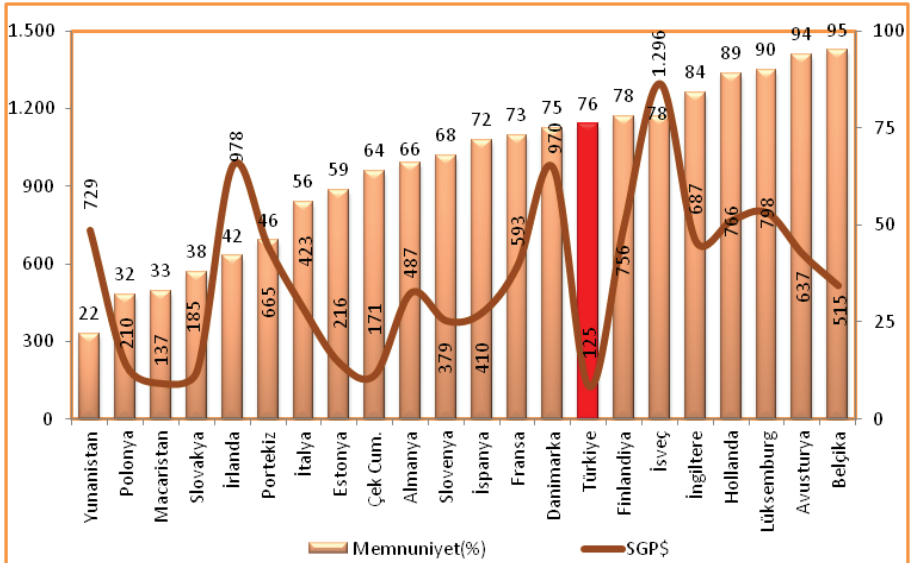
Kaynak: OECD Health Data, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.40. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003

Kaynak: OECD Health Data, Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Şekil 7.41. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) 2011 ve Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2010

Kaynak: OECD Health Data, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2011

Bölüm 7 ile İlgili Açıklamalar

- Müracaat sayısı; OECD tarafından “Hekime telefon ile başvuru hariç herhangi bir sebeple başvuruda bulunulması” olarak tanımlanmaktadır.
- Hekime müracaat sayısına dış hekimine yapılan müracaatlar dahil değildir.
- Hekime müracaat, yatan hasta, ameliyat sayıları içerisinde MSB hastanelerinin verileri dahil değildir.
- Diğer kamu kuruluşlarına ve yerel idarelere bağlı hastaneler, bu hastanelerde yatan hasta sayıları, ameliyat sayıları “Özel” sektör içerisine dahil edildi.
- Karşılaştırılabilir olması için 2002-2005 yılları arasındaki SSK hastanelerine ait müracaat, yatan hasta ve ameliyat sayıları Sağlık Bakanlığı’na dahil edildi.
- **Ameliyatlara İlişkin Bilgiler;** Ameliyat sınıflandırmalarında, Dünya Sağlık Örgütü’nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflaması (ICHI, International Classification of Health Interventions) baz alındı. Bu sınıflamada yapılan tanıma uygun olarak ameliyat (A, B ve C grubu) sayıları hesaplandı. Dünya Sağlık Örgütü’nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflamasına göre teşhis amaçlı ve küçük cerrahi girişimler ameliyatlar içerisinde yer almamaktadır.
- **Yatak Doluluk Oranı:** Bir yıl içinde hasta yataklarının ne oranda hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı} \times 100) / (\text{Yatak sayısı} \times 365)$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- **Akut Yatak Doluluk Oranı:** OECD tarafından kullanılan bu indikatör; akut hizmet verilen yatakların doluluk oranıdır.
- **Ortalama Kalış Günü:** Bir hastanın hastanede kaldığı ortalama gün sayısını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- **Yatak Devir Hızı:** Bir yatağın yılda kaç hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Yatan Hasta Sayısı}) / (\text{Yatak Sayısı})$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- **Yatak Devir Aralığı:** Bir hasta yatağının kaç gün boş kaldığını göstermektedir. $(\text{Yatak Sayısı} \times 365 - \text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.
- **Kaba Ölüm Hızı (Hastanelerde):** Bir yıl içerisinde hastanede ölen hasta sayısının aynı süre içerisinde ölen ve taburcu olan kişilere oranıdır. $(\text{Ölen Kişi Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} \times 1000$

- Cihaz sayıları hesaplanırken Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan “Diğer kurumlar”a ait (MSB hariç) MR, BT, hemodiyaliz, ultrason, doppler ultrason, EKO cihaz sayıları özel sektöre dahil edildi.
- Görüntüleme ve cihaz sayıları ile ilgili tablo ve grafiklerde “Sağlık Bakanlığı” bölümüne; Sağlık Bakanlığı’nın dışarıdan hizmet alımıyla kullandığı cihazlar, demirbaşlar ve görüntüleme sayıları dahil edildi.
- 112 Acil ambulansı; her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralıları gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır. “Diğer Ambulans”lar; sağlık ocağı, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.
- Şekil 7.36, Şekil 7.38, Şekil 7.40’da bulunan harcama rakamları OECD tarafından ülkeler için hesaplanan değerleridir.

Bölüm 8

Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 8.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uzman Hekim	45.457	47.108	48.687	49.477	52.868	54.439	56.973	60.655	63.563	66.064
Pratisyen Hekim	30.900	32.019	32.579	34.886	33.383	34.559	35.763	35.911	38.818	39.712
Asistan Hekim	15.592	15.339	15.844	16.490	18.224	19.404	20.415	22.075	21.066	20.253
Toplam Hekim	91.949	94.466	97.110	100.853	104.475	108.402	113.151	118.641	123.447	126.029
Diş Hekimi	16.371	17.744	17.893	18.149	18.332	19.278	19.959	20.589	21.432	21.099
Eczacı	22.289	22.371	22.608	22.756	23.140	23.977	24.778	25.201	26.506	26.089
Hemşire	72.393	74.483	75.753	78.182	82.626	94.661	99.910	105.176	114.772	124.982
Ebe	41.479	41.662	43.229	43.541	44.483	47.175	47.673	49.357	50.343	51.905
Diğer Sağlık Personeli	50.106	57.416	60.959	62.035	67.514	79.441	89.540	93.550	99.302	110.862
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	83.964	101.229	111.646	131.223	150.053	167.585	169.763	197.386	198.694	209.126
TOPLAM PERSONEL SAYISI	378.551	409.371	429.198	456.739	490.623	540.519	564.774	609.900	634.496	670.092

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Unvanlara Göre Dağılımı, 2011

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Toplam
Uzman Hekim	32.623	13.094	20.347	66.064
Pratisyen Hekim	33.523	277	5.912	39.712
Asistan Hekim	7.236	13.017	0	20.253
Toplam Hekim	73.382	26.388	26.259	126.029
Diş Hekimi	7.225	1.134	12.740	21.099
Eczacı	1.891	245	23.953	26.089
Hemşire	89.314	17.530	18.138	124.982
Ebe	46.944	663	4.298	51.905
Diğer Sağlık Personeli	82.201	7.011	21.650	110.862
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	181.295	8.991	18.840	209.126
TOPLAM PERSONEL SAYISI	482.252	61.962	125.878	670.092

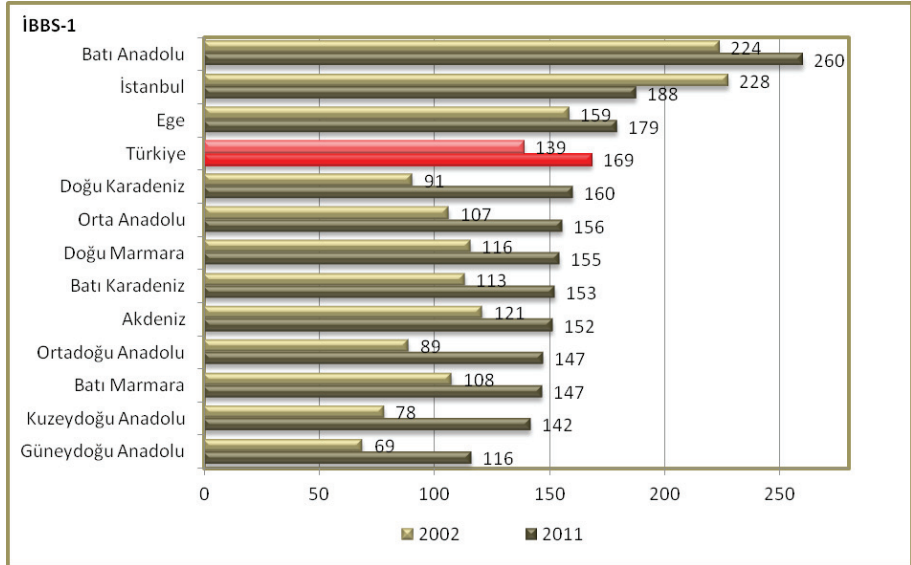
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı, Türkiye

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uzman Hekim	22.187	23.178	24.446	24.745	25.586	25.426	25.886	27.537	31.527	32.623
Pratisyen Hekim	29.030	28.910	28.472	28.740	28.077	28.884	29.899	30.417	33.229	33.523
Asistan Hekim	6.189	5.851	6.331	6.793	7.629	7.921	7.751	9.031	7.679	7.236
Toplam Hekim	57.406	57.939	59.249	60.278	61.292	62.231	63.536	66.985	72.435	73.382
Diş Hekimi	3.211	4.061	4.060	4.138	4.183	5.082	5.425	5.795	7.069	7.225
Eczacı	1.596	1.449	1.393	1.237	1.190	1.210	1.192	1.535	1.854	1.891
Hemşire	54.360	55.955	57.055	58.956	62.901	69.710	70.022	72.142	77.472	89.314
Ebe	39.473	39.422	40.661	40.583	41.387	43.781	43.600	44.468	45.515	46.944
Diğer Sağlık Personeli	33.276	39.839	42.854	43.443	47.432	57.683	63.846	66.192	70.701	82.201
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	83.691	94.502	113.421	131.760	147.947	148.866	169.437	172.296	181.295
TOPLAM PERSONEL SAYISI	256.818	282.356	299.774	322.056	350.145	387.644	396.487	426.554	447.342	482.252

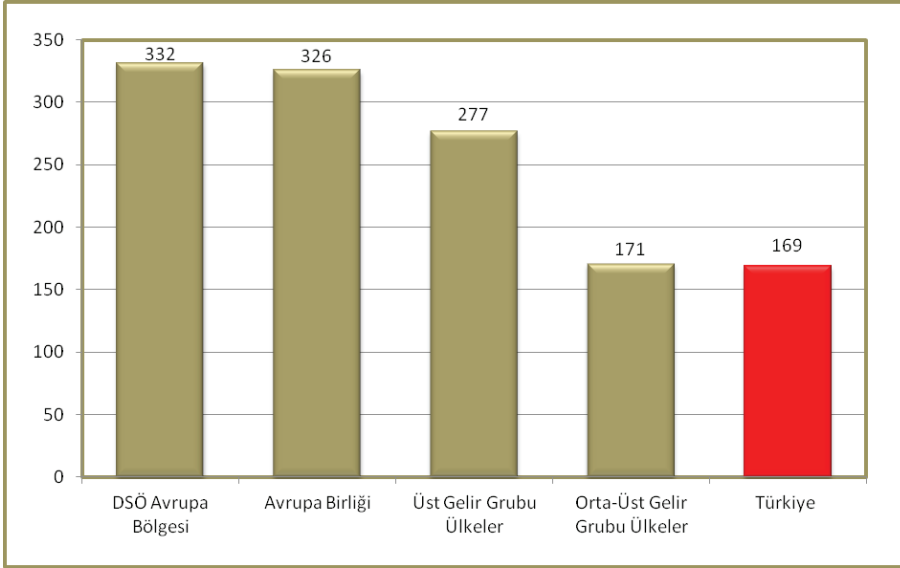
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

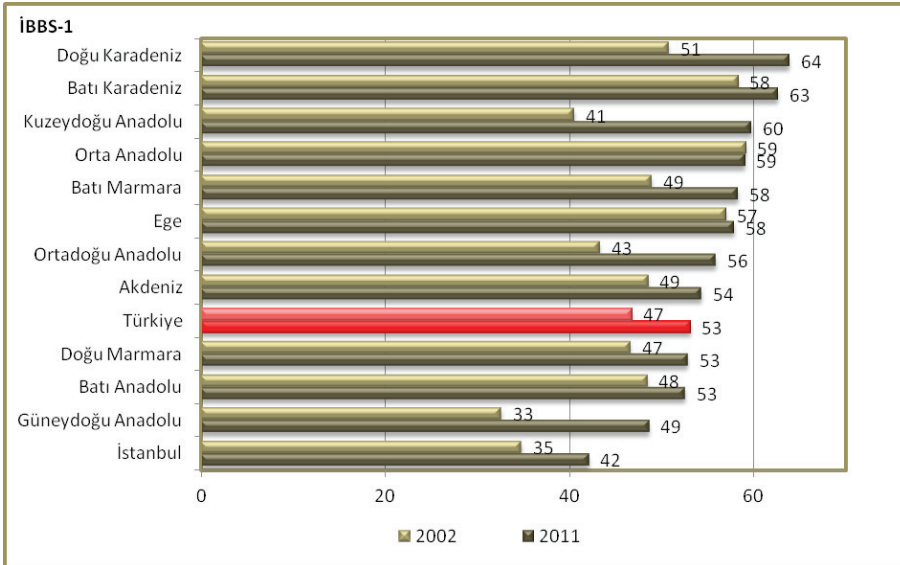
Şekil 8.2. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2012

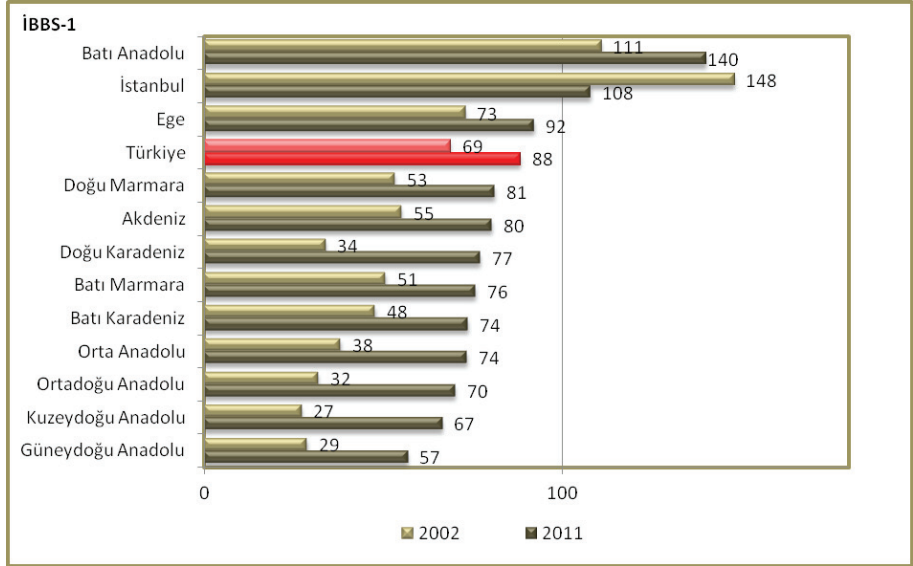
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 8.3. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

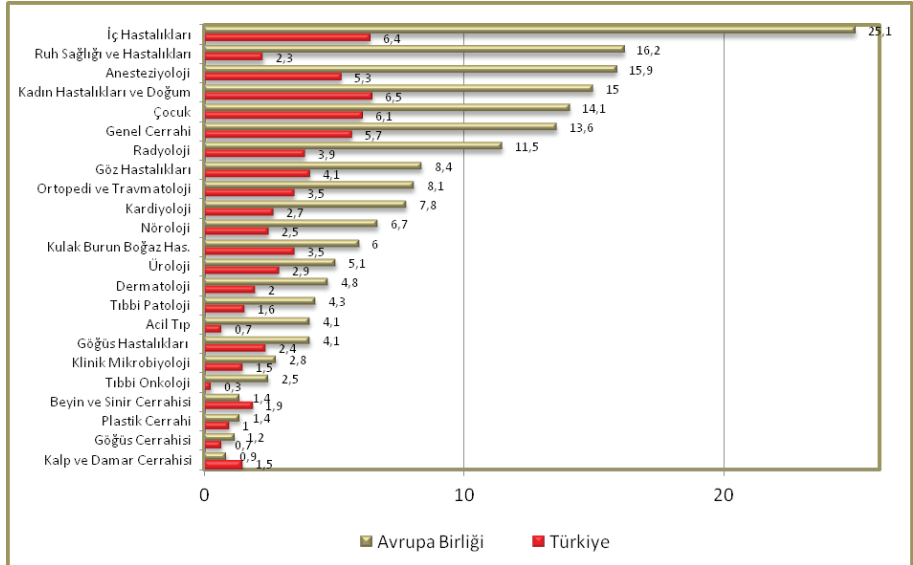
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

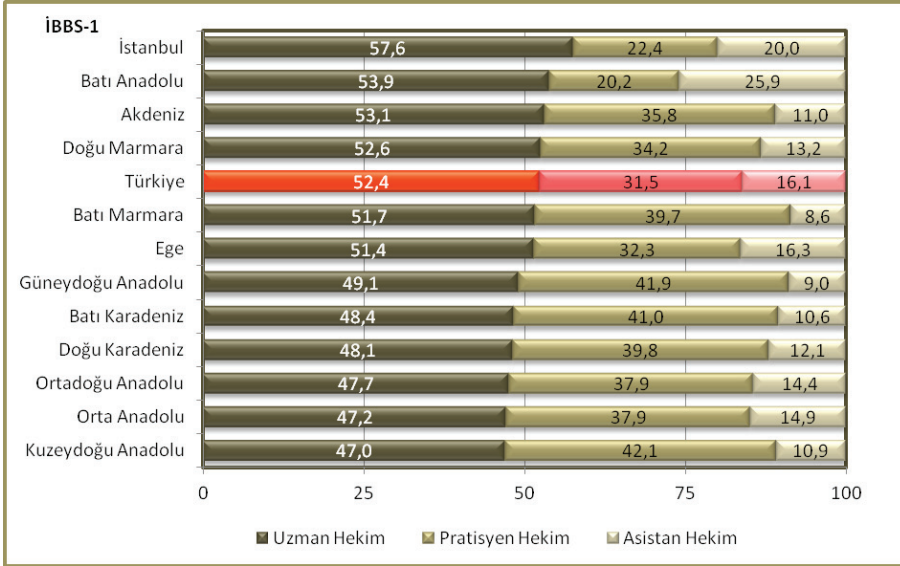
Şekil 8.5. 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısının Branşlara Göre Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması, 2009

Kaynak: EUROSTAT Database, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

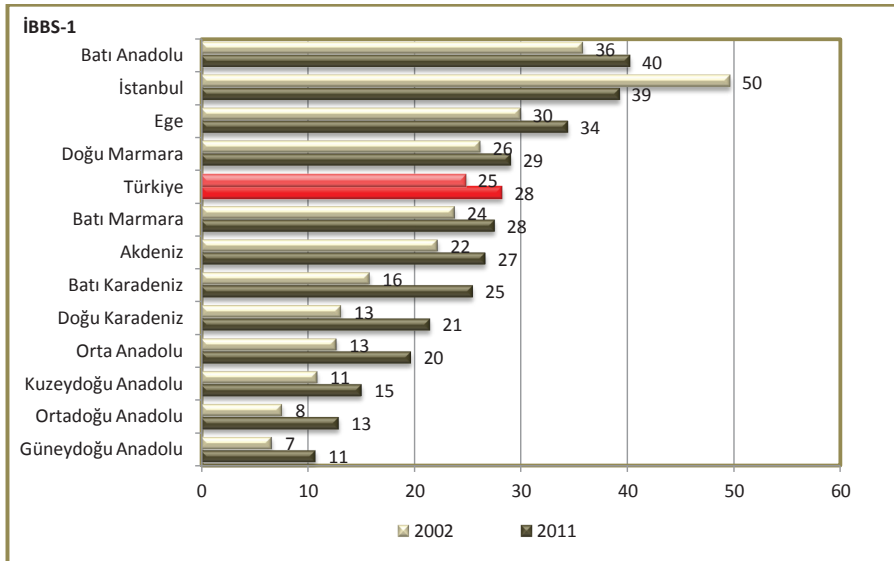
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2011

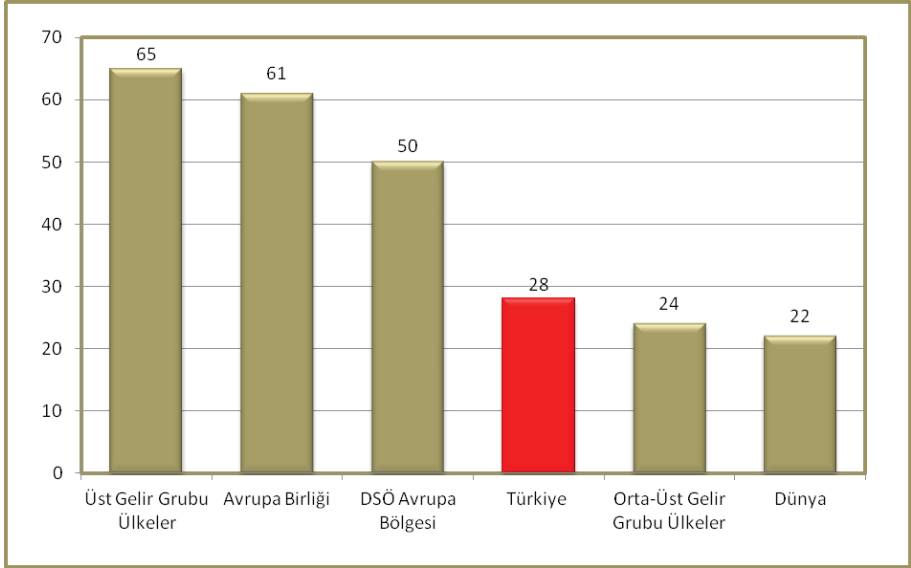
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.7. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

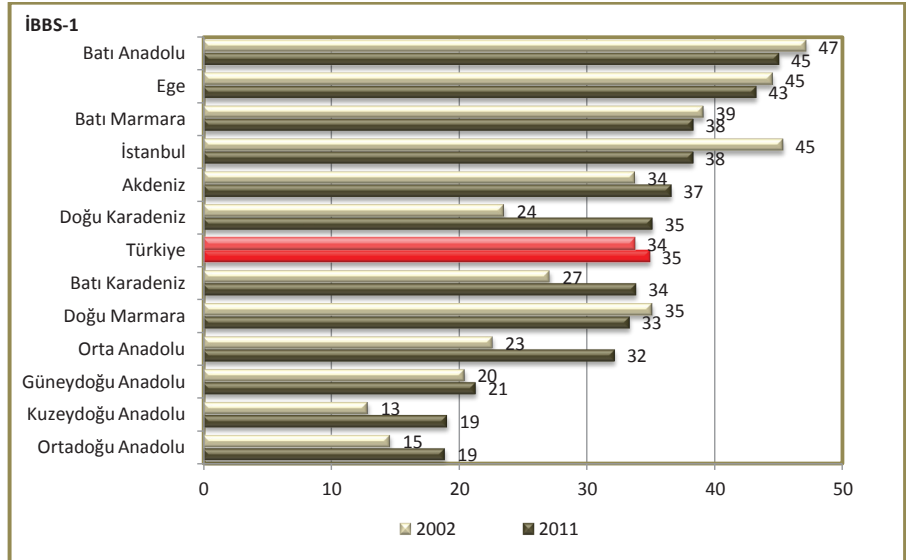
Şekil 8.8. 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2012

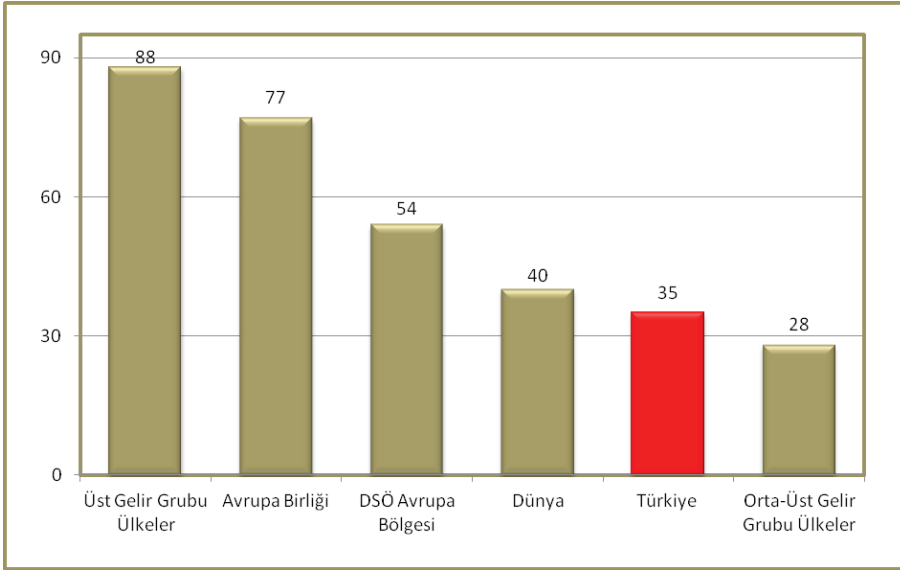
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 8.9. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

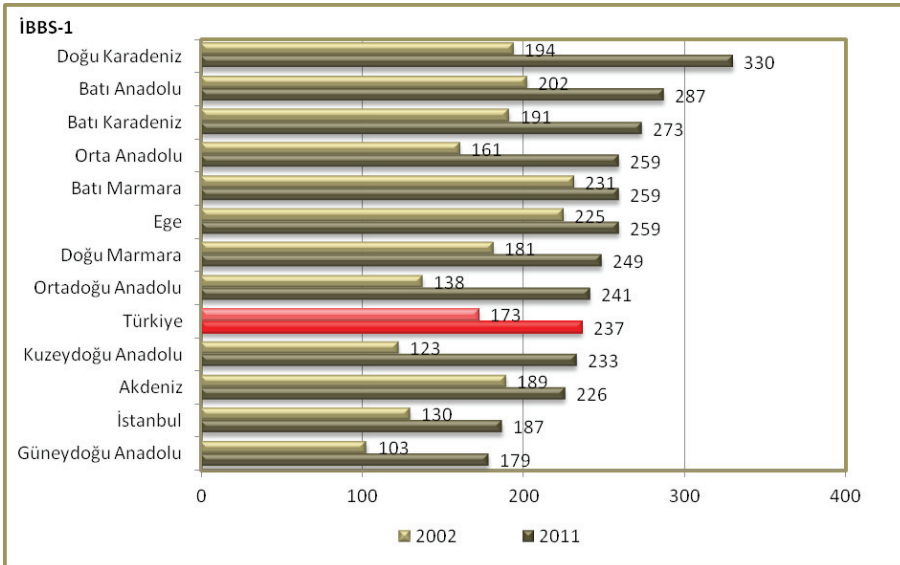
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.10. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

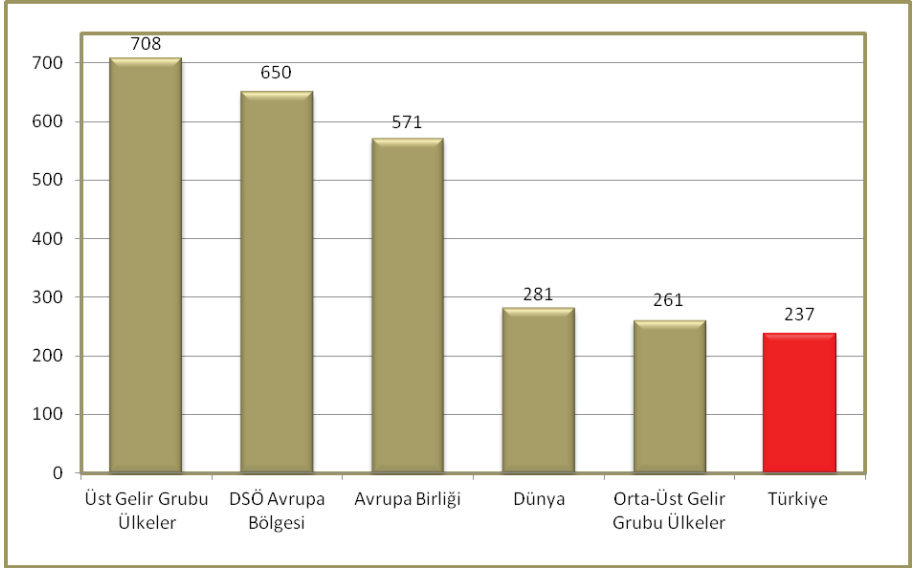
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2012

Şekil 8.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2011

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

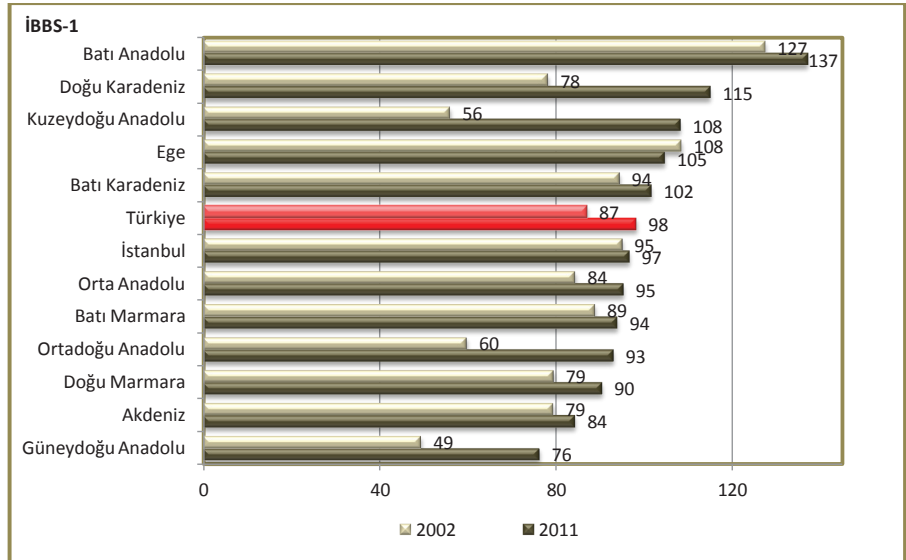
Şekil 8.12. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, DSÖ World Health Statistics 2012

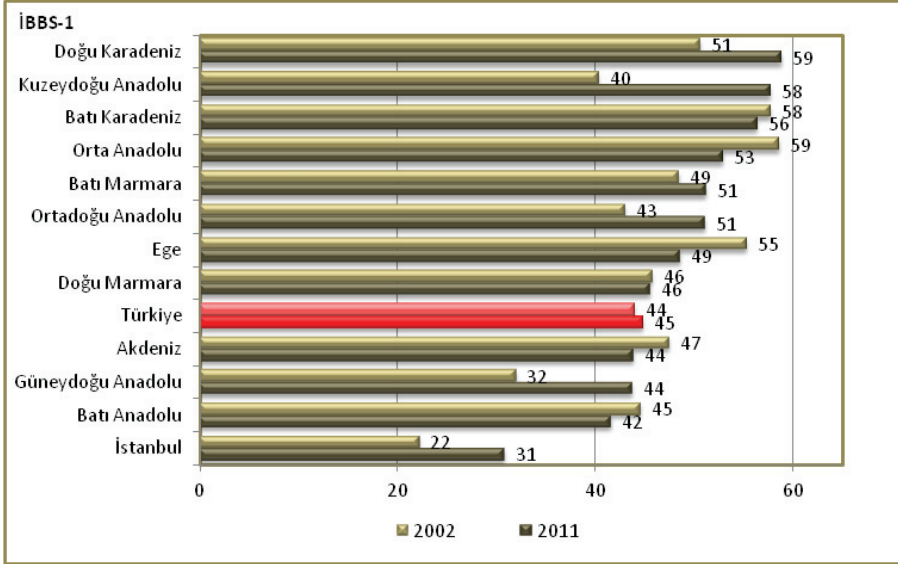
Not: Türkiye verisi 2011 yılına aittir.

Şekil 8.13. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

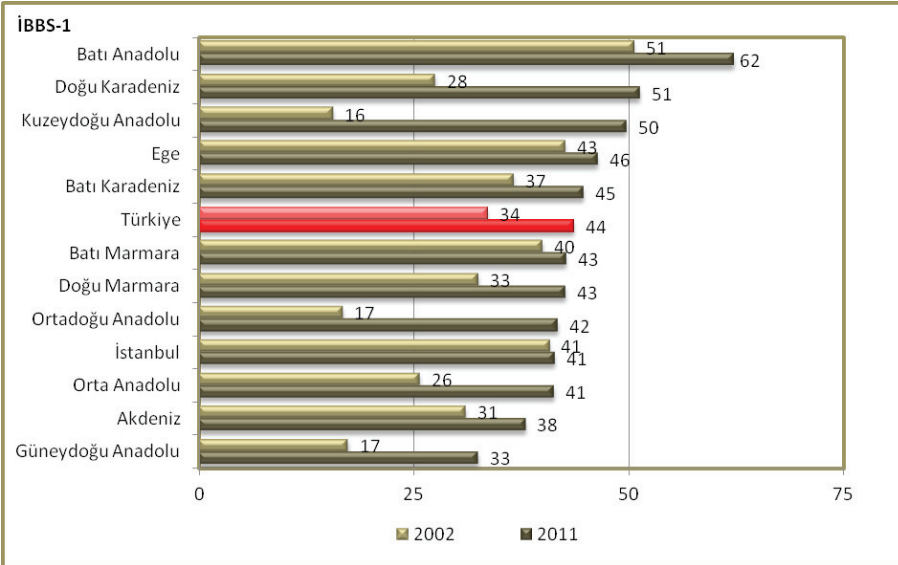
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

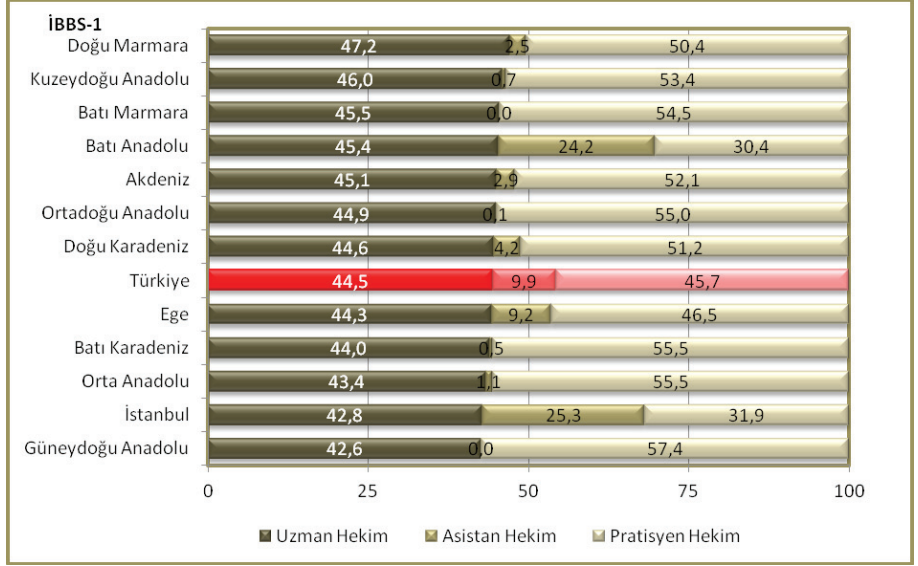
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.15. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

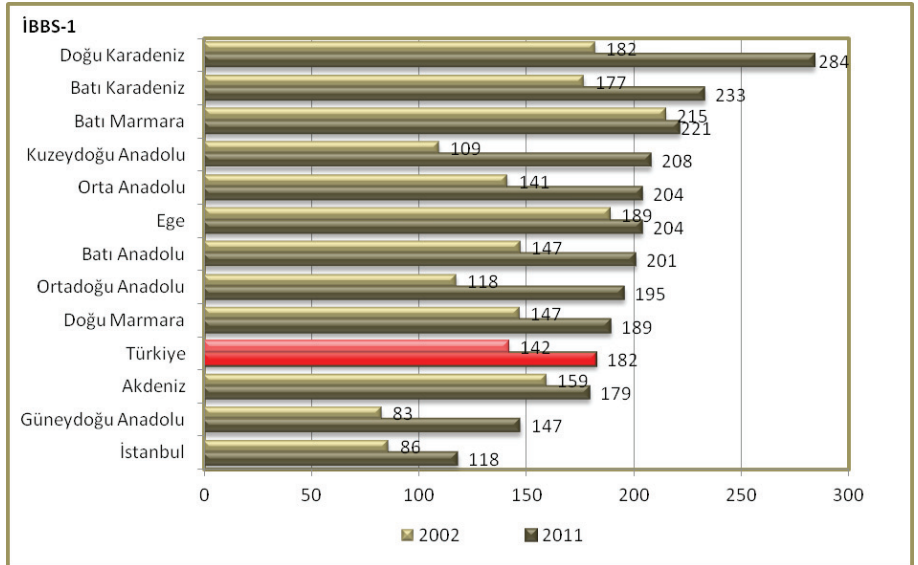
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.16. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2011

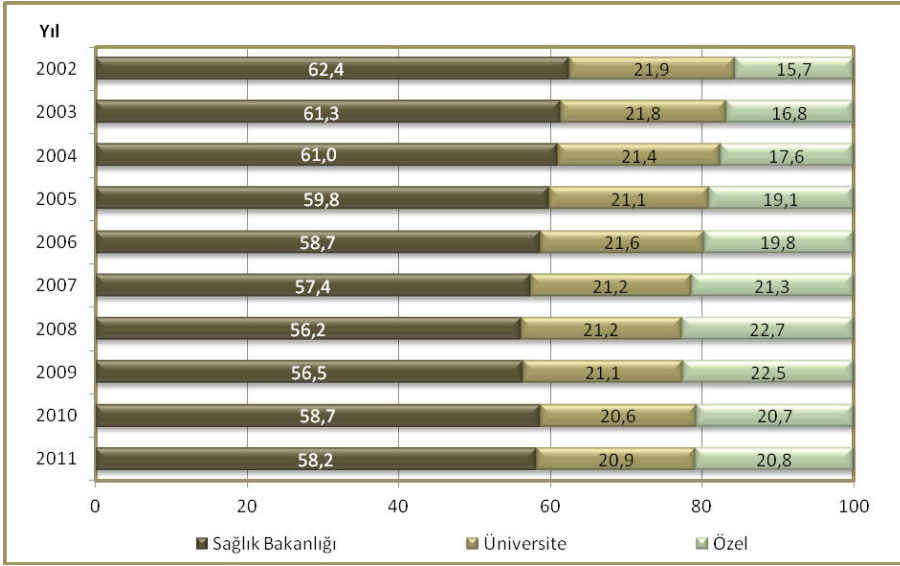
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2011

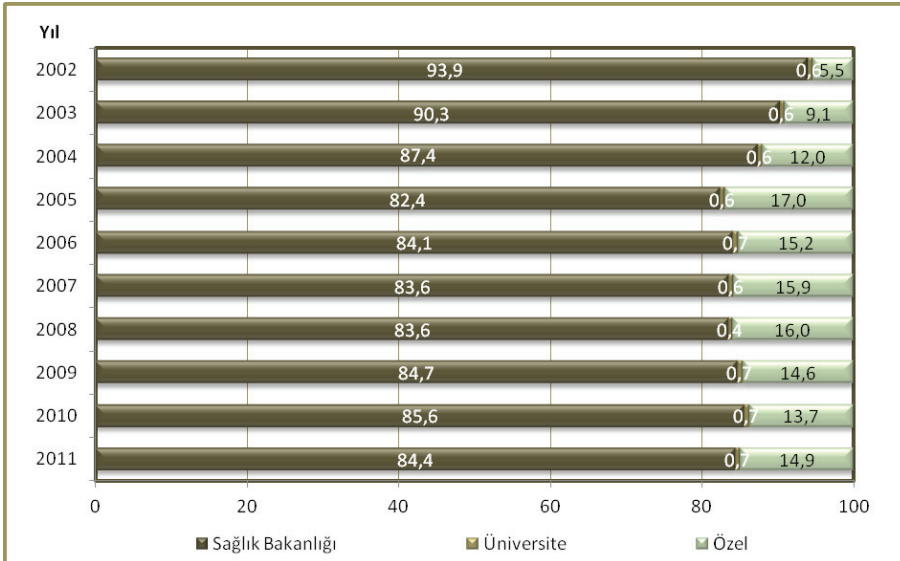
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.18. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

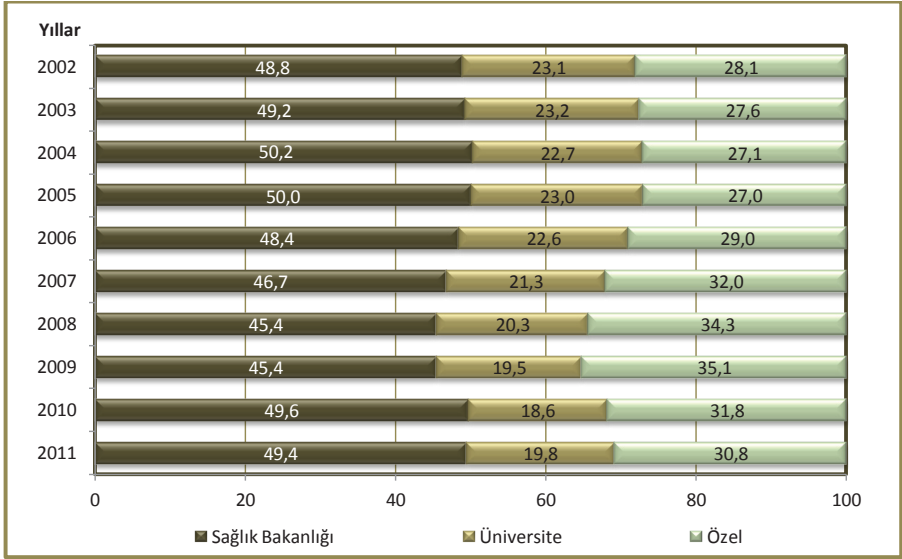
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.19. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

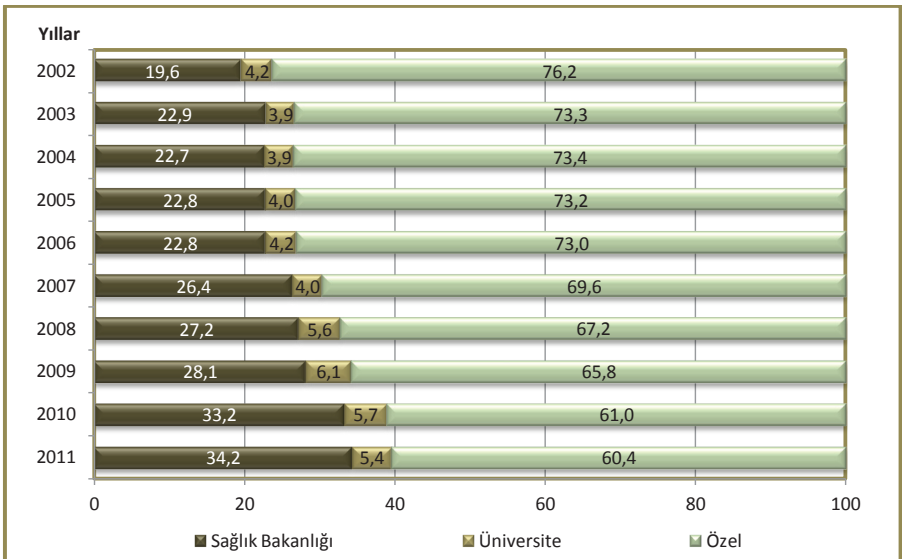
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.20. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

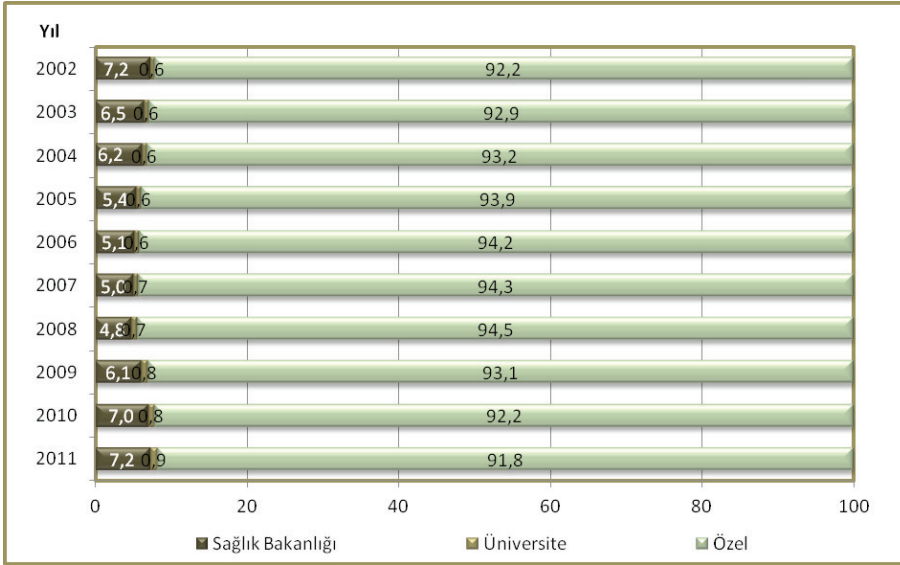
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

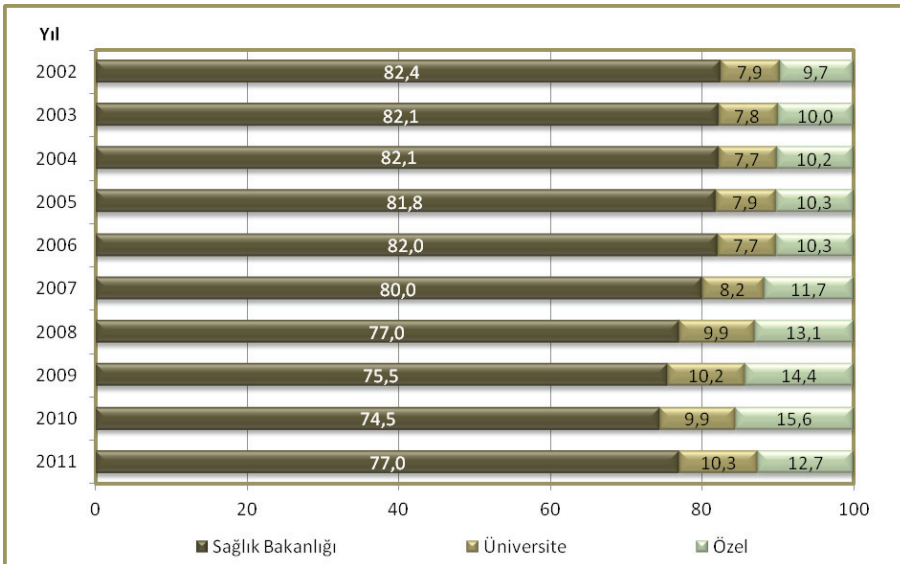
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Oranının Dağılımı, (%), Türkiye

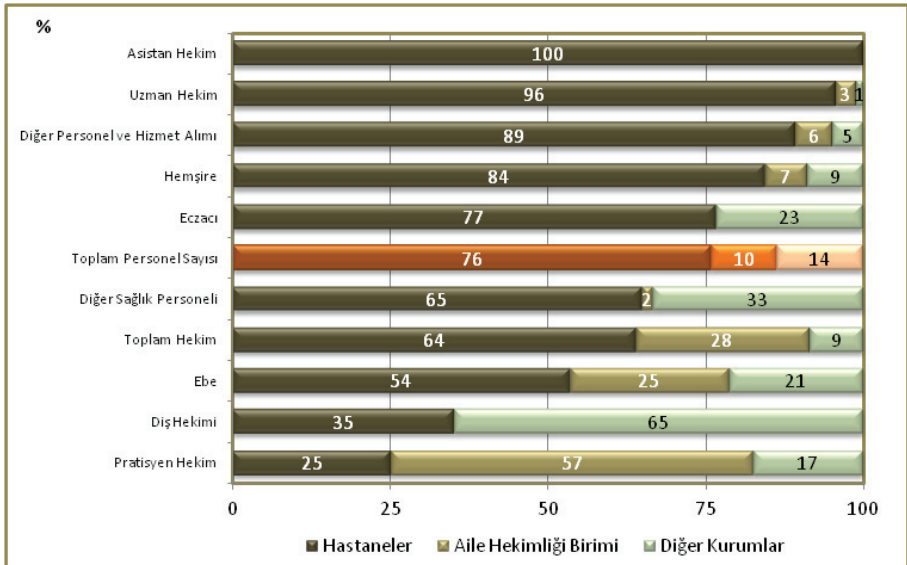
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2011

	Hastaneler	Aile Hekimliği Birimi	Diğer Kurumlar	Toplam
Uzman Hekim	31.181	1.009	433	32.623
Pratisyen Hekim	8.456	19.207	5.860	33.523
Asistan Hekim	7.236	0	0	7.236
Toplam Hekim	46.873	20.216	6.293	73.382
Diş Hekimi	2.546	0	4.679	7.225
Eczacı	1.448	0	443	1.891
Hemşire	75.288	6.009	8.017	89.314
Ebe	25.123	11.804	10.017	46.944
Diğer Sağlık Personeli	53.274	1.445	27.482	82.201
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	161.625	10.593	9.077	181.295
TOPLAM PERSONEL SAYISI	366.177	50.067	66.008	482.252

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.24. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2011

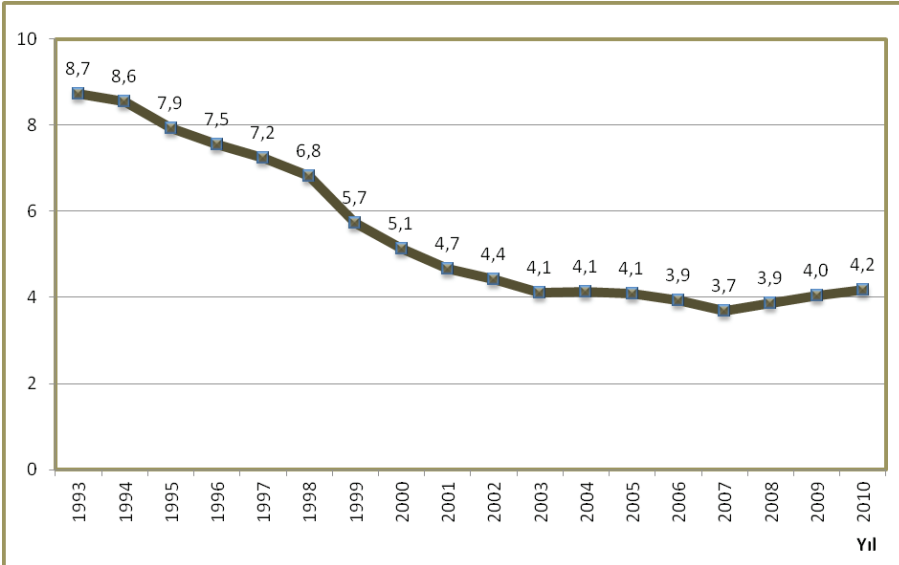
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Halen Eğitimde Olan	Mezun Olan	
1993-1994	26	5.115	33.143	4.888	3.798
1994-1995	26	5.232	33.191	4.792	3.881
1995-1996	30	5.155	34.065	4.191	4.293
1996-1997	32	4.796	34.162	4.264	4.528
1997-1998	33	4.479	34.185	4.408	4.724
1998-1999	38	4.698	34.317	4.467	5.036
1999-2000	39	4.648	32.957	5.105	5.748
2000-2001	40	4.749	32.250	5.174	6.284
2001-2002	40	4.801	31.786	4.925	6.798
2002-2003	44	4.945	31.719	4.380	7.172
2003-2004	46	5.130	32.118	4.487	7.794
2004-2005	46	5.090	32.552	4.494	7.881
2005-2006	46	4.957	32.985	4.532	8.077
2006-2007	47	5.117	33.537	4.899	8.512
2007-2008	49	5.253	33.782	4.872	9.182
2008-2009	56	6.655	35.454	4.753	9.192
2009-2010	61	7.877	38.369	5.087	9.479
2010-2011	69	8.438	41.664	5.138	9.970

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.25. Yıllara Göre Tıp Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

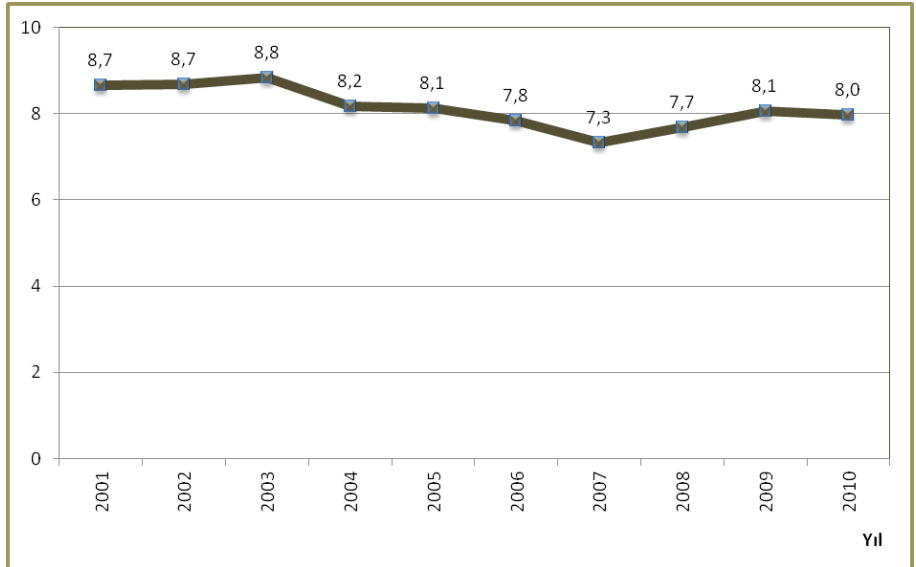
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.6. Öğretim Yıllarına Göre Dış Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Halen Eğitimde Olan	Mezun Olan	
2001-2002	14	971	5.167	1.001	597
2002-2003	14	975	5.256	813	605
2003-2004	14	996	5.343	856	605
2004-2005	14	994	5.422	849	664
2005-2006	15	1.030	5.609	855	691
2006-2007	17	1.078	5.873	763	749
2007-2008	18	1.132	5.926	981	808
2008-2009	19	1.458	6.322	994	823
2009-2010	22	1.700	7.082	927	879
2010-2011	27	1.998	7.528	950	945

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.26. Yıllara Göre Dış Hekimliği Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

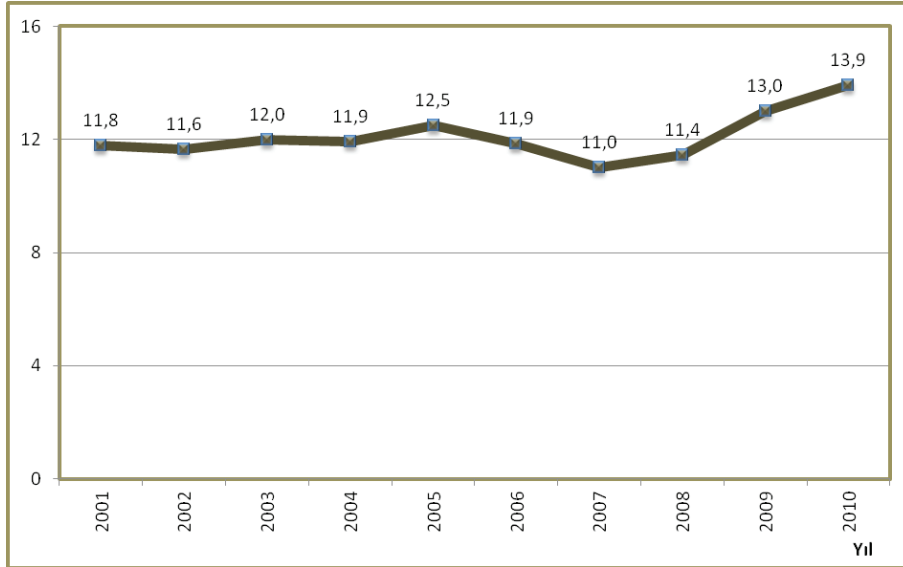
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Halen Eğitimde Olan	Mezun Olan	
2001-2002	9	855	4.149	695	352
2002-2003	11	939	4.120	919	354
2003-2004	11	967	4.266	792	356
2004-2005	11	973	4.324	885	363
2005-2006	12	1.005	4.572	785	366
2006-2007	12	997	4.666	896	393
2007-2008	12	1.020	4.666	981	424
2008-2009	12	1.195	4.896	966	428
2009-2010	12	1.265	5.821	374	448
2010-2011	15	1.421	6.368	815	458

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.27. Yıllara Göre Eczacılık Fakültelerinde Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

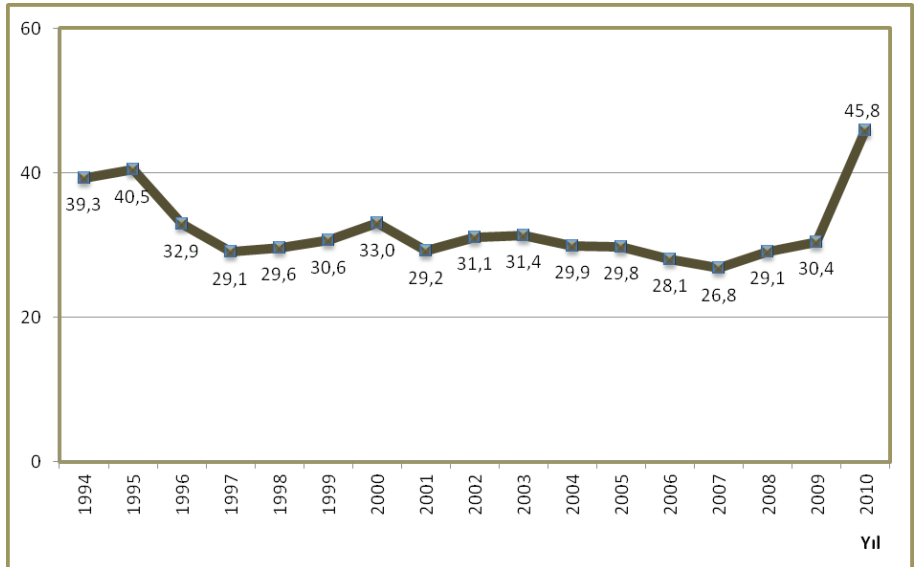
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.8. Öğretim Yıllarına Göre Hemşirelik Yüksek Okulları ile Hemşire Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Hemşire Yetiştiren Yüksek Öğretim Elemanı Sayısı	Öğrenci Sayısı		Mezun Olan
		Yeni Kayıt Yapılan	Halen Eğitimde Olan	
1994-1995	236	3.953	9.277	1.808
1995-1996	246	3.922	9.958	2.885
1996-1997	295	3.528	9.705	2.707
1997-1998	326	3.871	9.486	2.708
1998-1999	345	2.990	10.224	2.523
1999-2000	391	3.728	11.974	2.105
2000-2001	421	3.753	13.897	1.693
2001-2002	523	3.883	15.287	2.289
2002-2003	528	3.940	16.423	2.586
2003-2004	552	4.053	17.320	3.002
2004-2005	598	4.091	17.887	3.285
2005-2006	607	4.035	18.093	3.648
2006-2007	664	4.361	18.630	3.782
2007-2008	762	5.824	20.442	4.113
2008-2009	783	6.570	22.796	3.894
2009-2010	827	6.764	25.176	4.288
2010-2011	628	7.734	28.791	4.358

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.28. Yıllara Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Hemşirelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

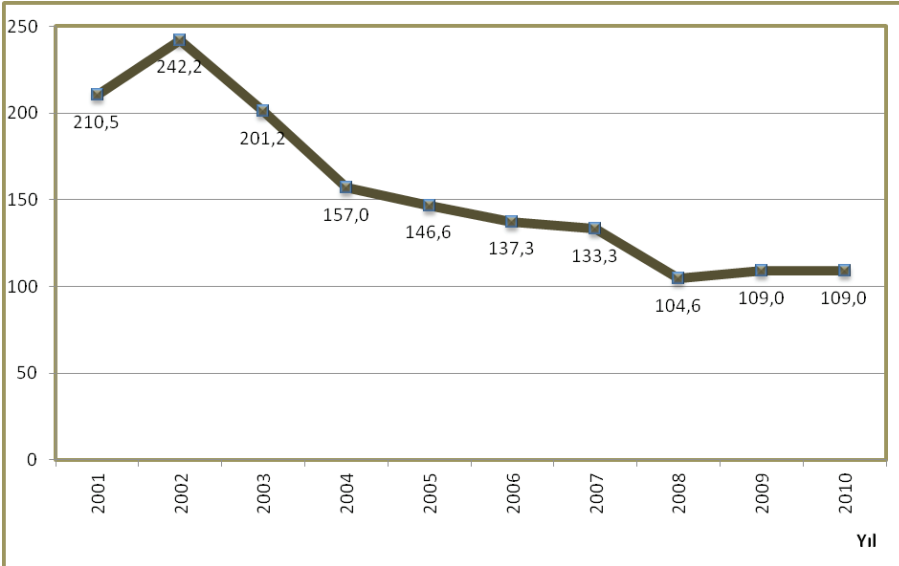
Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.9. Öğretim Yıllarına Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okulları, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Elemanı Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Halen Eğitimde Olan	Mezun Olan	
2001-2002	22	1.244	4.421	590	21
2002-2003	27	1.270	5.087	540	21
2003-2004	30	1.286	5.432	842	27
2004-2005	29	1.293	5.653	979	36
2005-2006	29	1.214	5.719	1.101	39
2006-2007	29	1.338	5.906	1.169	43
2007-2008	32	1.488	5.997	1.160	45
2008-2009	33	1.873	6.382	1.331	61
2009-2010	33	1.898	6.977	1.254	64
2010-2011	33	1.889	7.627	1.307	70

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Şekil 8.29. Yıllara Göre Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Ebelik Okullarında Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı, Türkiye

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

Tablo 8.10. Öğretim Yıllarına ve Bölümlerine Göre Sağlık Meslek Liseleri Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Hemşire	Ebe	Sağlık Memuru	Çevre Sağlığı	Diş	Tıbbi Sekreterlik	İlk Yardım
2001-2002	1	10	254	823	183	5.346	4.758
2002-2003	0	1	0	753	105	3.341	4.201
2003-2004	0	0	1	327	74	1.737	3.967
2004-2005	896	1.539	124	195	31	1.203	2.529
2005-2006	1.738	1.921	233	221	44	1136	2.578
2006-2007	1.927	1.129	199	153	52	809	1.737
2007-2008	2.888	1.330	229	130	81	699	2.094
2008-2009	41	-	-	316	136	1.185	3.125
2009-2010	-	-	-	419	201	1.430	4.285
2010-2011	7.515	-	-	234	353	1.224	3.702
2011-2012	8.874	-	-	165	426	942	3.934

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.11. Öğretim Yıllarına Göre Tıpta Uzmanlık Sınavı ile Alınan Öğrenci ve Mezun Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Uzmanlık Eğitimine Başlayan Hekim	Uzmanlık Eğitimini Tamamlayan Hekim
2001-2002	3.693	2.558
2002-2003	4.040	2.408
2003-2004	4.121	2.939
2004-2005	4.810	3.588
2005-2006	4.376	2.448
2006-2007	5.262	2.283
2007-2008	4.644	3.223
2008-2009	3.828	3.721
2009-2010	5.792	5.101
2010-2011	4.295	4.980

Kaynak: ÖSYM Yüksek Öğretim İstatistikleri

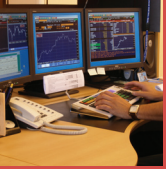
Bölüm 8 ile İlgili Açıklamalar

- Personel sayılarına Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.
- Diğer Sağlık Personeline aşağıdaki branşlarda çalışan personeller dahil edildi; Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fiziyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuar Teknikeri, Laboratuar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.
- 2002-2005 yılları arası SSK personel sayıları Sağlık Bakanlığı personel sayılarına dahil edildi.
- 2002 yılı nüfusu, TÜİK tarafından sadece toplam olarak verildi. 2002 nüfusunun İBBS-1 dağılımı, 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarının İBBS-1 dağılımı dikkate alınarak projekte edildi.
- Sağlık Bakanlığı'nın personel sayıları dağılımında belirtilen "Diğer Kurumlar"; 112 Acil Yardım İstasyonları, Verem Savaşı Dispanserleri, Kanseri Erken Teşhis ve Tarama Eğitim Merkezleri, Sağlık Evi, Halk Sağlığı Laboratuvarları, AÇSAP Merkezleri, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri personelini kapsar.
- Tıp fakültesi istatistiklerinin verildiği tabloda Atatürk, Gazi, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren bölümleri olup bunlar ayrıca sayılmadı. Başka bölümlerden gelen öğretim üyeleri sayıya dahil edilmedi.
- Fakültelerdeki öğretim üyesi sayısına profesör, doçent, yardımcı doçentler dahildir.
- Hemşire yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları ve Lisans düzeyinde eğitim veren ebelik okullarında öğretim elemanı sayısına; profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, uzman, araştırma görevlisi, okutman, çevirmen, eğitim öğretim planlayıcısı sayıları dahil edildi.

Bölüm 9

Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

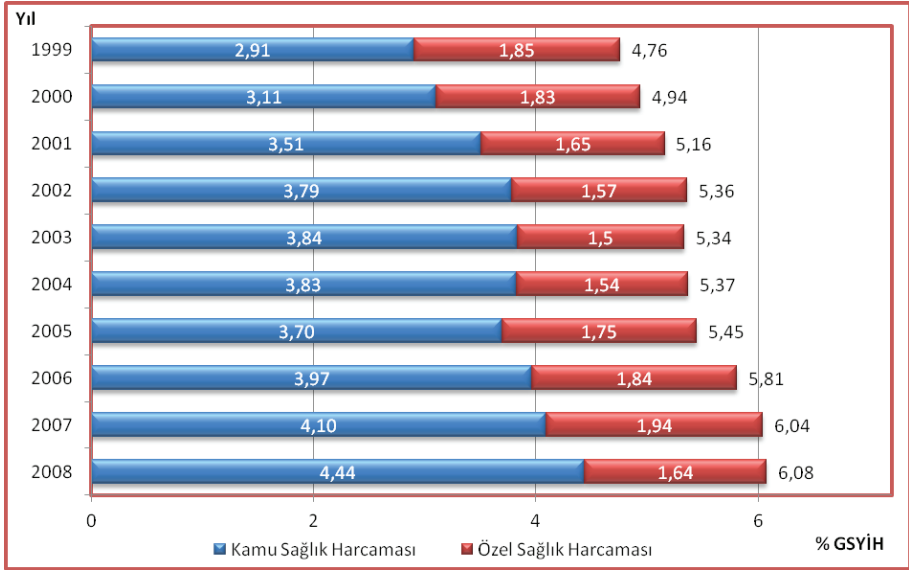

Tablo 9.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıllar	GSYİH	GSYİH	Cari Sağlık Harcaması	Cari Sağlık Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)	Yatırım Harcaması	Yatırım Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)	Toplam Sağlık Harcaması (Cari+ Yatırım)	Toplam Sağlık Harcamasının GSYİH' a Oranı (%)
1999	Milyon TL	104.596	4.786	4,6	199	0,2	4.985	4,8
	Milyon ABD \$	261.489	11.965		497,5		12.463	
	Milyon SGP ABD \$	522.980	23.930		995		24.925	
2000	Milyon TL	166.658	7.888	4,7	360	0,2	8.248	4,9
	Milyon ABD \$	277.763	13.147		600		13.747	
	Milyon SGP ABD \$	555.527	26.293		1.200		27.493	
2001	Milyon TL	240.224	12.086	5	310	0,1	12.396	5,2
	Milyon ABD \$	200.187	10.072		258		10.330	
	Milyon SGP ABD \$	600.560	30.215		775		30.990	
2002	Milyon TL	350.476	18.331	5,2	443	0,1	18.774	5,4
	Milyon ABD \$	233.651	12.221		295		12.516	
	Milyon SGP ABD \$	584.127	30.552		738		31.290	
2003	Milyon TL	454.781	23.676	5,2	603	0,1	24.279	5,3
	Milyon ABD \$	303.187	15.784		402		16.186	
	Milyon SGP ABD \$	568.476	29.595		754		30.349	
2004	Milyon TL	559.033	28.616	5,1	1.405	0,3	30.021	5,4
	Milyon ABD \$	399.309	20.440		1.004		21.444	
	Milyon SGP ABD \$	698.791	35.770		1.756		37.526	
2005	Milyon TL	648.932	33.292	5,1	2.067	0,3	35.359	5,4
	Milyon ABD \$	499.178	25.609		1.590		27.199	
	Milyon SGP ABD \$	811.165	41.615		2.584		44.199	
2006	Milyon TL	758.391	40.949	5,4	3.120	0,4	44.069	5,8
	Milyon ABD \$	541.708	29.249		2.229		31.478	
	Milyon SGP ABD \$	947.988	51.186		3.900		55.086	
2007	Milyon TL	843.178	46.495	5,5	4.409	0,5	50.904	6
	Milyon ABD \$	648.599	35.765		3.392		39.157	
	Milyon SGP ABD \$	936.865	51.661		4.899		56.560	
2008	Milyon TL	950.534	52.320	5,5	5.420	0,6	57.740	6,1
	Milyon ABD \$	731.180	40.246		4.169		44.415	
	Milyon SGP ABD \$	1.056.149	58.133		6.022		64.156	

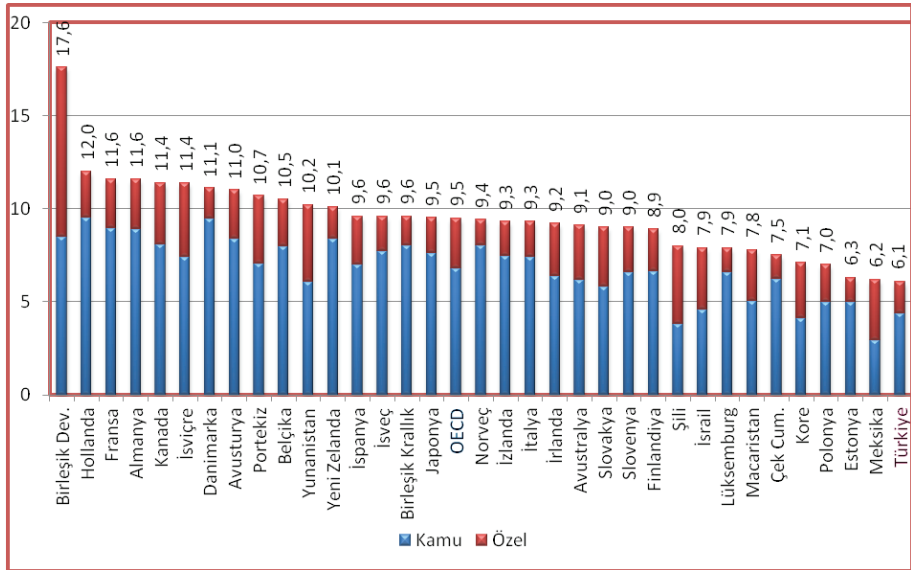
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

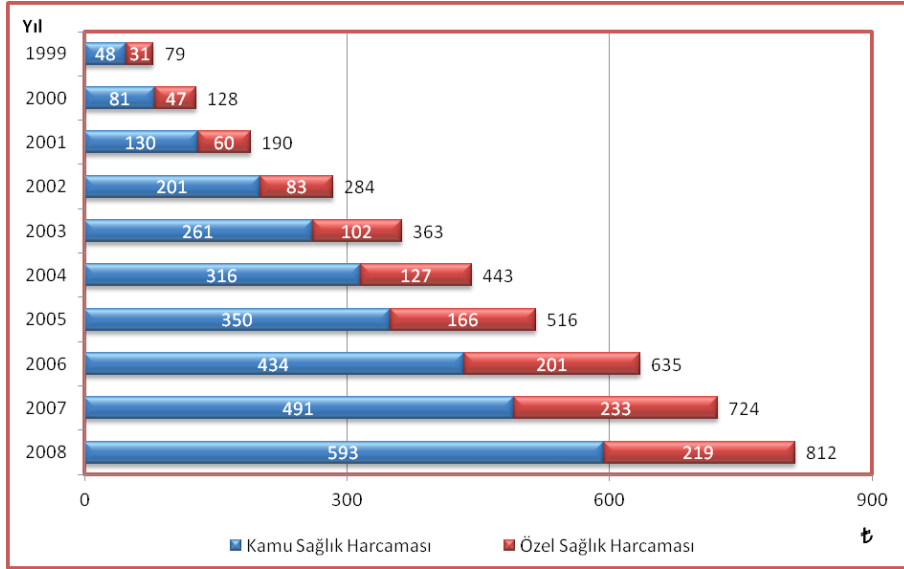
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.2. OECD Ülkelerinde Toplam Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı, (%), 2010

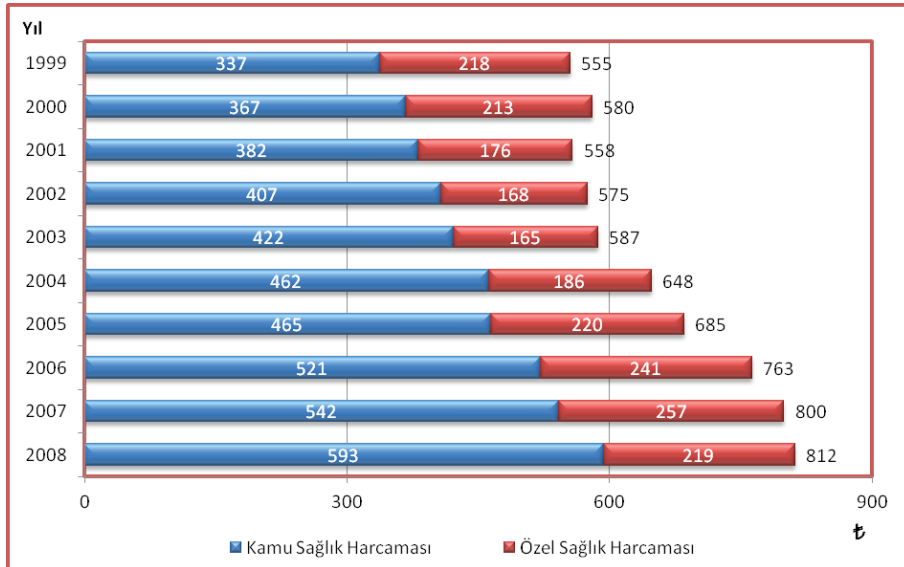
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.3. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, TL, Türkiye

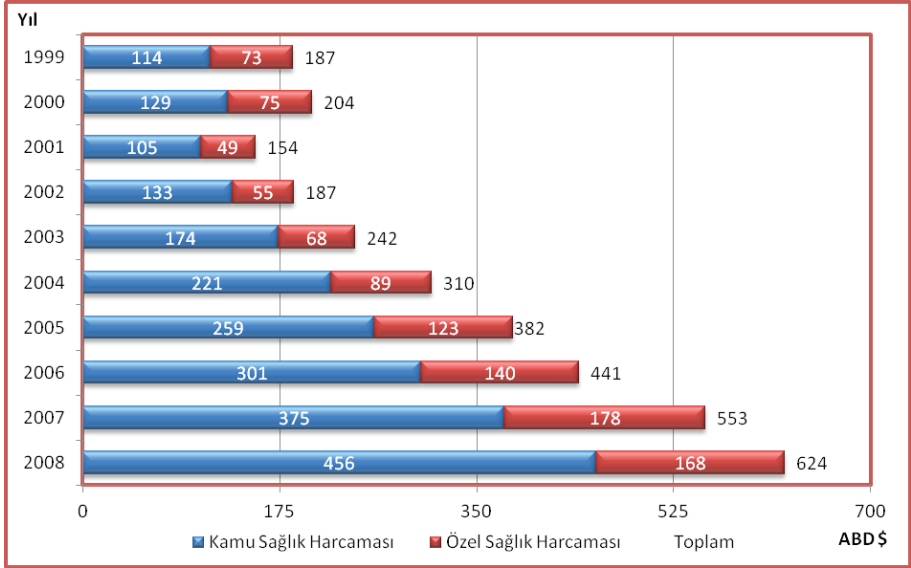
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.4. 2008 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, TL, Türkiye

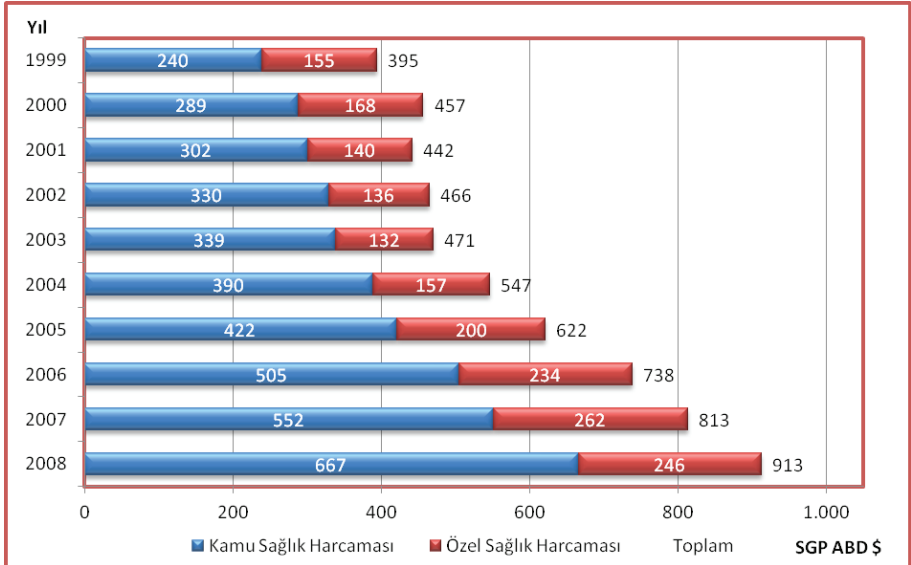
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

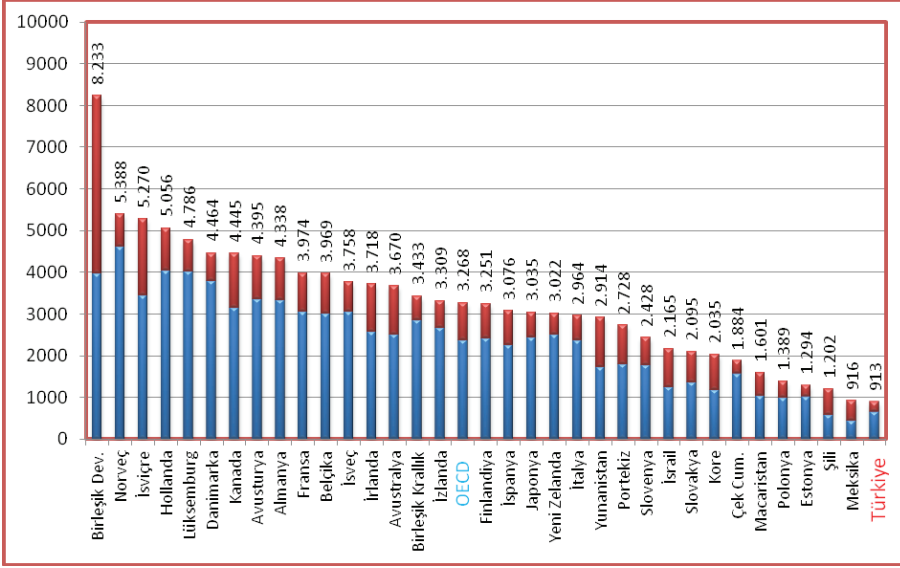
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

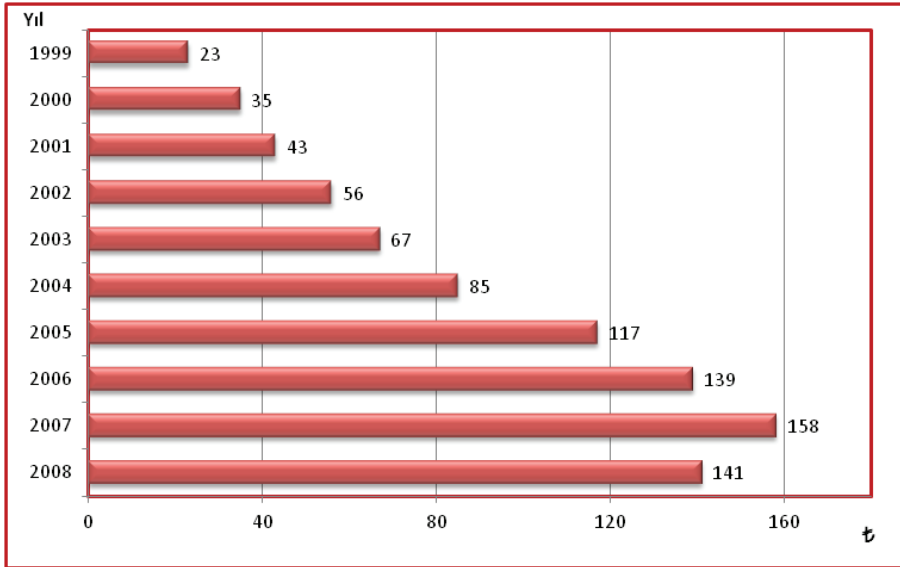
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.7. OECD Ülkelerinde Kişi Başı Toplam Sağlık Harcaması, Kamu ve Özel, SGP ABD \$, 2010

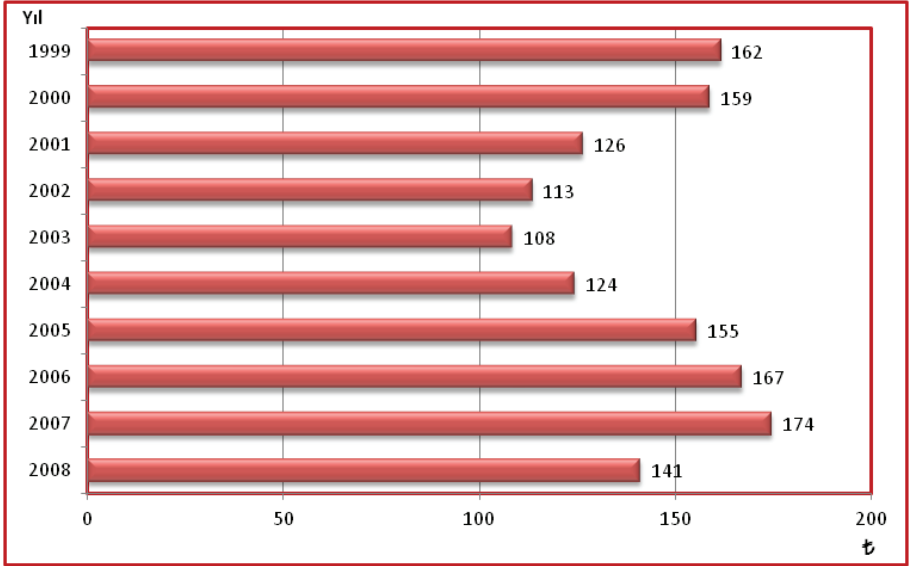
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, TL, Türkiye

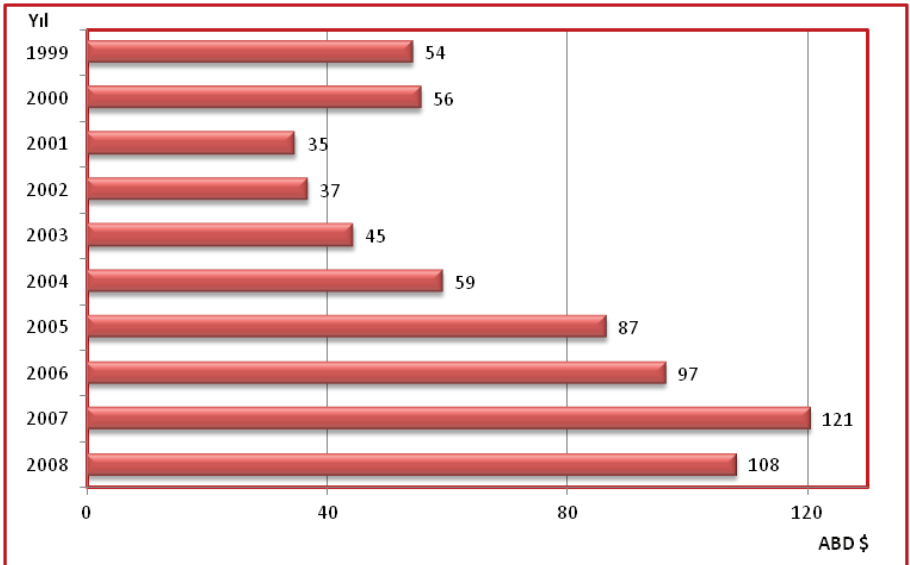
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.9. 2008 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, TL, Türkiye

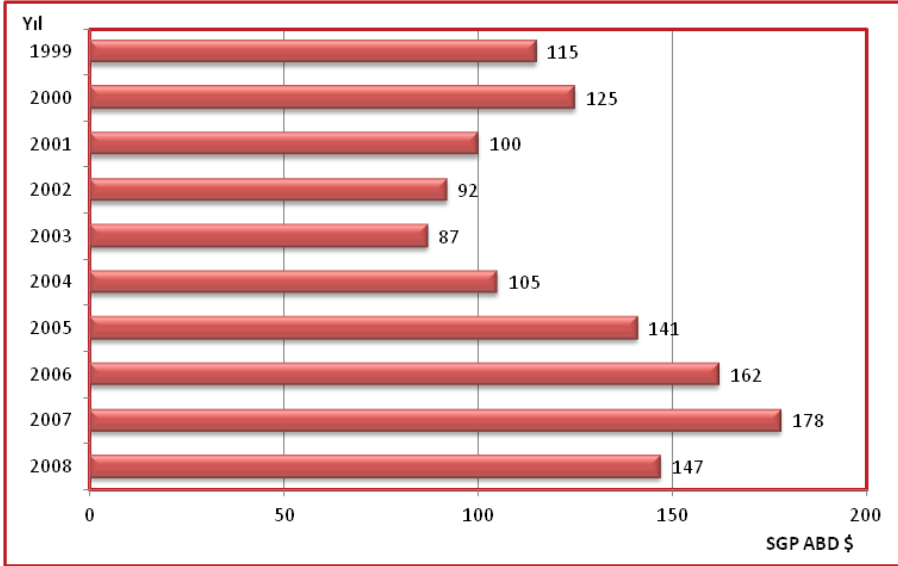
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

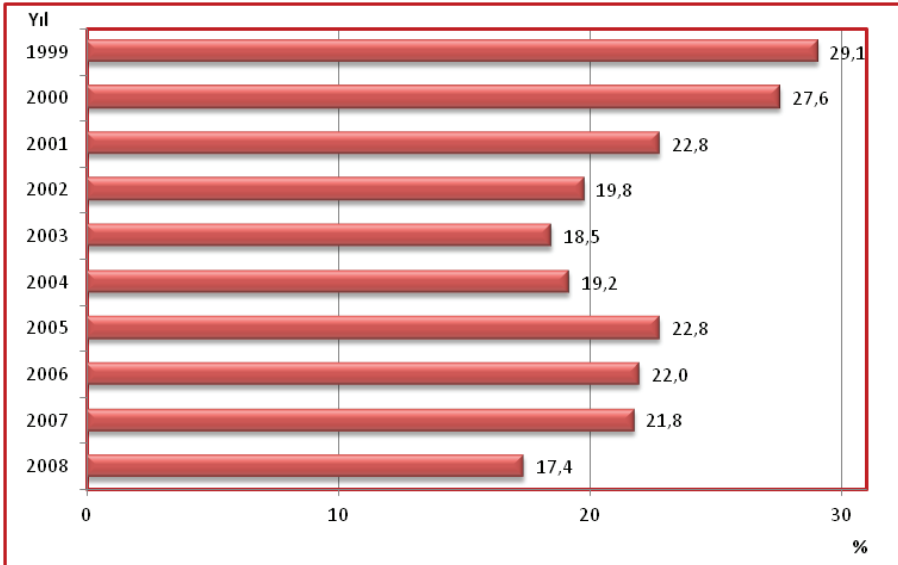
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

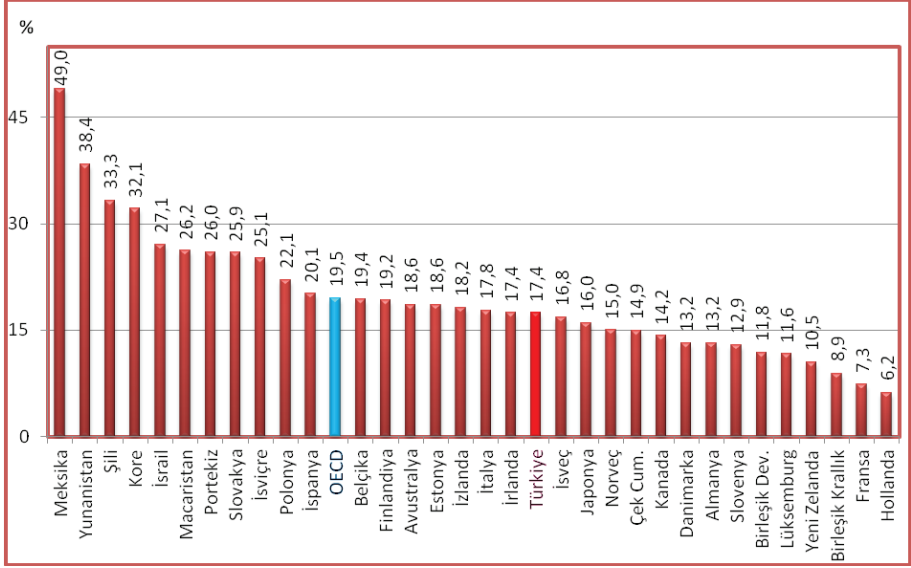
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

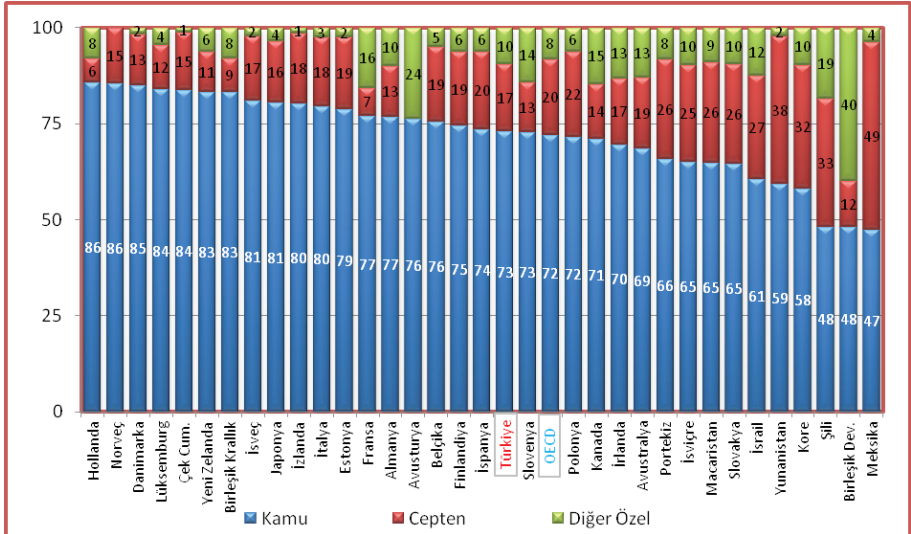
Kaynak: TÜİK

Şekil 9.13. OECD Ülkelerinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamasının Toplam Sağlık Harcaması İçindeki Oranı, 2010

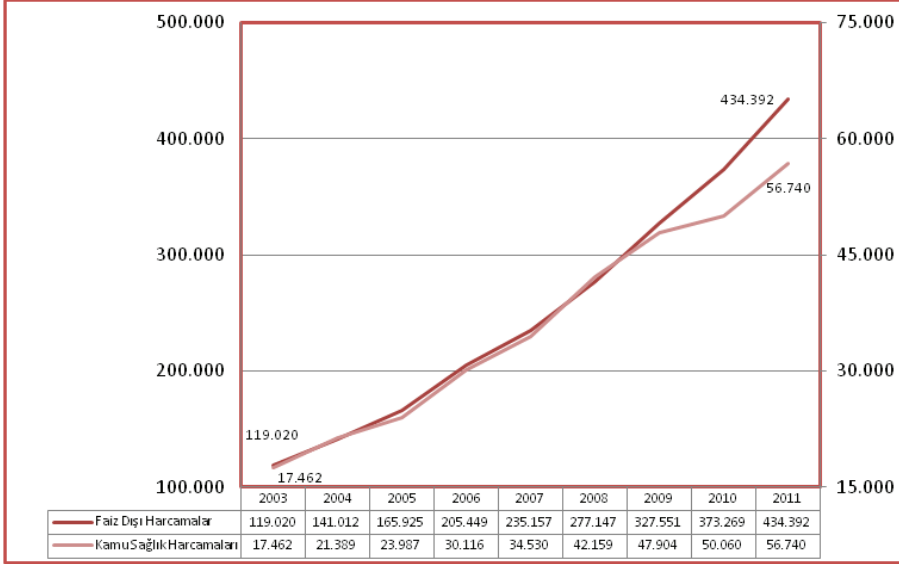
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.14. OECD Ülkelerinde Finansman Türüne Göre Sağlık Harcamaları, 2010

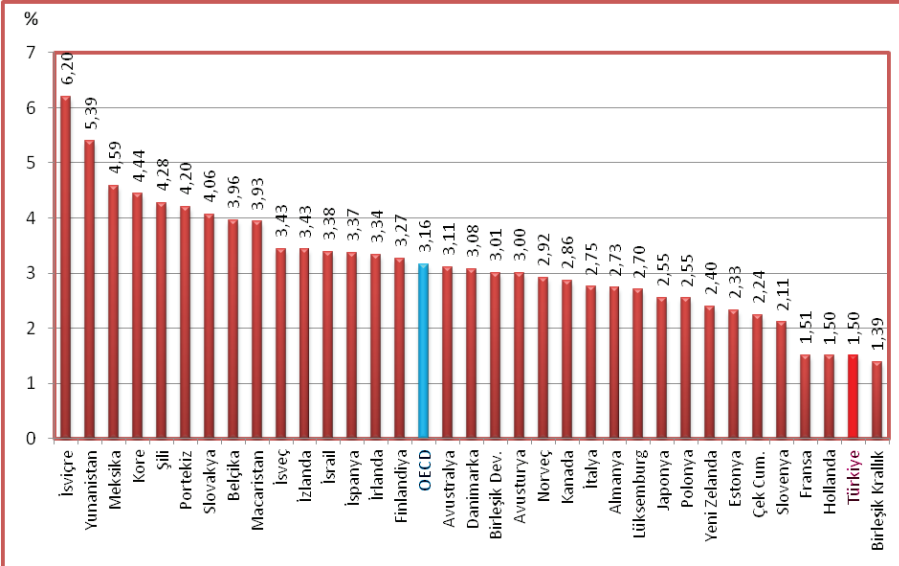
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamaları, Milyon TL, Türkiye

Kaynak: Kamu Sağlık Harcamaları; 2003-2008 TÜİK, 2009-2011 Kalkınma Bakanlığının “Kamu Kesimi Sosyal Harcama İstatistikleri”, Faiz Dışı Harcamalar; Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı

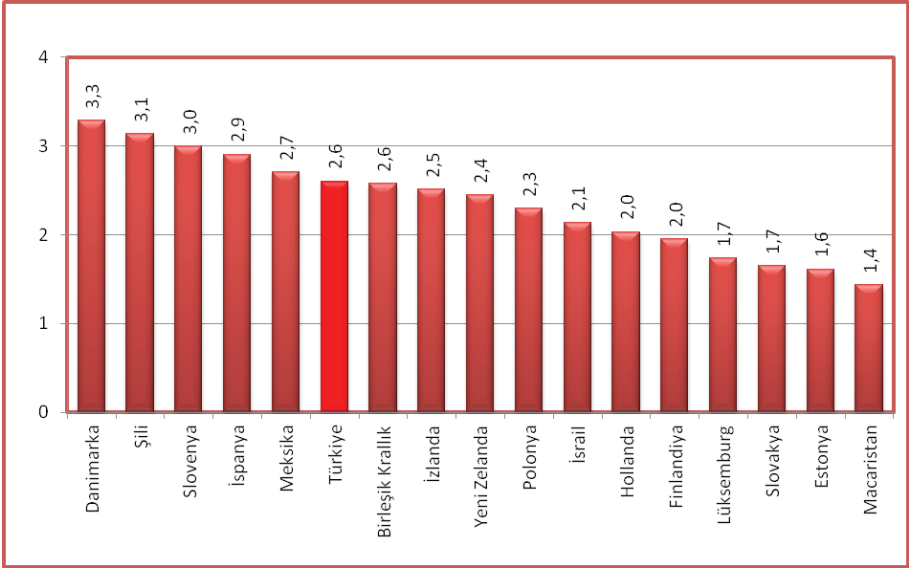
Şekil 9.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2010

Kaynak: OECD Health Data 2012

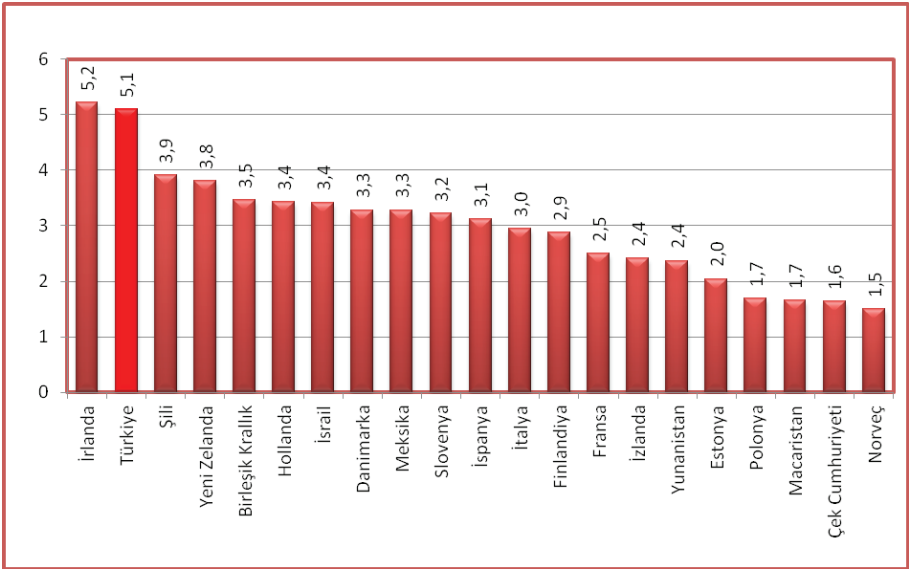
Not: Türkiye verisi 2008 yılına aittir.

Şekil 9.17. OECD Ülkelerinde Pratisyen Hekim Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010

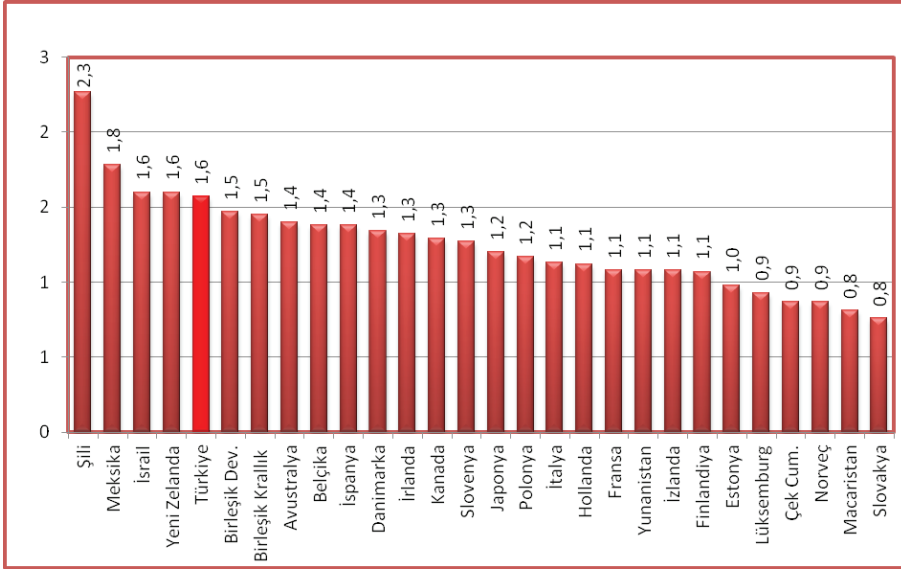
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.18. OECD Ülkelerinde Uzman Hekim Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010

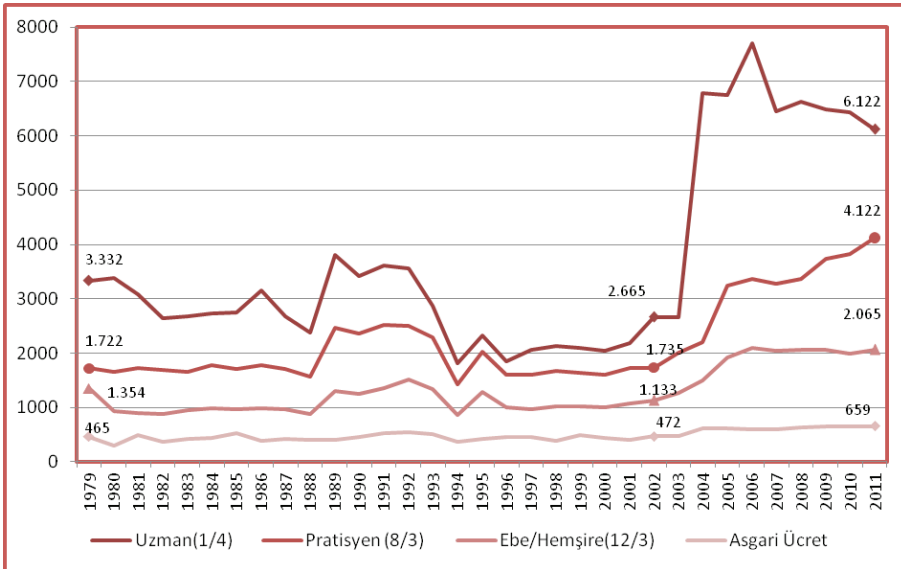
Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.19. OECD Ülkelerinde Hemşire Ücretlerinin Kişi Başı GSYİH'ye Oranı, 2010

Kaynak: OECD Health Data 2012

Şekil 9.20. Sağlık Bakanlığı Personelinin Geçinme Endeksine Göre 2011 Yılı Reel Rakamlar İle Düzeltilmiş Gelirleri (Maaş + Ek Ödeme), TL

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Kalkınma Bakanlığı

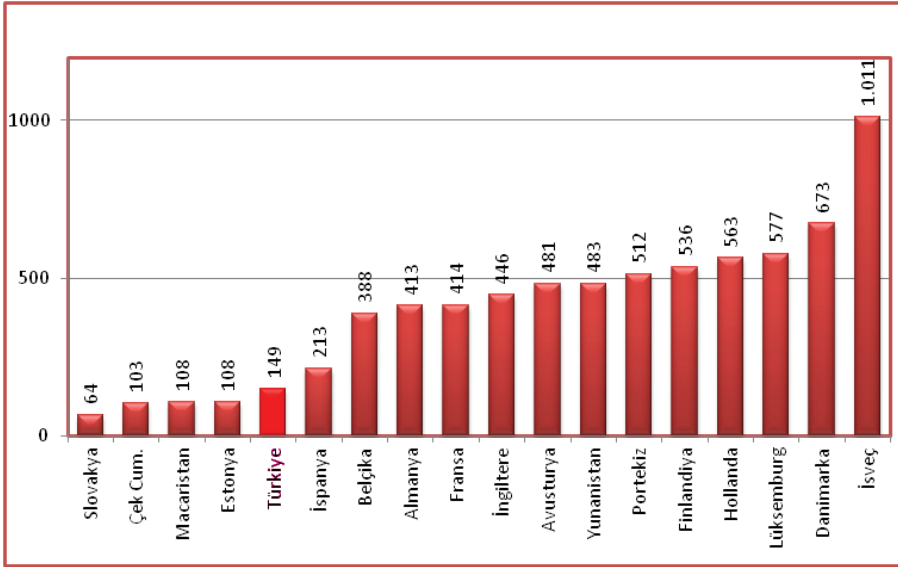
Tablo. 9.2. Sağlık Bakanlığı Personelinin Nominal ve 2011 Yılı Reel Rakamlar İle Düzeltilmiş Gelirleri (Maaş + Ek Ödeme), TL

Yıllar	Uzman (1/4)		Pratisyen (8/3)		Ebe/Hemşire (12/3)		Asgari Ücret	
	Nominal Rakamlar (TL)	2011 Yılına Göre Reel Rakamlar (TL)	Nominal Rakamlar (TL)	2011 Yılına Göre Reel Rakamlar (TL)	Nominal Rakamlar (TL)	2011 Yılına Göre Reel Rakamlar (TL)	Nominal Rakamlar (TL)	2011 Yılına Göre Reel Rakamlar (TL)
1979	0,023	3.332	0,012	1.722	0,009	1.353,90	0,003	465
1980	0,038	3.389	0,019	1.648	0,011	936,593	0,003	290
1981	0,046	3.076	0,026	1.720	0,013	893,71	0,007	491
1982	0,052	2.647	0,033	1.690	0,017	887,879	0,007	375
1983	0,069	2.682	0,043	1.665	0,024	949	0,011	425
1984	0,1	2.732	0,065	1.772	0,036	992	0,016	448
1985	0,148	2.750	0,092	1.717	0,052	966	0,028	522
1986	0,228	3.161	0,128	1.779	0,071	988	0,028	388
1987	0,306	2.675	0,195	1.710	0,11	965	0,049	429
1988	0,478	2.376	0,315	1.568	0,177	882	0,082	407
1989	1,327	3.806	0,862	2.474	0,454	1.303	0,142	407
1990	1,949	3.426	1,342	2.359	0,709	1.246	0,262	460
1991	3,445	3.607	2,414	2.527	1,303	1.364	0,503	527
1992	5,955	3.559	4,183	2.500	2,522	1.507	0,908	543
1993	8,908	2.865	7,121	2.290	4,162	1.339	1,563	503
1994	13	1.813	10,503	1.433	6,317	862	2,759	376
1995	30	2.321	26	2.025	16	1.279	5,514	431
1996	44	1.844	39	1.606	24	1.010	11,085	460
1997	103	2.059	80	1.606	49	976	22,943	458
1998	183	2.128	143	1.665	88	1.025	33,809	394
1999	286	2.088	224	1.635	139	1.014	68,631	501
2000	398	2.051	312	1.607	194	999	86,923	447
2001	662	2.193	518	1.719	322	1.069	122,187	405
2002	1.040	2.665	677	1.735	442	1.133	184,252	472
2003	1.269	2.669	951	2.002	606	1.276	225,999	476
2004	3.464	6.785	1.128	2.209	768	1.504	318,233	623
2005	3.843	6.745	1.843	3.235	1.098	1.927	350,150	615
2006	4.841	7.698	2.118	3.368	1.313	2.088	380,460	605
2007	4.541	6.447	2.310	3.280	1.435	2.037	419,150	595
2008	5.265	6.630	2.667	3.359	1.642	2.068	503,260	634
2009	5.503	6.482	3.172	3.736	1.757	2.069	546,480	644
2010	5.953	6.440	3.531	3.820	1.837	1.987	599,120	648
2011	6.122	6.122	4122*	4122*	2.065	2.065	658,950	659

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Kalkınma Bakanlığı

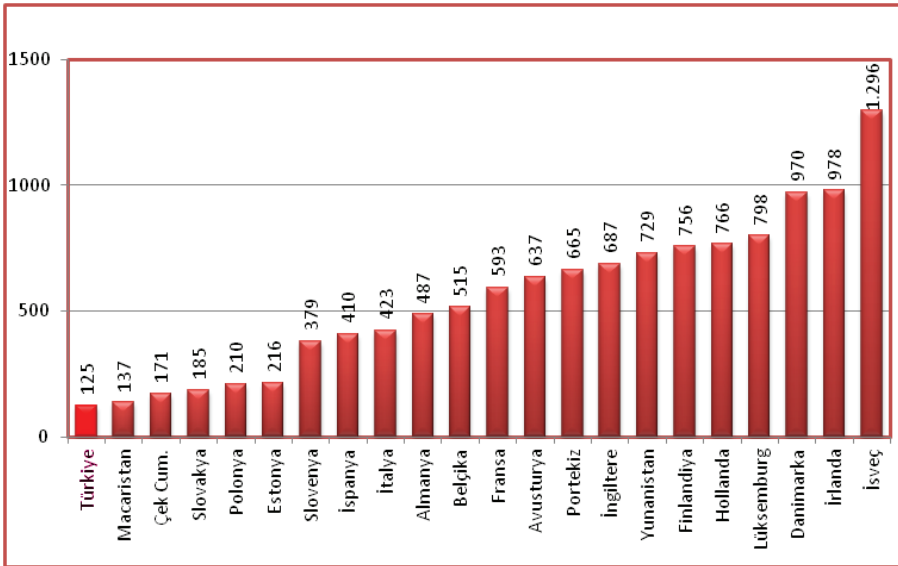
*Aile Hekimliği yapan pratisyen hekimlerin gelirleri de dahil edildi.

Şekil 9.21. Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003

Kaynak: OECD Health Data

Şekil 9.22. Müracaat Başına Toplam Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2010

Kaynak: OECD Health Data

Bölüm 9 ile İlgili Açıklamalar

- Sağlık harcamaları ile ilgili tablo ve grafikler OECD'nin Sağlık Hesapları Sistemi'ne göre yapıldı. 1999-2000 yılları Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2001-2008 yılları TÜİK tarafından hesaplandı.
- Harcama rakamları reel rakamlara dönüştürülürken TÜİK tarafından açıklanan 12 aylık ortalamalara göre TÜFE değişim oranları kullanıldı.
- Sağlık Bakanlığı personelinin gelirleri (maaş + ek ödeme) hesaplanırken; 1979-2004 yıllarına ait maaş verileri Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın yayınlamış olduğu istatistik yıllıklarından, 2005 ve sonrasına ait maaş ve ek ödeme bilgileri Kamu Hastaneleri Kurumu'ndan sağlandı. 2011 yılı pratisyen hekim gelirlerine aile hekimliği yapan pratisyen hekimlerinin gelirleri de ilave edildi. Reel değerler hesaplanırken Kalkınma Bakanlığı'nın Geçinme Endeksi kullanıldı.
- Asgari ücretler Kalkınma Bakanlığı'ndan temin edildi. Asgari ücretler belirlenirken o yılın, yılsonunda geçerli olan ücret kullanıldı.
- Şekil 9.21 ve Şekil 9.22 deki ülkelerin müracaat başına sağlık harcaması değerleri hesaplanırken OECD Health Data verileri kullanıldı.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Cumhuriyet Mah. Sakarya Cad. Bayındır 1 Sk. No: 13
Çankaya / ANKARA
Tel : (0.312) 585 68 00 • Web : www.sagem.gov.tr

ISBN 978-975-590-425-2